

ผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ
อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

สารนิพนธ์
ของ
รัชดาภรณ์ ไกรกริ่ง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม 2549

ผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ
อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

สารนิพนธ์
ของ
รัชดาภรณ์ ไกรกริ่ง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม 2549
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ
อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

บทคัดย่อ
ของ
รัชดาภรณ์ ไกรกริ่ง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม 2549

รัชดาภรณ์ ไกรกริ่ง. (2549). ผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2548 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวจำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน โดยกลุ่มทดลองได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเครื่องมือที่ใช้คือโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม และแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าว วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบของวิลคอกซัน และแมน - วิทนี

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงหลังจากได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงหลังจากไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

THE EFFECTS OF ASSERTIVENESS TRAINING TO REDUCE AGGRESSIVE
BEHAVIOR OF GRADE 7 STUDENTS AT TESSABANBANSRIMAHARACHA
SCHOOL IN AMPHOE SRIRACHA, CHONBURI PROVINCE

AN ABSTRACT

BY

RATCHADAPORN KRAIKRUNG

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education degree in Educational Psychology
At Srinakharinwirot University

May 2006

Ratchadaporn Kraikrung. (2006). *The Effects of Assertive Training to Reduce Aggressive Behavior of Grade 7 Students at Tessabanbansrimaharacha school in Amphoe Sriracha, Chonburi Province*. Master project, M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok Graduate School. Srinakharinwirot University. Project advisor : Assist. Prof. Promptida Sankamkrue.

The purpose of this experimental research was to study the effect of training to reduce aggressive behavior of grade 7 at Tessabanbansrimaharacha school in Amphoe Sriracha , Chonburi Province in academic year 2005. The 16 subjects were aggressive behavior students who were randomly from population , then they were randomly divided into two groups ; experimental group and control group. Each group was consisted of 8 students. The experimental group was exposed to assertive training while the control group was not exposed of assertive training. The instrument were assertive training program and observational record of aggressive behavior. The data was analysed by the Wilcoxon Matched Paris Signed – Rank test and the Mann – Whitney U test.

The results were as follows :

1. The aggressive behavior of the students who were exposed to assertive training was significantly reduce than before the experiment at .01 level.
2. The aggressive behavior of the students who were not exposed to assertive training was significantly reduce than before the experiment at .01 level.
3. The aggressive behavior of the students who were exposed to assertive training was significantly reduce than the others students who were not exposed to assertive training at .01 level.

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสงคำเครือ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์เวณี กรีทอง และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา กรรมการสอบปากเปล่าที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ที่กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา การชี้แนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์เวณี กรีทอง อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และอาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย ให้ข้อแนะนำ ในการปรับปรุงและแก้ไขเครื่องมือ ทั้งยังช่วยแนะนำในการวิเคราะห์ข้อมูลในการทำการวิจัย ซึ่งทำให้ งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ นายอรุณ ทองปาน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล บ้านศรีมหาธาตุ ที่กรุณาให้การส่งเสริม สนับสนุน และเป็นกำลังใจในการศึกษา ทำให้ศึกษาระดับ มหบัณฑิตสำเร็จด้วยดี

ขอขอบคุณ คุณครูณวลจันทร์ ลาภาอุตม์ คุณครูศิริพร นิลสวาท และเพื่อนครูโรงเรียนเทศบาล บ้านศรีมหาธาตุ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ที่ให้ความช่วยเหลือเป็นผู้ช่วยวิจัย ให้คำแนะนำ และเป็นกำลังใจ สารนิพนธ์ฉบับนี้จึงสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบใจนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และให้ความร่วมมือในการทดลองเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคุณพ่อชวณ และคุณแม่สุภาพ ไกรกริ่ง ซึ่งเป็นบุคคลที่ผู้วิจัยเคารพรักเป็นอย่างยิ่ง และสมาชิกในครอบครัวทุกคนที่เป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา ทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจในการทำงาน วิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี

ท้ายสุดนี้ ขอให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นสิ่งที่น่าสนใจซึ่งความภาคภูมิใจต่อการมีส่วนร่วมของผู้มี อุปการคุณทุก ๆ ท่าน โดยผู้วิจัยพึงรำลึกถึงสิ่งดี ๆ ที่ได้รับจากทุกท่านตลอดไป

รัชดาภรณ์ ไกรกริ่ง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประชากร.....	3
กลุ่มตัวอย่าง.....	3
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมติฐานของการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่ เหมาะสม.....	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว.....	18
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	27
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	27
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	27
วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ.....	28
วิธีการดำเนินการทดลอง.....	30
การดำเนินการทดลอง.....	32
วิธีจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
5 บทย่อสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	40
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	40
สมมติฐานของการวิจัย.....	40
ขอบเขตของการวิจัย.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
การดำเนินการทดลอง.....	41
วิธีจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
สรุปผลการวิจัย.....	43
อภิปรายผล.....	43
ข้อเสนอแนะ.....	46
บรรณานุกรม.....	47
ภาคผนวก.....	54
ภาคผนวก ก.....	55
ภาคผนวก ข.....	86
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	108

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงการเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังจากได้รับการแสดงออกที่เหมาะสม.....	36
2 แสดงการเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังจากไม่ได้รับการแสดงออกที่เหมาะสม.....	37
3 แสดงการเปรียบเทียบผลต่างพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการแสดงออกที่เหมาะสมกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงที่เหมาะสม.....	37
4 แสดงคะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียนในกลุ่มทดลองตลอด 3 ระยะ.....	87
5 แสดงคะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียนในกลุ่มควบคุมตลอด 3 ระยะ.....	88
6 แสดงการเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม.....	89
7 แสดงการเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม.....	90
8 แสดงการเปรียบเทียบผลต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม และนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม.....	91

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนภาพแสดงระยะต่าง ๆ ของการทดลอง.....	31
2 มัธยฐานของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตลอด 3 ระยะ....	38
3 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองคนที่ 1	92
4 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองคนที่ 2	93
5 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองคนที่ 3	94
6 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองคนที่ 4	95
7 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองคนที่ 5	96
8 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองคนที่ 6	97
9 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองคนที่ 7	98
10 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองคนที่ 8	99
11 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มควบคุมคนที่ 1	100
12 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มควบคุมคนที่ 2	101
13 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มควบคุมคนที่ 3	102
14 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มควบคุมคนที่ 4	103
15 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มควบคุมคนที่ 5	104
16 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มควบคุมคนที่ 6	105
17 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มควบคุมคนที่ 7	106
18 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มควบคุมคนที่ 8	107

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สังคมไทยในปัจจุบันเกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสภาพแวดล้อม บุคคลในสังคมจำเป็นต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ จึงต้องพยายามดิ้นรนทุกทาง เพื่อให้ตนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยพยายามแสวงหาสิ่งต่าง ๆ มาตอบสนองความต้องการของตนเองแต่อาจจะไม่ประสบความสำเร็จในทุกครั้ง จึงทำให้เกิดความรู้สึกขัดแย้ง ผิดหวัง ท้อแท้ สับสน อารมณ์ตึงเครียด และเกิดความคับข้องใจ

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหามากมายแก่เยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้าน คุณธรรมและ จริยธรรม จากข่าวทางหน้าหนังสือพิมพ์และสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ได้กล่าวว่่านักเรียน วัยรุ่นมีพฤติกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ยกพวกตีกัน ทำร้ายร่างกาย ทำลายทรัพย์สินสาธารณะของ ส่วนรวม ใช้ถ้อยคำที่ รุนแรง ช่มชู้ ตำนินิตีเตียน กล่าวโทษผู้อื่น และใช้ภาษาท่าทางที่ไม่เหมาะสม พฤติกรรมเหล่านี้จัดเป็น พฤติกรรมที่ก้าวร้าว (พรทิพย์ ทรัพย์สิน. 2532 :1) พฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่น ที่พบในโรงเรียน เป็นพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหายและเป็นอันตรายต่อบุคคล ทำให้เกิดปัญหา ทางสังคมตามมา คนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวสูงเป็นคนที่ขาด การควบคุมตนเองและทำลายล้างสิทธิของ คนอื่น เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่กำลังอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ และเป็นระยะที่มีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น ร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา จากพัฒนาการด้านต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้วัยรุ่นเกิดความ ตึงเครียดทางอารมณ์ได้ง่าย เด็กวัยรุ่นมีพฤติกรรมความก้าวร้าวรุนแรงมากที่สุด และมักจะบ่งชี้ได้ถึง พฤติกรรมอาชญากรรมในวัยผู้ใหญ่ได้มาก เนื่องจากอารมณ์ของวัยรุ่นจะรุนแรง เปลี่ยนแปลงอย่าง รวดเร็ว ขาดการควบคุม แสดงออกอย่างเปิดเผย เป็นวัยที่เต็มไปด้วยปัญหามากมาย และ พฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นในปัจจุบันมีแนวโน้มไปในลักษณะก้าวร้าวรุนแรง ถ้าพฤติกรรมก้าวร้าวมีความ รุนแรงถึงระดับสูงและแสดงออกในทิศทางที่ไม่ถูกต้อง ย่อมเกิดอันตรายต่อสังคมเป็นอย่างยิ่ง เพราะ ความก้าวร้าวนำไปสู่การฆ่า การทำลายล้างชีวิต ซึ่งวัยรุ่นเป็นอนาคตที่สำคัญของชาติ จึงน่าเป็นห่วง อย่างยิ่งหากมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าว (สุนีย์ ธีรวิรุฬห์. 2542 :1) นักเรียนที่มีพฤติกรรมความก้าวร้าว นั้นพบ ได้มากในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สุทธิพงษ์ ทองยิ่ง.2537:1 ; อ้างอิงจาก Cavan and Ferdinand. 1975)

จากการที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนช่วงชั้นที่3โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เป็นเวลา 2 ปี ได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีปัญหาด้านพฤติกรรม ก้าวร้าว เช่น การแสดงกิริยาล้อเลียน การแสดงกิริยากระแทกกระทั้น การไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง

การทะเลาะวิวาท การทำลายสิ่งของต่าง ๆ การโต้เถียงกับครู การพูดประชดประชันเสียดสี การใช้คำพูดรุนแรงและ หยาบคาย การข่มขู่เพื่อน เป็นต้น

ผู้วิจัยได้สำรวจปัญหาเบื้องต้น โดยการสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษาและครูผู้สอนนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ซึ่งพฤติกรรมก้าวร้าวที่พบ ได้แก่ การแสดงกิริยาล้อเลียน การแสดงกิริยากระแทกกระทั้น การไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง การใช้กำลังต่อสู้ การชกต่อย การทะเลาะวิวาท การแย่งชิงการทำลายสิ่งของต่าง ๆ การโต้เถียงกับครู การพูดประชดประชันเสียดสี การใช้คำพูดรุนแรงและหยาบคาย การข่มขู่เพื่อน การดูถูกดูหมิ่น การตะโกนและตวาด พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 116 คน มีพฤติกรรมก้าวร้าวจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 36.84 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 97 คน มีพฤติกรรมก้าวร้าวจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30.93 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 75 คน มีพฤติกรรมก้าวร้าวจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 32.89

จากข้อมูลในการสำรวจปัญหาเบื้องต้นพบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุมีพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นจำนวนมาก และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวนมากที่สุด ซึ่งพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ดังที่ มานะ วีระไพบุลย์ (สมชาย เตียวตะกูล, 2529 : 3 อ้างอิงมาจาก มานะ วีระไพบุลย์) กล่าวว่า พฤติกรรมก้าวร้าวจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคมส่วนรวม เป็นอุปสรรคขัดขวางการพัฒนาการเรียนรู้ของบุคคลอื่นให้หยุดชะงักไปด้วยพฤติกรรมก้าวร้าว จึงเป็นพฤติกรรมที่ครูต้องช่วยกันบำบัดรักษา เพื่อความมีระเบียบวินัยของห้องเรียน และทำให้นักเรียนเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นตลอดจนอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขไม่เป็นปัญหาต่อสังคมในภายหน้า ดังนั้นจึงควรจะได้รับ การ แก้ไขหรือลดพฤติกรรมก้าวร้าว และพัฒนาพฤติกรรมที่เหมาะสมให้กับนักเรียน

การลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การให้คำปรึกษา การฝึกกิจกรรมกลุ่ม การฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม เป็นต้น ซึ่งวิธีในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน ด้วยการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม เพราะการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะควบคุมตนเองในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น รู้จักยอมรับตนเอง และสามารถเลือกแสดงออกอย่างเหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ ดังที่ กาญจน์กมล สุวิทย์รัตน์ (2537:54) ได้ศึกษาผลของการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม ที่มีต่อการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมมีการปฏิบัติตนต่อเพศตรงข้ามดีขึ้น และงานวิจัยของ ฮุย (Huey, 1984: 95-98) ศึกษาการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมมาใช้ลดความก้าวร้าวของนักเรียนวัยรุ่นผิวดำ ผลการศึกษาพบว่า การฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมที่ดำเนินโดยผู้ให้คำปรึกษา

และกลุ่มเพื่อนผู้ให้คำปรึกษามีประสิทธิภาพพอ ๆ กัน และนักเรียนวัยรุ่นผิวดำที่ได้รับ การฝึกพฤติกรรม การแสดงออกที่เหมาะสมมีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างจากวัยรุ่นที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ ภายหลังการฝึกกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงกว่าก่อนการฝึก

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลด พฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนก่อนและหลังจากได้รับการฝึกพฤติกรรม การแสดงออกที่เหมาะสม
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนก่อนและหลังจากไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรม การแสดงออกที่เหมาะสม
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรม การแสดงออกที่ เหมาะสมกับนักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นแนวทางให้กับครู อาจารย์ ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ นักเรียนที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม ได้นำไปปรับปรุงแก้ไข พฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการที่จะเติบโต เป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพของสังคมต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล บ้านศรีมหาธาตุ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2548 ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวจำนวน 35 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล บ้านศรีมหาธาตุ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2548 ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวจำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ วิธีการลดพฤติกรรมก้าวร้าวโดยการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

3.2 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมก้าวร้าว

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **พฤติกรรมก้าวร้าว** หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนที่มีต่อครูและเพื่อนนักเรียน ในการให้ได้รับอันตราย บาดเจ็บหรือเกิดความเสียหายทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ ตลอดจนถึงทรัพย์สินต่างๆ โดยเจตนา เพื่อขจัดความคับข้องใจ ความโกรธ ความเครียดและความรู้สึกไม่พอใจต่าง ๆ ซึ่งแสดงออก 2 ลักษณะดังนี้

1.1 พฤติกรรมก้าวร้าวทางกาย

1.1.1 พฤติกรรมก้าวร้าวกับครู ได้แก่ การแสดงกิริยาล้อเลียน แสดงกิริยากระแทกกระทุ้ง การไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง

1.1.2 พฤติกรรมก้าวร้าวกับเพื่อนนักเรียน ได้แก่ การใช้กำลังต่อสู้ ชกต่อย ทะเลาะวิวาท การแย่งชิง การทำลายสิ่งของต่าง ๆ

1.2 พฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจา

1.2.1 พฤติกรรมก้าวร้าวกับครู ได้แก่ การโต้เถียงกับครู การพูดประชดประชัน เลียดสี

1.2.2 พฤติกรรมก้าวร้าวกับเพื่อนนักเรียน ได้แก่ การใช้คำพูดรุนแรงและหยาบคาย การข่มขู่เพื่อน ดุฎกดูหมิ่น ตะโกน ตวาด

2. **การฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม** หมายถึง วิธีการที่ผู้วิจัยจัดสถานการณ์ให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม โดยใช้เทคนิคต่างๆ ได้แก่ การให้คำแนะนำ การใช้เทคนิคแม่แบบ การแสดงบทบาทสมมติ การให้แรงเสริมทางบวก และการให้การบ้าน ซึ่งมี 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1.1 ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม และผลของการแสดงออกที่เหมาะสม

1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ และติดตามผลงานที่ให้นักเรียนไปศึกษา และฝึกปฏิบัติ

1.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว และให้ข้อมูลย้อนกลับ

ขั้นที่ 2 ขั้นฝึก

ผู้วิจัยดำเนินการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ดังนี้

2.1 การให้คำแนะนำ หมายถึง การที่ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำ อธิบาย หรือให้ข้อมูลย้อนกลับ ถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนกำลังฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมหรือนักเรียนให้คำแนะนำ หรือให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนในกลุ่มด้วยกัน เทคนิคนี้จะใช้ทุกครั้งที่ทำการฝึกควบคู่กับเทคนิคอื่น

2.2 การใช้เทคนิคแม่แบบ หมายถึง การที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยการสังเกต และเลียนแบบจากแม่แบบซึ่งเป็นเพื่อนนักเรียนของนักเรียน เทคนิคนี้จะใช้ในการฝึกครั้งที่ 2 , 4 , 6, 8 และ 10 โดยมีขั้นตอนในการฝึกดังนี้

2.2.1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว

2.2.2 ขั้นเสนอแม่แบบ

ผู้วิจัยเสนอแม่แบบให้นักเรียนสังเกต โดยการให้นักเรียนที่เป็นแม่แบบแสดงแบบอย่างและให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย ซักถาม เกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนสังเกต เพื่อให้เกิดความต้องการเลียนแบบพฤติกรรม ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

2.2.3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายสิ่งที่ได้จากการใช้เทคนิคแม่แบบ แล้วให้นักเรียนกลับไปฝึกต่อบ้าน

2.3 การแสดงบทบาทสมมติ หมายถึง กิจกรรมการแสดงออกของนักเรียนตามบทบาทในสถานการณ์ที่ผู้วิจัยกำหนดให้ ผู้เรียนแสดงตามที่ตนคิดว่าควรจะเป็น โดยไม่มีการฝึกซ้อมมาก่อน และถือเอาการแสดงออกทั้งความรู้สึก และพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นข้ออภิปราย เทคนิคนี้จะใช้ในการฝึกครั้งที่ 3, 5, 7, 9 และ 11 โดยมีขั้นตอนในการฝึกดังนี้

2.3.1 ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยอธิบายบทบาทและสถานการณ์สมมติของการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม ให้นักเรียนทราบ ใช้เวลาประมาณ 5 นาที เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ

2.3.2 ขั้นแสดง

ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัครเป็นผู้แสดงบทบาทสมมติ ซึ่งมีการผลัดเปลี่ยนผู้แสดงทุกคน เพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการแสดงแต่ละครั้ง ผู้วิจัยให้นักเรียนจัดฉากเพื่อการแสดงบทบาทสมตินั้นมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง และให้นักเรียนที่ไม่ได้แสดงบทบาทสมมติเป็น ผู้สังเกตการณ์ ผู้วิจัยให้ผู้แสดงได้แสดงบทบาทสมมติต่าง ๆ เพื่อช่วยขจัดความตื่นเต้นประหม่า วิตกกังวลก่อนการแสดงจริง ใช้เวลาประมาณ 5 – 10 นาที

2.3.3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดง

ผู้แสดงและผู้สังเกตการณ์กล่าวความรู้สึกและความคิดเห็นต่อบทบาทของตน จากนั้นนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น และซักถามต่อบทบาทสมมติ ผู้วิจัยให้ผู้สังเกตการณ์กล่าวคำชมต่อการแสดง สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน และให้คำแนะนำในส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไขในระหว่างที่นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นและซักถาม ผู้วิจัยใช้เทคนิค การให้คำแนะนำ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การเสริมแรงทางบวก และการฝึกซ้อมพฤติกรรม ใช้เวลาประมาณ 5 – 10 นาที

2.3.4 ขั้นแสดงเพิ่มเติม

ในกรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมไม่สอดคล้องกับบทบาทที่กำหนด ผู้วิจัยให้นักเรียนคนเดิมแสดงเพิ่มเติม และให้นักเรียนคนอื่น ๆ เป็นผู้สังเกตการณ์และเปลี่ยนแปลงบทบาทเป็นผู้แสดงบทบาทตามสถานการณ์ที่กำหนด ใช้เวลาประมาณ 5 – 10 นาที

2.3.5 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป

ให้นักเรียนสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน จากนั้นช่วยกันสรุปข้อคิดเห็นและประโยชน์ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ใช้เวลาประมาณ 5 – 10 นาที

2.4 การให้แรงเสริมทางบวก หมายถึง การให้คำชมเชย หรือให้กำลังใจ เพื่อให้ นักเรียนมีแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่ต้องการของตนเอง เทคนิคนี้จะใช้ทุกครั้งที่ทำการฝึกควบคู่กับเทคนิคอื่น

2.5 การให้การบ้าน หมายถึง การให้นักเรียนได้นำกิจกรรมหรือพฤติกรรมที่เรียนรู้จากการฝึกในกลุ่มไปฝึกเพิ่มเติมด้วยตนเองหรือใช้ในสถานการณ์ที่เป็นจริงตามที่ผู้วิจัยได้กำหนดให้ เทคนิคนี้จะใช้ทุกครั้งที่ทำการฝึกควบคู่กับเทคนิคอื่น

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

3.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปประโยชน์จากการได้รับการฝึกพฤติกรรม การแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว

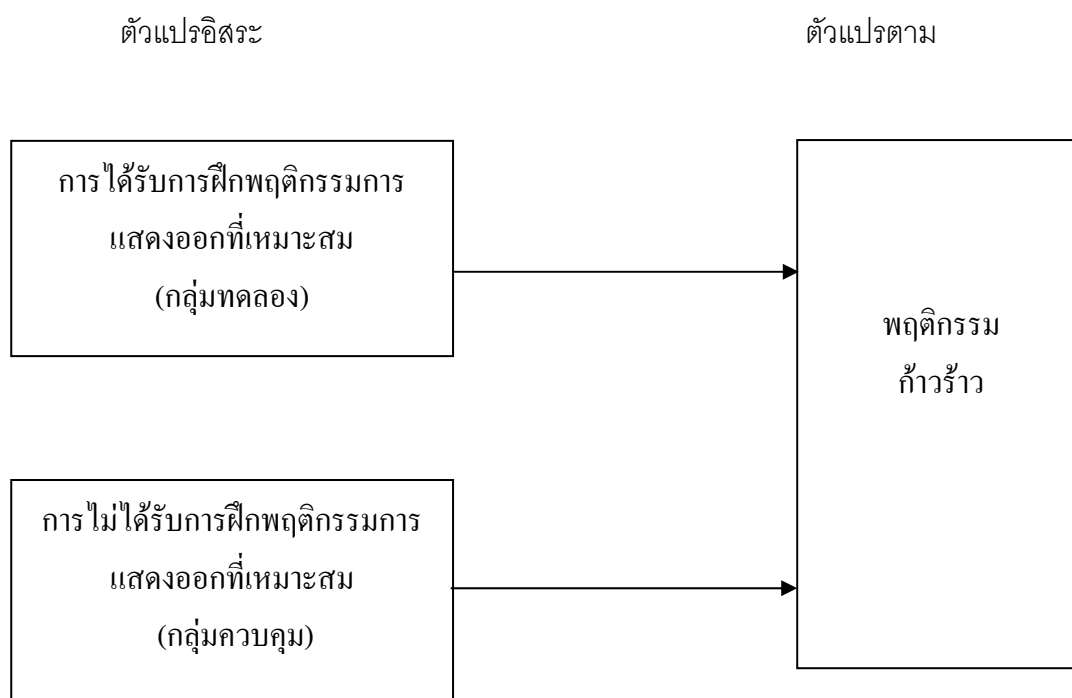
3.2 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกแนวทางที่เหมาะสม ทั้งภาษาท่าทาง และภาษา ถ้อยคำที่มีต่อพฤติกรรมความก้าวร้าว

3.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลับไปฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรม ก้าวร้าวด้วยตนเองเพื่อให้เกิดความเคยชิน

3. กลุ่มทดลอง หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม จำนวน 8 คน

4. กลุ่มควบคุม หมายถึง นักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม จำนวน 8 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงหลังจากได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม
2. นักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงหลังจากไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม
3. นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม
 - 1.1.1 ความหมายของพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม
 - 1.1.2 ลักษณะของพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม
 - 1.1.3 การฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม
 - 1.1.4 วัตถุประสงค์ของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม
 - 1.1.5 องค์ประกอบของพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม
 - 1.1.6 เทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว
 - 2.1.1 ความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าว
 - 2.1.2 ประเภทของพฤติกรรมก้าวร้าว
 - 2.1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

1.1.1 ความหมายของพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

โวลเป (Wolpe. 1973 : 81) กล่าวว่า พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม คือ การแสดงออกถึงสิทธิ ความรู้สึกส่วนบุคคล ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคม รวมไปถึงการปฏิเสธการขอร้องที่ไร้เหตุผล การแสดงความรัก การยกย่องชมเชยเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากสถานการณ์ที่ผลมาจากการเรียนรู้ และการแสดงถึงความรู้สึกต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านภาษาท่าทาง และภาษากายคำ

บาวเวอร์และบาวเวอร์ (Bower and Bower.1976 : 4) กล่าวว่า พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะแสดงความรู้สึกต่าง ๆ เช่น การแสดงสิทธิของตนเองตามความเหมาะสม การตัดสินใจว่าจะทำอะไร หรือกระทั่งการแสดงความคิดเห็นด้วยการวางแผนที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองมีผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง และสร้างความมั่นใจให้กับตนเองมากขึ้น

ราทัสและเนวิด (Rathus and Nevid. 1978 : 81) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม ว่า เป็นพฤติกรรมที่บุคคลไม่ยอมให้บุคคลอื่นเอาเปรียบ สามารถพูดหรือกระทำในสิ่งที่ตนเห็นว่าถูกต้องได้ แต่ถ้าผลออกมาว่าผลของการกระทำนั้นผิดสามารถยอมรับได้ และเมื่อถูกเอาเปรียบเปรียบก็สามารถปรับสถานการณ์นั้นให้ถูกต้องโดยไม่รู้สึกอะไร สามารถปฏิเสธคำขอร้องที่ไม่มีเหตุผลเพียงพอได้

ละเอียด ชูประยูร (2538 : 72) กล่าวว่า พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม หมายถึง การแสดงออกของความรู้สึกนึกคิด และอารมณ์ที่เหมาะสมของบุคคลตามสิทธิที่มีอยู่ของตนต่อบุคคลอื่น เป็นการแสดงออกที่มีเหตุผล และเป็นที่ยอมรับในสังคม

สมโภชน์ เข้มสุภาษิต (2539 : 149-150) กล่าวว่า พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมนั้น เป็นการแสดงออกที่คำนึงถึงสิทธิ ความรับผิดชอบ และผลของการกระทำ บุคคลที่แสดงออกจะต้องพิจารณาว่าอะไรคือสิทธิของเขาในสภาพนั้น และอะไรคือสิทธิของผู้อื่น เขาจะต้องรับผิดชอบต่อผลการแสดงออกนั้น โดยทั่วไปพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมนั้น จะนำมาซึ่งผลที่พึงพอใจทั้งบุคคลที่กระทำและบุคคลที่ถูกกระทำ แม้ว่าการแสดงออกนั้นจะไม่บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ แต่เขาก็จะรู้สึกดีขึ้นที่บอกถึงความรู้สึก หรือความคิดเห็นของเขาซึ่งทำให้ผู้อื่นเข้าใจในตัวผู้แสดงออก ความเข้าใจผิดก็ลดน้อยลง ส่วนผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ที่มีพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมนั้น แม้เขาอาจจะไม่เห็นด้วยกับบุคคลที่แสดงพฤติกรรมแต่เขาก็จะรู้สึกว่าตนเองไม่ถูกปฏิเสธสิทธิ ไม่ได้ถูกทำให้ตัวเองแย่ลงและไม่ได้ถูกบังคับให้ตัดสินใจ หรือรับผิดชอบต่อบุคคลอื่น เขาก็จะรู้สึกดีขึ้นซึ่งทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลดีขึ้นแน่นอน

วิเชียร สุขจันทร์ (2540 : 50) ได้ให้ความหมายพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมว่าเป็นการแสดงออกของความรู้สึกนึกคิดที่มีเหตุผล ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากพฤติกรรมก้าวร้าว เกิดจากการเรียนรู้ อีกทั้งยังเป็นการกระทำตามสิทธิของตน โดยปราศจากการละเมิดสิทธิของผู้อื่น และเป็นการแสดงความรู้สึกต่าง ๆ ทั้งทางด้านภาษาและน้ำเสียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นยังเป็นการสร้างความภาคภูมิใจให้แก่ตนเองมากขึ้น

ระวีวรรณ คำสม (2542 : 18) กล่าวว่า พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม คือ การแสดงความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม พูดหรือกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ยืนหยัดเพื่อรักษาสิทธิของตนเองไว้ ไม่ก้าวก่ายสิทธิของผู้อื่น

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม คือ การแสดงความรู้สึกนึกคิดที่อยู่บนหลักของเหตุผล มีความเชื่อมั่น สามารถกระทำการต่าง ๆ ตามความต้องการของตนเองแต่ไม่ล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่น ยอมรับความจริงเมื่อตนเองมีข้อบกพร่องและแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองได้

1.1.2 ลักษณะของพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

จาคูโบสกี (อรษา นวาง. 2540 : 11 ; อ้างอิงมาจาก Jakubowski . 1976) กล่าวว่า พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมจะเกี่ยวข้องกับสิทธิส่วนบุคคล และได้ระบุสิทธิในการแสดงออกที่เหมาะสมของบุคคลไว้ 11 ประการ ดังนี้

- (1) สิทธิที่จะเป็นตัวของตัวเอง ตัดสินคุณค่าด้วยตนเอง
- (2) สิทธิที่จะได้รับการยอมรับนับถือจากคนอื่นในคุณค่าของความเป็นคน
- (3) สิทธิที่พูดว่า ไม่ และไม่รู้สึกละเมิด แต่ไม่ใช้การเห็นแก่ตัว
- (4) สิทธิที่จะแสดงความรู้สึก ประสบการณ์ของตนเอง ดีกว่าจะเก็บกดไว้จนรู้สึก

วิตกกังวล

- (5) สิทธิที่จะคิดก่อนทำ
- (6) สิทธิที่จะเปลี่ยนใจได้
- (7) สิทธิถามสิ่งที่ตนเองต้องการ
- (8) สิทธิทำอะไรไม่จำเป็นต้องสมบูรณ์ตลอดเวลา
- (9) สิทธิถามหาข้อมูลเพิ่มเติม เมื่อไม่เข้าใจหรือเมื่อได้ข้อมูลไม่เพียงพอ
- (10) สิทธิทำผิดได้
- (11) สิทธิรู้สึกดีและชื่นชมตนเอง

เฟนสเตอร์ไฮม์ และแบร์ (ขวัญตา บุญวาศ. 2542 : 10 ; อ้างอิงมาจาก Frensterheim and Bear. 1975) ได้กล่าวถึงบุคคลที่มีพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมว่า จะต้องมียุทธศาสตร์ 4 ประการ คือ

- (1) เป็นบุคคลที่รู้สึกอิสระในการเปิดเผยตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการพูดหรือการกระทำ กล่าวแสดงให้ทราบถึงความรู้สึกนึกคิด และความต้องการของตน
- (2) เป็นบุคคลที่สามารถติดต่อกับบุคคลได้ทุกระดับ ทั้งคนแปลกหน้าหรือเพื่อนฝูง และคนในครอบครัว ซึ่งการติดต่อนั้นต้องเปิดเผย
- (3) เป็นบุคคลที่มีความกระตือรือร้นต่อชีวิต กระทำการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามความต้องการของตนเอง และแสวงหาโอกาสให้ตนเองโดยไม่รอให้สิ่งใดช่วย
- (4) เป็นบุคคลที่กระทำในสิ่งที่ทำให้ตนเองภาคภูมิใจ รู้ถึงข้อจำกัดของตนเองไม่ดื้อรั้นเอาชนะในสิ่งที่อาจเอาชนะได้ แต่จะต่อสู้ในสิ่งที่ถูกต้อง

วิลลิส (Willis. 1995 : 11) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมไว้ดังนี้

- (1) เป็นคนเปิดเผย เชื่อสัจย์ต่อตนเองและบุคคล
- (2) เป็นผู้ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- (3) เป็นผู้ที่เข้าใจสภาพการณ์ของบุคคลอื่น
- (4) สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างชัดเจน โดยไม่พาดพิงถึงบุคคลอื่น
- (5) เป็นคนที่สามารถแก้ปัญหาความยุ่งยากได้
- (6) สามารถตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ได้
- (7) มีความชัดเจนในจุดยืนของตนเอง โดยไม่หลีกเลี่ยงหรือโกหกตนเอง
- (8) เผชิญหน้ากับปัญหาที่เกิดขึ้นได้
- (9) สามารถยืนกรานพูดในสิ่งที่ตนเองต้องการได้
- (10) มีความเคารพต่อตนเองและผู้อื่น
- (11) เป็นผู้ที่มีความเสมอภาคเท่ากับบุคคลอื่นและคงไว้ซึ่งความเป็น

เอกลักษณ์

- (12) แสดงความรู้สึกของตนเองอย่างซื่อสัตย์
- (13) เป็นผู้ที่ยืนหยัดความเป็นตัวของตัวเอง

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ลักษณะของพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมของบุคคลต้องเปิดเผยตนเอง มีจุดยืนของตนเอง กล่าวที่จะเผชิญกับอุปสรรคต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น รู้จักเคารพและให้เกียรติผู้อื่นแต่ต้องไม่สร้างความคับข้องใจให้กับตนเอง

1.1.3 การฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

การฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเป็นการฝึกเพื่อสร้างความเชื่อมั่น และรู้สึกเห็นคุณค่าของตนเอง ตลอดจนพัฒนาความสามารถในการสื่อความหมาย และการสร้าง สัมพันธภาพกับบุคคลอื่น โฟลเดอร์ (Foldor. 1980 : 520) กล่าวว่า การฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมต้องเป็น ผู้ที่มีความกระฉับกระเฉง กระตือรือร้นที่จะคิดจัดรูปแบบในการเริ่มต้นนำกลุ่ม

บริกส์ (ศรีนวล วิวัฒน์คุณูปการ. 2535 :16 : อ้างอิงมาจาก Briggs. 1986) กล่าวว่า การสามารถช่วยให้บุคคลค้นพบคำตอบของปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกันตนเอง โดยผ่านการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับทัศนคติและความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง ช่วยให้ผู้บุคคลมีการสื่อสารที่ลึกซึ้งกับผู้อื่นในการดำเนินชีวิตอย่างกระฉับกระเฉง

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การที่บุคคลฝึกพฤติกรรมแสดงออก ทำให้เกิดความเชื่อมั่นและเห็นคุณค่าของตนเอง รู้จักสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น มีการดำเนินชีวิตที่กระฉับกระเฉง

1.1.4 วัตถุประสงค์ของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

วิลค์ และโคปลาน (Wilk and Coplan. 1977 : 460) กล่าวว่า การฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมเป็นเทคนิคที่ช่วยให้ผู้ที่รับการฝึกมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น และการฝึกนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกแต่ละคนสามารถรับรู้เกี่ยวกับคำพูด ความรู้สึก สิทธิ เจตนาทั้งของตนเองและของผู้อื่นได้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกทักษะการพูดและการฟัง

แลงริช (Langrish. 1986 : 72) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมว่าเป็น การช่วยให้บุคคลสามารถเรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นอย่างมีประสิทธิภาพด้วยความรู้สึกที่ดี และยอมรับตนเอง รวมทั้งการเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม เพื่อให้การทำงานบรรลุผลสำเร็จด้วยดี โดยการพัฒนาทักษะและความสามารถในด้านต่าง ๆ ดังนี้

(1) ความสามารถที่จะปฏิบัติต่อบุคคลที่ขอจัดการหรือขอปรึกษาวิจารณ์ผู้อื่น โดยปราศจากการโต้ตอบที่รุนแรง หรือการหลีกเลี่ยงด้วยความรู้สึกเจ็บปวด ความรู้สึกผิดหรือความรู้สึก ละอาย

(2) ความสามารถในการขอร้องและมีความเชื่อมั่นในตนเอง ด้วยท่าทางที่มั่นคง โดยปราศจากการใช้เสียงดัง การรบกวนผู้อื่นหรือการแสดงความโกรธ

(3) ความสามารถที่จะให้ความร่วมมือกับผู้อื่นในการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล เพื่อทั้งสองฝ่ายจะได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ตลอดจนได้รับในสิ่งที่แต่ละฝ่ายต้องการมากที่สุด

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ที่เข้ารับการฝึกเกิดความมั่นใจ ภาคภูมิใจในตนเอง สามารถแก้ไขอุปสรรคด้วยการใช้เหตุผล และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

1.1.5 องค์ประกอบของการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2539 ; 151-152) อธิบายถึงพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมด้วยความเชื่อพื้นฐาน 8 ประการ ดังนี้

(1) การยืนหยัดเพื่อตนเอง และการทำให้คนอื่นรู้จักตัวของเรา นั้นเป็นการเคารพตนเอง และได้รับความเคารพจากผู้อื่น

(2) การพยายามใช้ชีวิตของเราอยู่ในแนวทางที่ไม่ทำให้ผู้อื่นเจ็บปวดเลย ไม่ว่าอยู่ภายใต้เงื่อนไขใด ๆ ก็ตามมักจะจบลงด้วยการทำให้ตนเองและผู้อื่นเจ็บปวดด้วย (เป็นวงจรของพฤติกรรมที่ไม่กล้าแสดงออก)

(3) เมื่อเรายืนหยัดเพื่อตนเอง และแสดงความรู้สึกของเราออกมาอย่างจริงจัง หรือแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาด้วยท่าทางที่เหมาะสม ทุกคนจะได้รับประโยชน์ในระยะยาว แต่

ถ้าเราไม่จริงใจต่อคนอื่นเท่ากับว่าเราไม่จริงใจต่อตัวเราเอง ทุกคนที่เกี่ยวข้องก็จะสูญเสียประโยชน์ในระยะยาว

(4) ในการเสียสละความเป็นตัวของเราเอง และปฏิเสธความรู้สึกของตัวเรามากจะนำไปสู่ความร้าวรานในความสัมพันธ์ หรือความสัมพันธ์ไม่สามารถพัฒนาต่อไปได้

(5) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจะมีคุณค่ามากยิ่งขึ้นและน่าพึงพอใจมากขึ้น เมื่อเราสามารถแลกเปลี่ยนการสนองตอบที่จริงใจกับบุคคลอื่น และไม่ขัดขวางบุคคลอื่นที่สนองตอบเรา

(6) การไม่ให้ผู้อื่นรู้ว่าเราคิด หรือรู้สึกอย่างไร เป็นการเห็นแก่ตัวเท่า ๆ กับ การไม่สนใจความรู้สึกนึกคิดของคนอื่น

(7) การที่เราเสียสละสิทธิส่วนตัวของเรา เท่ากับเราสอนให้บุคคลอื่นเอาเปรียบเรา

(8) ในการที่เรามีพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม และบอกบุคคลอื่นว่า พฤติกรรมของเขามีผลต่อเราเช่นใด เท่ากับว่าเราได้เปิดโอกาสให้เขาเปลี่ยนพฤติกรรม และเป็นการแสดงให้เห็นว่า เราได้ให้เกียรติแก่สิทธิของเขา เป็นการบอกให้เขาว่าเขากำลังยืนอยู่ที่จุดใดของเรา

แลงก์ และจาคุบสกี (รวีวรรณ แก้วคงทอง. 2539 : 42 ; อ้างอิงจาก Lange and Jakubowski. 1976.) กล่าวว่า การฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมประกอบด้วยวิธีการพื้นฐาน 4 ประการ คือ

(1) สอนให้ผู้รับการฝึกแยกแยะความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกกับพฤติกรรมอื่น ๆ

(2) สามารถให้ผู้รับการฝึกสามารถจำแนกสิทธิต่างๆ ยอมรับสิทธิของตนเองและของผู้อื่น

(3) ช่วยให้ผู้รับการฝึกสามารถแก้ไขความคิด ความรู้สึก ที่เป็นอุปสรรคต่อการแสดง พฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออก เช่น ความคิดที่ไร้เหตุผล ความโกรธที่มากเกินไป

(4) ช่วยให้ผู้รับการฝึกสามารถพัฒนาพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออก โดยใช้วิธีปฏิบัติแบบต่าง ๆ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญในการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม คือ การรู้จักตนเอง การยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่น กล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ถูกต้อง และสามารถแสดงความรู้สึกของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ด้วย การแสดงออกทางภาษาถ้อยคำและท่าทางได้อย่างเหมาะสม

1.1.6 เทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

นักจิตวิทยากล่าวถึงเทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม ดังนี้

มอริล (กาญจนา หลวงจอก. 2536 : 37; อ้างอิงจาก Morris. 1985.) กล่าวถึงวิธีการและเทคนิคในการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมไว้ 3 ประการ คือ

- (1) การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) คือการกำหนดสถานการณ์ขึ้นตามสถานการณ์ที่เป็นปัญหา แล้วให้ผู้ที่มีปัญหาได้ฝึกซ้อมการแสดงออกที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์
- (2) การแสดงแบบ (Modeling) หรือการแสดงตัวอย่างให้ดู ให้เมื่อต้องการเป็นแบบอย่างในการตอบสนองที่เห็นว่าเหมาะสม และผู้ที่เข้ารับการฝึกสามารถปฏิบัติตามได้ในสถานการณ์การฝึก โดยผู้ฝึกจะเป็นผู้แสดงแบบให้ดู ได้แก่ ผู้ช่วยหรืออุปกรณ์อื่น ๆ ภาพยนตร์ ภาพนิ่ง เทปบันทึกเสียง เป็นต้น
- (3) การให้รางวัลและการให้คำแนะนำ (Reward and Coaching) เป็นการให้การเสริมแรงแก่ผู้เข้ารับการฝึกให้มีแรงจูงใจในการเพิ่มความถี่ และความเข้มข้นของพฤติกรรมที่ต้องการเพิ่มขึ้น สำหรับการชมเชยที่ว่าบุคคลนั้นแสดงได้ดีหรือก้าวหน้าเพียงใด หากยังไม่เป็นที่เพียงพอ ต้องให้ข้อเสนอแนะเชิงจูงใจต่อพฤติกรรมที่ผู้มีปัญหาแสดงออกมาโดยให้เป็นตัวของตัวเองมากที่สุด

โพลเดอร์ (วินิจ ชัยชาญ. 2544 : 21 ; อ้างอิงมาจาก Folder. 1980) ได้กล่าวถึงเทคนิคต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม ไว้ดังนี้

(1) การให้คำแนะนำ (Coaching) ได้กล่าวถึงเทคนิคต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการฝึกเพื่อส่งเสริมหรือทำให้เกิดความเข้าใจในการฝึกทักษะการแสดงออกมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งชี้แนะแนวทางให้ผู้รับการฝึกปฏิบัติ เพื่อปรับปรุงพฤติกรรมกรกล้าแสดงออก

(2) การแสดงตัวแบบ (Modeling) ผู้นำการฝึกจะสังเกตพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่ผู้รับการฝึกและผู้เข้ารับการฝึกอื่น ๆ สาธิต หรือแสดงแบบอย่างให้ดู นอกจากนี้อาจสังเกตจากเทปบันทึกภาพ เพื่อให้ผู้รับการฝึกเกิดการเรียนรู้ และเลียนแบบพฤติกรรมที่เหมาะสม ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

(2.1) ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว

(2.2) ขั้นเสนอแม่แบบ

ผู้วิจัยเสนอแม่แบบให้นักเรียนสังเกต โดยการให้นักเรียนแม่แบบแสดงแบบอย่างและให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย ชักถาม เกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนสังเกต เพื่อให้เกิดความต้องการเลียนแบบพฤติกรรม ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

(2.3) ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายสิ่งที่ได้จากการใช้เทคนิคแม่แบบ แล้วให้นักเรียนกลับไปฝึกที่บ้าน

(3) การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) เป็นการกำหนดสถานการณ์ที่เป็นปัญหา แล้วให้ผู้รับการฝึกที่มีพฤติกรรมแสดงออกที่ไม่เหมาะสมนี้ถึงสถานการณ์นั้น ๆ แล้วแสดงเป็นตัวเอง มีขั้นตอนดังนี้

(3.1) ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยอธิบายบทบาทและสถานการณ์สมมติของการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม ให้นักเรียนทราบ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ

(3.2) ขั้นแสดง

ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัครเป็นผู้แสดงบทบาทสมมติ ซึ่งมีการผลัดเปลี่ยนผู้แสดงทุกคน เพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการแสดงแต่ละครั้ง ผู้วิจัยให้นักเรียนจัดฉากเพื่อให้การแสดงบทบาทสมตินั้นมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง และให้นักเรียนที่ไม่ได้แสดงบทบาทสมมติเป็นผู้สังเกตการณ์ ผู้วิจัยให้ผู้แสดงได้แสดงบทบาทสมมติต่าง ๆ เพื่อช่วยขจัดความตื่นเต้นประหม่า วิตกกังวลก่อนการแสดงจริง

(3.3) ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดง

ผู้แสดงและผู้สังเกตการณ์กล่าวความรู้สึกและความคิดเห็นต่อบทบาทของตน จากนั้นนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น และซักถามต่อบทบาทสมมติ ผู้วิจัยให้ผู้สังเกตการณ์กล่าวคำชมต่อการแสดงสัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อน และให้คำแนะนำในส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไขในระหว่างที่ นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นและซักถาม ผู้วิจัยใช้เทคนิค การให้คำแนะนำ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การเสริมแรงทางบวก และการฝึกซ้อมพฤติกรรม

(3.4) ขั้นแสดงเพิ่มเติม

ในกรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมไม่สอดคล้องกับบทบาทที่กำหนด ผู้วิจัยให้นักเรียนคนเดิมแสดงเพิ่มเติม และให้นักเรียนคนอื่น ๆ เป็นผู้สังเกตการณ์และเปลี่ยนแปลงบทบาทเป็นผู้แสดงบทบาทตามสถานการณ์ที่กำหนด

(3.5) ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป

ให้นักเรียนสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน จากนั้นช่วยกันสรุปข้อคิดเห็นและประโยชน์ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

(4) การฝึกซ้อมพฤติกรรม(Behavioral Rehearsal) การให้ผู้เข้ารับการฝึกได้ซ้อมบทบาทพฤติกรรมที่ตนเองมีความต้องการที่จะแสดงออกต่อบุคคลอื่น ก่อนที่จะไปแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ซึ่งจะทำให้เกิดความมั่นใจมากขึ้น

(5) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ผู้นำและผู้รับการฝึกจะเป็นผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้ที่ได้รับการฝึกปฏิบัติ หลังจากที่ได้รับ การฝึกแต่ละทักษะแล้ว

(6) การให้แรงเสริม(Reinforcement) การที่ผู้นำหรือผู้ที่เข้ารับการฝึกซึ่งเป็นสมาชิกของกลุ่มได้คำชมเชยให้กำลังใจและให้ความสนับสนุนในพฤติกรรมที่เหมาะสมของผู้ที่ฝึกปฏิบัติ

(7) การทำการบ้าน (Assigning Homework) เพื่อให้ผู้ที่เข้ารับการฝึกมีประสบการณ์มากขึ้นจึงต้องให้ผู้รับการฝึกไปฝึกต่อที่บ้าน

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

1.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

ฟินน์ (Finn. 1981 : 91) ศึกษาการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาการเป็นผู้นำ หรือการปฏิบัติตนต่อเพื่อน ควรให้เพื่อนช่วยเพื่อน โดยให้เพื่อนหรือนักเรียนที่มีความรู้ ความชำนาญเป็นพิเศษ หรือที่เคยได้รับการฝึกอบรมสอนกันเอง เป็นการแบ่งปันความรู้ทัศนคติหรือพฤติกรรมอื่น ๆ

ฮุย (Huey. 1984 : 95-98) ได้ศึกษาพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนวัยรุ่นผิวดำ โดยดำเนินการฝึกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นการฝึกให้คำปรึกษาโดยผู้ให้คำปรึกษา (Professional Counselor) และกลุ่มที่ 2 ดำเนินการฝึกโดยกลุ่มเพื่อนผู้ให้คำปรึกษา (Peer- Counselor) ผลการศึกษาพบว่า การฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมที่ดำเนินโดยผู้ให้คำปรึกษาและกลุ่มเพื่อนผู้ให้คำปรึกษามีประสิทธิภาพพอ ๆ กัน และนักเรียนวัยรุ่นผิวดำที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมมีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างจากวัยรุ่นที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ ภายหลังการฝึกกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงกว่าก่อนการฝึก

เลวิน (สุมาลี อุดมผล. 2537 : 40 ; อ้างอิงมาจาก Lavin, J . 1990) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงออกที่เหมาะสมและการเห็นคุณค่าในตนเอง รูปแบบในการจัดการกับความขัดแย้งและ ตัวแปรอื่น ๆ ในพยาบาลพิเศษหญิง การศึกษานี้เป็นการพรรณนาความสัมพันธ์ (Description Correlation Design) ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงออกที่เหมาะสมและเห็นคุณค่าในตนเอง รูปแบบการจัดการกับความขัดแย้ง อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมครั้งก่อนในพยาบาลพิเศษหญิง การศึกษาวรรณคดีที่เกี่ยวข้องชี้ชัดว่า การแสดงออกอย่างเหมาะสมมีความแข็งแกร่งในการปฏิบัติดูแลผู้ป่วย และช่วยผู้ป่วยให้แสดงออกถึงความต้องการ และการมีส่วนร่วมในการดูแลพวกเขา และสามารถสื่อสารกับผู้อื่นในการดูแลพวกเขา และสามารถสื่อสารกับผู้อื่นในทีมงานพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษามี 4 แบบ คือ 1) แบบวัดความมีคุณค่าในตนเอง Coopersmith 2) แบบวัด

Tennessee Self-concept Scale 3) Assertion inventory 4) Thomas Kilmann Conflict Mode Instrument ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามจำนวน 98 ฉบับ โดยใช้เวลาในการทำ 45-95 นาที ตอบกลับมา 77 คน ผลการศึกษาพบว่า

(1) การแสดงออกที่เหมาะสมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเห็นคุณค่าในตนเอง และรูปแบบในการจัดการกับความขัดแย้งทั้ง 2 รูปแบบ คือ ความร่วมมือ และการแข่งขัน

(2) การแสดงออกที่เหมาะสมมีความสัมพันธ์เชิงลบกับวิธีการลดความขัดแย้งแบบประนีประนอม

(3) ความเห็นคุณค่าในตนเอง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการฝึกพฤติกรรม การแสดงออกที่เหมาะสม และการตอบสนองต่อความขัดแย้ง และมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง

ผลของการศึกษาเหล่านี้เป็นข้อมูลในแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม และบ่งชี้ถึงงานวิจัยด้านนี้ในอนาคตต่อไป

ฮาราลสัน (Haralson. 1996 : 70 - 72) ได้ศึกษาถึงตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การแสดงออกของนักศึกษาผิวดำในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา ผิวดำชั้นปีที่ 1 และ 2 จำนวน 560 คน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มเพื่อนเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมการแสดงออกของ นักศึกษาผิวดำ และนักศึกษาผิวดำทั้งหมดมีคะแนนของพฤติกรรม การแสดงออกในทางก้าวร้าวมากกว่า พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

วรารุท ทวีลาภ (2539 : 78) ได้ศึกษาผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกและการควบคุมตนเองที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านภาวะธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองยายจิว อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงขึ้น

กรรณิการ์ เพ็ชรเหลี่ยม (2540 : 60) ศึกษาพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาการพูดหน้าชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร(ฝ่ายประถม) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออก สามารถพูดหน้าชั้นเรียนดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชัชชญา บุญศุภคารนนท์ (2540 : 50) ที่ศึกษาผลของการฝึกพฤติกรรม การแสดงออกในการพูดหน้าชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีเอี่ยมอนุสรณ์ กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกสามารถพูดหน้าชั้นเรียนดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

สุพรรณสิริ ขาวประเสริฐ (2540 : 58) ศึกษาเรื่องผลของพฤติกรรมการแสดงออกเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการพูดหน้าชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดนาครุฑ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกสามารถพัฒนาพฤติกรรมการพูดหน้าชั้นเรียนของนักเรียนได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

จากงานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมข้างต้นสรุปได้ว่าการฝึกพฤติกรรมแสดงออกสามารถลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น พฤติกรรมก้าวร้าว เป็นต้น และสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ขึ้นมาได้ เช่น พฤติกรรมแสดงออกในการพูดหน้าชั้นเรียน เป็นต้น

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว

2.1.1 ความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าว

ประสาร ทิพย์ธารา (2522 : 99) กล่าวว่า พฤติกรรมก้าวร้าว คือ อาการที่แสดงออกเพื่อต้องการอวดตัว ชอบก่อเรื่องทำความยุ่งยากให้กับผู้อื่น ชอบตำหนิ ว่ากล่าวนินทาผู้อื่น ชอบตำหนิ และทุบตีเด็กอื่น ชอบทะเลาะวิวาท ชอบทำลายความสงบของชั้นเรียน ชอบขโมย ทุบปด ทำลายข้าวของสมบัติส่วนตัวหรือส่วนรวมให้เสียหาย มีอารมณ์ขุ่นเคือง นิสัยหยาบคาย พูดจาอวดดี และไม่เคารพผู้ใหญ่

กิลูลาดิลและแดเนียล (อรทัย ชื่นมนุชย์ 2522 : 88 ;อ้างอิงจาก Giluladyl and Daniels. 1969) ให้ความหมายพฤติกรรมก้าวร้าวว่า พฤติกรรมใดก็ตามที่แน่วแน่ ชอบยุ่งและเป็นทำนองใจเมตี การกระทำหมิ่นประมาท รวมทั้งพฤติกรรมแบบวางอำนาจข่มและพฤติกรรมที่แน่วแน่ที่จะเอาชนะงานขึ้นใดขึ้นหนึ่ง หรือที่จะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปได้เหล่านี้จัดเป็นความก้าวร้าวทั้งสิ้น

ราเวนและรูบิน (วรรณา ช่องดารากุล. 2533 : 10 ;อ้างอิงมาจาก Raven and Rubin.1983) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มที่มีความตั้งใจจะทำร้ายผู้อื่น ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

คณิต ฤทธิรอด (2537 : 13) ให้ความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าวว่าเป็น การกระทำที่รุนแรงมากไปจากปกติ เพื่อปลดปล่อยความเครียดระบายความคับข้องใจของตนเอง แต่เป็นการกระทำที่ทำให้ผู้อื่นเจ็บปวดเสียหาย หรือมุ่งทำร้ายผู้อื่นทั้งที่เจตนาและไม่เจตนา แสดงออกได้ทั้งทางกาย เช่น การทำลายสิ่งของ หรือทางวาจา เช่น การพูดเยาะเย้ย ซึ่งพฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกมา นั้นจะมีระดับความรุนแรงที่แตกต่างกัน

ปราณี จันทรหอม (2541 : 9) กล่าวว่า พฤติกรรมก้าวร้าวหมายถึง การกระทำที่รุนแรงกว่าปกติ มีผลทำให้ผู้อื่นหรือตนเองเจ็บปวด เกิดความเสียหาย ทั้งที่เจตนาและไม่เจตนา การแสดงออกของความก้าวร้าวมีได้หลายทาง คือ ทางวาจาหรือคำพูด เช่น การพูดคำพูดกรรโชก ช่มชู้ เป็นต้น ทางกรกระทำของร่างกาย เช่น การต่อสู้ ชกต่อย การตีรันฟันแทง การข่มขืน เป็นต้น การกระทำที่ทำให้เกิดความสูญเสียทรัพย์สินสมบัติ เช่น การทำลายข้าวของให้เสียหาย ทบให้แตก จุดไฟเผา วางระเบิด การนินทาว่าร้าย เพื่อให้เกิดความเจ็บอาย และเสียชื่อเสียง

สุนันทา เขียวนิล (2541 : 41) ได้ให้ความหมายว่า พฤติกรรมก้าวร้าว คือ การกระทำที่แสดงออกโดยมีเจตนาทำร้ายผู้อื่นหรือทำลายสิ่งของ อาจแสดงออกทางกายหรือทางวาจาก็ได้

อารียา นุชอนงค์ (2541 : 24) ได้ให้ความหมายของความก้าวร้าวว่าเป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาเมื่อตนเองขาดความสุขหรือไม่ได้รับความพึงพอใจ ซึ่งมีการแสดงออกได้ 2 ลักษณะ คือ ทางวาจา เช่น พูดคำหยาบ ดุว่า โวยวาย และทางร่างกาย เช่น ทำลายสิ่งของ เตะต่อย ทบตีตนเองหรือผู้อื่น

นพมาศ ธีรเวคิน (2542 : 73) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมก้าวร้าว คือ พฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มที่มีความตั้งใจในการทำร้ายผู้อื่น ข้อสำคัญที่สุดผู้ที่กระทำความก้าวร้าวมีความตั้งใจหรือตั้งใจ

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 21) กล่าวว่า พฤติกรรมก้าวร้าว คือ การประพฤติตนไปในทางที่ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม ประพฤติตนไปในทางที่ตรงข้ามกับกรอบวัฒนธรรมอันดีงามของสังคม

สุนีย์ ธีรวิรุฬห์ (2542 : 33) ให้ความหมายว่า ความก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกทางร่างกาย หรือวาจาที่แสดงออกในรูปของการข่มขู่ กดขี่ แข่งขัน การทำลายข้าวของ การทำร้ายร่างกาย อันนำไปสู่การใช้กำลังที่รุนแรง

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า พฤติกรรมก้าวร้าว คือ พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาเพื่อต้องการเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น ซึ่งการแสดงออกเป็นไปในทางที่ ก่อความเดือดร้อนให้กับตนเองและผู้อื่นทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยการแสดงออกมาทางกริยา ท่าทางและภาษา

2.1.2 ประเภทของพฤติกรรมก้าวร้าว

อรรถัย ชื่นมนุษย์ (2522 ; 95) ได้แบ่งพฤติกรรมก้าวร้าวเป็น 2 ลักษณะใหญ่ ไว้ดังนี้

- (1) ความก้าวร้าวที่มีต่อสิ่งภายนอก มักจะได้แก่การทำร้ายผู้อื่นหรือ

สิ่งของ ซึ่งอาจมีตั้งแต่การกระทำรุนแรงเพียงเล็กน้อยไปจนถึงความเสียหายที่ร้ายแรง โดยเฉพาะการฆ่าผู้อื่นซึ่งเป็นการแสดงความก้าวร้าวที่รุนแรง นักจิตวิทยาพบว่า พฤติกรรมเช่นนี้มีในเพศชายมากกว่าเพศหญิงถึง 7 เท่าตัว และจากการศึกษาบุคลิกภาพผู้ที่ถูกเรียกว่า ฆาตกร มักปรากฏว่าบุคคลเหล่านี้มีได้มีลักษณะโหดร้าย ป่าเถื่อน ตรงข้ามกับคนปกติที่มีท่าทางเรียบร้อย ซึ่งเราสามารถวิเคราะห์ได้ว่าเป็นการกระทำที่เป็นทางออกสุดท้ายหรือสิ้นหนทางจนกระทำพฤติกรรมก้าวร้าวออกมา

(2) ความก้าวร้าวที่มีต่อตนเอง อาจมีหลายระดับตั้งแต่ไม่รุนแรง เช่น การชอบทำร้ายตนเอง จนกระทั่งถึงขั้นรุนแรง ได้แก่ การฆ่าตัวตาย ซึ่งจากการศึกษาพบว่า การฆ่าตัวตายส่วนใหญ่มักมี 3 ลักษณะ คือ

(2.1) Egoistic Suicide บุคคลประเภทนี้ มักประสบปัญหาในการปรับตัวเข้ากับสังคมที่เขาอยู่ไม่ได้ จึงเลือกที่จะไม่มีชีวิตอยู่อีกต่อไป

(2.2) Altruistic Suicide ประเภทนี้ได้แก่ บุคคลประเภทวีรบุรุษของชาติที่พลีชีพเพื่อชาติ หรือเพื่อความสุขส่วนรวม

(2.3) Anomic Suicide คือ บุคคลที่จะทุ่มชีวิตจิตใจให้กับผู้อื่นหรือกลุ่มชนหนึ่ง ๆ และปรากฏว่าต่อมาสิ่งที่ตนยึดเหนี่ยวทางด้านจิตใจนั้น เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือสูญสลาย ทำให้ตนรู้สึกขาดที่พึ่งทางใจลงไปถึงไม่ต้องการดำรงชีวิตอยู่

อัลเบอร์ตี และ เอ็มมอนส์ (พรทิพย์ ทวีพันธ์. 2532 : 18 อ้างอิงมาจาก Alberti and Emmons. 1978) ได้แบ่งพฤติกรรมก้าวร้าวออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

(1) ความก้าวร้าวโดยทั่วไป (General Aggression) หมายถึง ลักษณะที่บุคคลแสดงความก้าวร้าวต่อผู้อื่นในทุกสถานการณ์ อันเนื่องมาจากบุคคลเหล่านี้มีความมั่นใจในตนเอง (Self-Confidence) มากเกินไป พุดกับใครมักจะออกคำสั่ง และพุดดูถูกความคิดของผู้อื่น ดังนั้นบุคคลเหล่านี้มักจะเกิดความ ขัดแย้งกับกลุ่มเสมอ จึงทำให้มีเพื่อนน้อยมาก บุคคลเหล่านี้ต้องการความรักและการยอมรับจากผู้อื่นมาก แต่เขามักจะไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรเพื่อที่จะมีพฤติกรรมที่เหมาะสม

(2) ความก้าวร้าวตามสถานการณ์ (Situational Aggressiveness) หมายถึง ลักษณะที่บุคคลแสดงความก้าวร้าวต่อบุคคลอื่นตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และต้องการปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองใหม่ตามที่ผู้อื่นเสนอแนะไว้

บาค (พัทรินทร์ เปรมสมาน. 2538 : 11 ; อ้างอิงจาก Bach. 1970) แบ่งพฤติกรรมก้าวร้าวออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

(1) ลักษณะความก้าวร้าวที่แสดงอาการโกรธออกมา เนื่องจากเกิดความคับข้องใจการแก้ปัญหา และมีเจตนาที่จะทำให้ผู้อื่นได้รับอันตราย บาดเจ็บ หรือเดือดร้อน

(2) ลักษณะการแสดงออกถึงความต้องการที่แท้จริง เพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งได้ปรับปรุงพฤติกรรมของเขา แต่ทำให้มีผลกระทบต่อสัมพันธภาพที่เคยมีต่อกัน ทั้ง ๆ ที่วัตถุประสงค์จริง ๆ แล้วไม่ต้องการที่จะทำลาย หรือทำร้ายผู้อื่น

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 29) แบ่งความก้าวร้าวออกเป็น 2 ประเภท คือ ความก้าวร้าวที่เป็นไปในทางทำลาย อาจเป็นความก้าวร้าวทางวาจาหรือการกระทำก็ได้ เช่น การชกต่อย เตะ ไม่จ่ายเงิน มาสาย วิพากษ์วิจารณ์ไปในทางเสียหาย พุดจากระแะกระแหนหรือกระทบกระทั่งเสียดสี และเยะเย้ย ความก้าวร้าวที่ควบคุมได้ เป็นความก้าวร้าวที่ไม่รุนแรงเหมือนประเภทแรก เป็นความก้าวร้าวทางวาจา และกระทำโดยมีเหตุผลสมควร เป็น การกระทำเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าพฤติกรรมก้าวร้าวของมนุษย์สามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ ความก้าวร้าวที่เกิดจากการต้องการแสดงออกเพื่อต้องการให้ผู้อื่นเข้าใจ หรือยอมรับความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเอง กับ ความก้าวร้าวที่เกิดจากการแก้ปัญหาที่เกิดจากความคับข้องใจ จึงแสดงพฤติกรรมที่รุนแรงออกมาเพื่อให้ตนเองสามารถขจัดปัญหาที่เกิดขึ้น

2.1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว

พฤติกรรมก้าวร้าวได้มีนักจิตวิทยาหลายท่านได้ศึกษาและสร้างทฤษฎีไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู. (2542 : 28-30) กล่าวถึง พฤติกรรมก้าวร้าวไว้ว่า

(1) ทฤษฎีทางชีววิทยา ลักษณะบางอย่างของการเป็นอาชญากรสามารถถ่ายทอดมายังบุตรได้ หรือพูดอีกนัยหนึ่งว่า ถ้าพ่อเป็นอาชญากรลักษณะความเป็นอาชญากรอาจถ่ายทอดมายังบุตรได้ ลอมโบโรโซ (Cesare Lombroso) เป็นผู้ให้กำเนิดทฤษฎีนี้ และกลุคส์ (Gluecks) ศึกษาเรื่องเด็กอันธพาลอย่างกว้างขวางและค้นพบว่าเด็กอันธพาลมักจะมีลักษณะพิเศษ คือ มีร่างกายกำยำ ว่องไว มีความแข็งแรง ไม่ยอมอ่อนข้อให้ใครง่าย ๆ โดยพบว่ามืองค์ประกอบดังนี้

- (1.1) เด็กที่เกิดจากพ่อแม่ที่เป็นคนต่างด้าว
- (1.2) พ่อแม่ของเด็กมีการศึกษาน้อย
- (1.3) ครอบครัวมีขนาดใหญ่เกินไป
- (1.4) ความอดอยาก
- (1.5) พ่อแม่หย่าร้างหรือแยกกันอยู่
- (1.6) ครอบครัวไม่สงบสุข ทะเลาะวิวาทกันอยู่เสมอ
- (1.7) ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ที่ดีพอจากครอบครัว และขาดระเบียบ

(1.8) สมาชิกภายในครอบครัวใช้เงินไม่เป็น (ใช้เงินไปในทางที่ไม่เหมาะสม)

(1.9) ครอบครัวขาดคุณธรรมอันเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ

(1.10) สมาชิกในครอบครัวประกอบอาชีพการงานให้เห็นเป็นตัวอย่างบ่อย ๆ

(2) ทฤษฎีทางจิตวิทยา ฟรอยด์ (Freud) กล่าวว่า การก้าวร้าวเป็นสัญชาตญาณอย่างหนึ่งของมนุษย์ มนุษย์เรานั้นไม่ใช่ผู้ที่มีความอ่อนโยน ใจดี และต้องการความรัก ความสนใจเสมอไป บางครั้งก็ต้องรู้จักต่อสู้เพื่อป้องกันตนเองเมื่อถูกรุกรานจากบุคคลอื่น การก้าวร้าวจึงเป็นสัญชาตญาณอย่างหนึ่งในการป้องกันตนเองของมนุษย์ แต่มนุษย์เรานั้นยอมรู้จักระงับอารมณ์และยอมไม่แสดงออกในเวลาที่ไม่จำเป็น ในเวลาที่ไม่ควร หรือควรแสดงออกไปในทางที่เป็นที่ยอมรับของสังคม

ดอลลาร์ด และมิลเลอร์ (Dollard and Miller) ให้ความเห็นว่า พฤติกรรมก้าวร้าวเกิดจากการกระทำที่ไม่สมประสงค์ คนเราจะเกิดความไม่พอใจและอารมณ์ขุ่นมัวถ้ามีคน ชัดใจ หรือขัดขวางไม่ให้ตนทำในสิ่งปรารถนาได้ เมื่อถูกขัดขวางคนเราก็มักจะแสดงพฤติกรรมออกไปในทางที่ก้าวร้าว การก้าวร้าวมักจะเกิดจากความผิดหวังและสามารถจะแสดงออกมาโดยทางประพจน์หลาย ๆ แบบ เช่น ชูเอาชีวิต ชูทำร้าย หรือถูกเหยียดหยาม เป็นต้น เมื่อมีอุปสรรคมาขัดขวางตนเรามากจะไม่พอใจเพราะเกิดความผิดหวัง ความผิดหวังทำให้คนเราแสดงออกในทางก้าวร้าว ที่ก้าวร้าวก็เพราะต้องการจะนำสิ่งกีดขวางนั้นออกไปให้พ้นเพื่อตนจะได้ทำในสิ่งที่ปรารถนา พฤติกรรมก้าวร้าวจึงเป็นการปรับตัวอย่างหนึ่งของมนุษย์สกอต (Scott) ให้ความเห็นว่า วัยเด็กนั้นเด็กต้องการความรัก ความเอาใจใส่จากพ่อแม่ ถ้าเด็กไม่ได้รับความรักตามที่ตนต้องการเด็กก็จะเปลี่ยนมาเป็นความเกลียด และเป็นศัตรูแทน ความเกลียด ความโหดเหี้ยม อาจเกิดขึ้นในใจของเด็กที่มาจากครอบครัวที่ไม่ได้รับความอบอุ่นและความยุติธรรมอย่างเพียงพอ

(3) ทฤษฎีทางสังคมและสภาพแวดล้อม ซัทเทอร์แลนด์ (Sutherland) กล่าวว่า ความเป็นอันธพาลหรืออาชญากรนั้นลอกเลียนแบบกันได้ เด็กอาจจะเรียนรู้สิ่งเหล่านี้จากเพื่อนหรือผู้ที่เด็กใกล้ชิดในสังคม โดยเฉพาะในวัยรุ่นเด็กจะให้ความเชื่อถือแก่คนที่ตนชอบเป็นอย่างยิ่ง ถ้าคนที่เด็กชอบนั้นเป็นอันธพาลเถร เด็กก็ชื่นชมในความสามารถและจะยึดถือเป็นแบบอย่าง

เด็กอันธพาลที่ถูกส่งตัวไปที่สถานกักกันมักเป็นเด็กที่อยู่ในวัยเรียน และเมื่อเข้าไปอยู่ในสถานที่แห่งนั้นแล้วก็จะเรียนรู้ทางอาชญากรรมมากขึ้น โดยมีสมาชิกในสถานที่แห่งนั้นเป็นคนสอนปรากว่า แทนที่เด็กจะกลายเป็นคนดีขึ้นกลับถูกสอนให้เสียคนยิ่งขึ้นไปอีก มีบางคนกล่าวว่า สถานกักกันนั้นแหละเป็นแหล่งอาชญากรรุ่นเยาว์ มองในทางกลับกันแล้วเด็กในสถานกักกันมีความวิตกกังวลสูง มีความรู้สึกว่าตนเองทำผิด รู้สึกขาดที่พึ่งจึงมักจะถูกชักนำไปในทางที่ไม่ดีได้ง่าย

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว

2.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

เดวิด (David. 1980 : 53) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางบุคลิกภาพ ซึ่งประกอบด้วย การกล้าแสดงออก ความก้าวร้าว และความวิตกกังวล โดยแบ่งออกเป็น ความวิตกกังวลที่มีลักษณะเฉพาะสถานการณ์ และความวิตกกังวลที่เป็นลักษณะเฉพาะตัว การดำเนินการวิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนแรกมีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการวัดแบบที่มีคุณลักษณะเฉพาะตัวของความวิตกกังวล การกล้าแสดงออก และความก้าวร้าว โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยทั้งเพศชายและเพศหญิงจำนวน 241 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถามวัดความวิตกกังวลที่มีคุณลักษณะเฉพาะสถานการณ์ ความวิตกกังวลที่เป็นคุณลักษณะเฉพาะตัวของสปีลเบิร์กเกอร์ (Spielberger ' s State/Trait Anxiety Inventory) และแบบสำรวจพฤติกรรมระหว่างบุคคล (Interpersonal Behavior Survey : IBS) เพื่อใช้ในการวัดการกล้าแสดงออกและความก้าวร้าว ตอนที่ 2 มีจุดมุ่งหมายเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการวัดที่มีลักษณะเฉพาะสถานการณ์ของการกล้าแสดงออก ความก้าวร้าวและความวิตกกังวล โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างทั้งเพศชายและเพศหญิงอย่างละ 32 คน ที่ได้คะแนนในมาตรวัดความก้าวร้าวและ การกล้าแสดงออกของแบบสำรวจ IBS สูงที่สุดในกลุ่ม เพื่อใช้ในการ ทดลองเล่นบทบาทสมมติ โดยในการทดลองนักศึกษาจะได้แสดงกับผู้ช่วยในการวิจัยที่เป็นเพศเดียวกันกับตน และจะต้องแสดงบทบาทให้เป็นธรรมชาติที่สุด โดยใช้การตัดสินใจว่าเป็นพฤติกรรมกล้าแสดงออกหรือเป็นพฤติกรรมก้าวร้าวจาก ผู้ตัดสินใจที่ได้ดูการแสดงบทบาทสมมติของนักศึกษาในขณะทดลองแต่ตัดสินได้จากวีดีโอเทป ผลการวิจัยพบว่า ในแบบที่เป็นคุณลักษณะเฉพาะตัวนั้น ความวิตกกังวลจะมีความสัมพันธ์ในเชิงกลับกันกับการกล้าแสดงออก และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความก้าวร้าว ส่วนในสถานการณ์เฉพาะที่มีการสังเกตพฤติกรรมจริง พบว่า ระดับความวิตกกังวลที่มีลักษณะเฉพาะสถานการณ์ของนักศึกษาไม่สามารถพยากรณ์ การกล้าแสดงออกหรือพฤติกรรมก้าวร้าวได้

ฮูย (Huey. 1984 : 95-98) ศึกษาพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมมาใช้ลดพฤติกรรม ก้าวร้าวของนักเรียนวัยรุ่นผิวดำ พบว่า การฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมที่ดำเนินโดยผู้ให้คำปรึกษาและกลุ่มเพื่อนผู้ให้คำปรึกษามีประสิทธิภาพพอ ๆ กัน และนักเรียนวัยรุ่นผิวดำที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมมีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างจากวัยรุ่นที่ไม่ได้รับการฝึก คือ มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงหลังได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

แฟรงค์ (Frank. 1986 : 73-76) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความก้าวร้าว ความเชื่ออำนาจแห่งตน ความวิตกกังวลที่มีลักษณะเฉพาะสถานการณ์ ความวิตกกังวลที่เป็นคุณลักษณะเฉพาะตัว การรับรู้ในด้านความสนใจของพ่อแม่ และระดับความสามารถในการอ่านของนักเรียนโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็น วัยรุ่นเพศชายที่ไร้สมรรถภาพทางการเรียนรู้ของโรงเรียนแลนด์มาร์ค

(Landmake School) จำนวน 49 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นชุดของแบบสอบถามรวมจำนวน 343 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า ความก้าวร้าวมีความสัมพันธ์ทางลบกับ ความเชื่ออำนาจแห่งตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความสามารถในการอ่าน นอกจากนี้

ความก้าวร้าวยังมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความวิตกกังวลที่เป็นคุณลักษณะเฉพาะตัวและการรับรู้ความสนใจของพ่อแม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดในการทำนายความก้าวร้าว คือ ความเชื่ออำนาจแห่งตนและระดับความสามารถในการอ่าน

แคมป์ และคนอื่น ๆ (สุพล ชัดเชื้อ. 2535 : 3 ; อ้างอิงมาจาก Camp and others. 1977) ทดลองให้เด็กชายในชั้นเรียนระดับ 2 ที่มีความก้าวร้าวสูง 6 คน ฝึกควบคุมตนเอง โดยยึดตามแนวพื้นฐานว่า เด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวนั้นมีความสามารถในการใช้ถ้อยคำและเหตุผล ซึ่งจากการติดตามผลการฝึกพบว่า เด็กที่เคยมีพฤติกรรมก้าวร้าวสามารถลดพฤติกรรมก้าวร้าวลงได้

นาดัน (คมคาย อนุจันทร์. 2538 : 27 ; อ้างอิงมาจาก Nadone. 1982) ได้วิจัยการจัดกิจกรรมบำบัดแบบกลุ่ม (Group Therapy Program) เพื่อสอนให้เด็กควบคุมอารมณ์ ความโกรธ ความก้าวร้าว ใจร้อน โดยทดลองกับนักเรียนในสถานสงเคราะห์จำนวน 20 คน ในโปรแกรมมีการใช้สติควบคุมตนเอง การฝึกแก้ปัญหา การฝึกกำหนดพฤติกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และการฝึกการผ่อนคลาย ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมก้าวร้าว และอารมณ์โกรธของนักเรียนชายทั้งหมดลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเด็กชายเหล่านั้นสามารถแก้ปัญหาคำถาม ความคับข้องใจของตนเองได้มากขึ้น

โทมัส (จิราภรณ์ อำนาจเถลิงศักดิ์. 2540 : 20 ; อ้างอิงจาก Thomas . 1992) ได้ทำการศึกษาการเชื่ออำนาจภายใน – ภายนอกตน และการรับรู้เกี่ยวกับความก้าวร้าวของนักเรียนระดับวิทยาลัย จำนวน 116 คน โดยใช้แบบสอบถามวัดความก้าวร้าว และแบบสอบถามความเชื่ออำนาจภายใน – ภายนอกตน ผลการวิจัยพบว่า บุคคลที่มีความรู้สึกว่าตนสามารถควบคุมสิ่งต่าง ๆ ได้มากกว่าหรือมีลักษณะเชื่ออำนาจภายในตนสูงกว่า จะรับรู้ความก้าวร้าวของบุคคลเป็นเรื่องของสัญญาตญาณได้ต่ำกว่าบุคคลที่มีความรู้สึกว่าสามารถควบคุมสิ่งต่างๆ ได้น้อยกว่า ซึ่งผลการศึกษานี้แสดงว่า ลักษณะความเชื่ออำนาจภายในตนอาจเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว กล่าวคือบุคคลที่รับรู้ถึงความก้าวร้าวของบุคคลนั้นเป็นเรื่องสัญญาตญาณ น่าจะเป็นคนที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวสูงกว่าคนที่มีความเชื่อว่าความก้าวร้าวมิใช่เป็นเรื่องของ สัญชาติญาณ แต่เป็นสิ่งที่เรียนรู้และควบคุมได้ ซึ่งก็คือคุณลักษณะที่เชื่ออำนาจภายในตนนั่นเอง

คินนีส์ สมิธและดอนเซลลา (Kinney Smith and Donzella. 2001 : 83 - 85) ได้ศึกษาผลของเพศ ลักษณะความเป็นชายความเป็นหญิง ความแตกต่างระหว่างตน และการตระหนักในตนเองที่มีต่อความโกรธและความก้าวร้าวทางวาจาของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา จำนวน 445 คน ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะความเป็นชาย ความต้องการที่จะแสดงลักษณะความเป็น

ชาย และการตระหนักในตนเองด้านสาธนะสามารถอธิบายแนวโน้มใน การแสดงความโกรธ ภายใน (Anger – In) นอกจากนี้เพศ ลักษณะความเป็นหญิง และ การตระหนักในตนเองด้าน ส่วนตัว สามารถอธิบายความก้าวร้าวทางวาจาได้

2.2.2 งานวิจัยในประเทศ

พรทิพย์ ททรัพย์สิน (2532 : 73-74) ได้ศึกษาผลของการกล้าแสดงออกที่เหมาะสม เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว โดยศึกษาจากนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมด่านสำโรง จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวจำนวน 8 คน ผลการศึกษาพบว่า การฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมทำให้พฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สัมพันธ์ แก้วพลูศรี (2534 : 59-60) ศึกษาผลของการเปรียบเทียบการใช้แรงเสริมทางบวกกับการปรับสินไหมที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน โดยศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดทับกฤชกลาง จังหวัดนครสวรรค์ ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวจำนวน 14 คน พบว่าการเสริมแรงทางบวกและการปรับสินไหม สามารถลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนให้ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุพล ชัดเชื้อ (2535 : 47-48) ศึกษาเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการปรับสินไหมที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเสมิยนนาริ กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 16 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ใช้การควบคุมตนเองจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงมากกว่ากลุ่มที่ใช้การปรับสินไหม

คมคาย อนุจันทร์ (2538 : 54-56) ศึกษาเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการเสริมแรงพฤติกรรมที่ขัดกัน เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า การควบคุมตนเองและการเสริมแรงพฤติกรรมที่ขัดกันสามารถลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นุชนาฏ หงษ์ไกรเลิศ (2539 : 67) ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบยืดบุคคลเป็นศูนย์กลาง เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองข้าวาก อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การให้คำปรึกษาแบบให้บุคคลเป็นศูนย์กลางสามารถลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนได้

สุพัตรา พันธุวร (2548 : 57-59) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดกองการมัธยมศึกษา กลุ่มโรงเรียนที่ 5 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 17 โรงเรียน พบว่า ปัจจัยด้านการตระหนักในตนเองส่งผลทางลบต่อพฤติกรรมก้าวร้าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านความภาคภูมิใจในตนเองและความเชื่ออำนาจภายในและภายนอกส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากเอกสารและงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่าพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อให้เกิดความเสียหายทั้งต่อตนเองและสังคม ซึ่งการใช้พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเป็นเทคนิค หรือวิธีการอย่างหนึ่งที่ช่วยลดพฤติกรรมก้าวร้าวลงได้ จากตัวอย่างงานวิจัยที่ใช้เทคนิคพฤติกรรม การแสดงออกที่เหมาะสมสามารถลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมขึ้นมาได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2548 ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวจำนวน 35 คน

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2548 ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวจำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1 ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษาและครูผู้สอนนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ เพื่อสอบถามถึงพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 พบว่ามีนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวมากที่สุด คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 116 คน โดยมีพฤติกรรมก้าวร้าวจำนวน 35 คน

2.2 ผู้วิจัยจึงไปสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน 35 คนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวอีกครั้งหนึ่ง ปรากฏว่าได้ผลสอดคล้องกับที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษาและครูผู้สอน ในข้อ 2.1

2.3 ผู้วิจัยสอบถามความสมัครใจนักเรียน 35 คนดังกล่าวในการเข้าร่วมการทดลอง ปรากฏว่านักเรียนสมัครใจที่จะเข้าร่วมทดลองจำนวน 25 คน ผู้วิจัยจึงสุ่มนักเรียนอย่างง่ายมาจำนวน 16 คน และสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม
2. แบบประเมินพฤติกรรมก้าวร้าว
3. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าว

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

1.2 ผู้วิจัยสร้างโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม จากข้อมูลที่ได้ข้อที่ 1.1 ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาและนิยามศัพท์เฉพาะ

1.3 ผู้วิจัยนำโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ได้แก่ รองศาสตราจารย์วโรณี กริทอง อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และอาจารย์ดร.พาสนา จุลรัตน์ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยตรวจสอบให้มีความสอดคล้องความมุ่งหมาย และนิยามศัพท์เฉพาะ

1.4 นำโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 คน

โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนนี้ ใช้เวลาทดลอง 4 สัปดาห์ ๆ ละ 3 วัน คือ วันจันทร์ วันพุธและวันศุกร์ จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

2. แบบประเมินพฤติกรรมก้าวร้าว ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว

2.2 สร้างแบบประเมินพฤติกรรมก้าวร้าว จากข้อมูลที่ได้ข้อที่ 2.1 ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

2.3 นำแบบประเมินพฤติกรรมก้าวร้าวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยตรวจสอบให้มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

2.4 นำแบบประเมินพฤติกรรมก้าวร้าวมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัย

3. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าว ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว

3.2 สร้างแบบบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าว จากข้อมูลที่ได้ข้อที่ 3.1 ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

3.3 นำแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยตรวจสอบให้มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

3.4 นำแบบบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นนำไปใช้ในการวิจัย

การเตรียมตัวก่อนการสังเกตพฤติกรรม

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจาก นางสาวศิริพร นิลสวาท ครูศศ.1 (ครูและบุคลากรทางการศึกษา ระดับ 1) โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

2. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยศึกษาจุดมุ่งหมายของการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะ เรื่องพฤติกรรมก้าวร้าวและแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวให้เข้าใจตรงกัน และใช้ได้ถูกต้อง โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยฝึกสังเกตและบันทึกพฤติกรรมเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องก่อนเริ่มทำการทดลองเป็นเวลา 2 สัปดาห์ จนได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง .92

3. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยอยู่ในตำแหน่งที่มองเห็นพฤติกรรมของนักเรียนและได้ยินเสียงชัดเจนและไม่ให้นักเรียนเห็นแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม

4. ผู้วิจัยเลือกการสังเกตแบบช่วงเวลา โดยบันทึกการสังเกตในวิชาภาษาไทย ใช้เวลาสังเกตครั้งละ 60 นาที แบ่งการสังเกตเป็นช่วง รวม 10 ช่วง ช่วงละ 4 นาที โดยสังเกตนักเรียนคนละ 30 วินาที แล้วพัก 1 นาที ในแต่ละช่วง ผู้วิจัยสังเกตในระหว่างทดลอง 4 สัปดาห์ และหลังทำการทดลอง 2 สัปดาห์

ดัชนีความเชื่อมั่นในการสังเกต

ดัชนีความเชื่อมั่นในการสังเกต ใช้สัมประสิทธิ์ความสอดคล้องระหว่างผู้สังเกต 2 คน ซึ่งมีค่าตั้งแต่ .80 ขึ้นไป จึงถือว่าการสังเกตนั้นเชื่อถือได้ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2527 : 45 – 50) สูตรในการคำนวณมีดังนี้

$$\text{ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง} = \frac{\text{จำนวนช่วงเวลาที่บันทึกตรงกัน}}{\text{จำนวนช่วงเวลาที่บันทึกตรงกัน} + \text{จำนวนช่วงเวลาที่บันทึกต่างกัน}} \times 100$$

ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยฝึกสังเกตและบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนเพื่อหาดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกตก่อนการทดลอง

วิธีดำเนินการทดลอง

แบบแผนการทดลอง

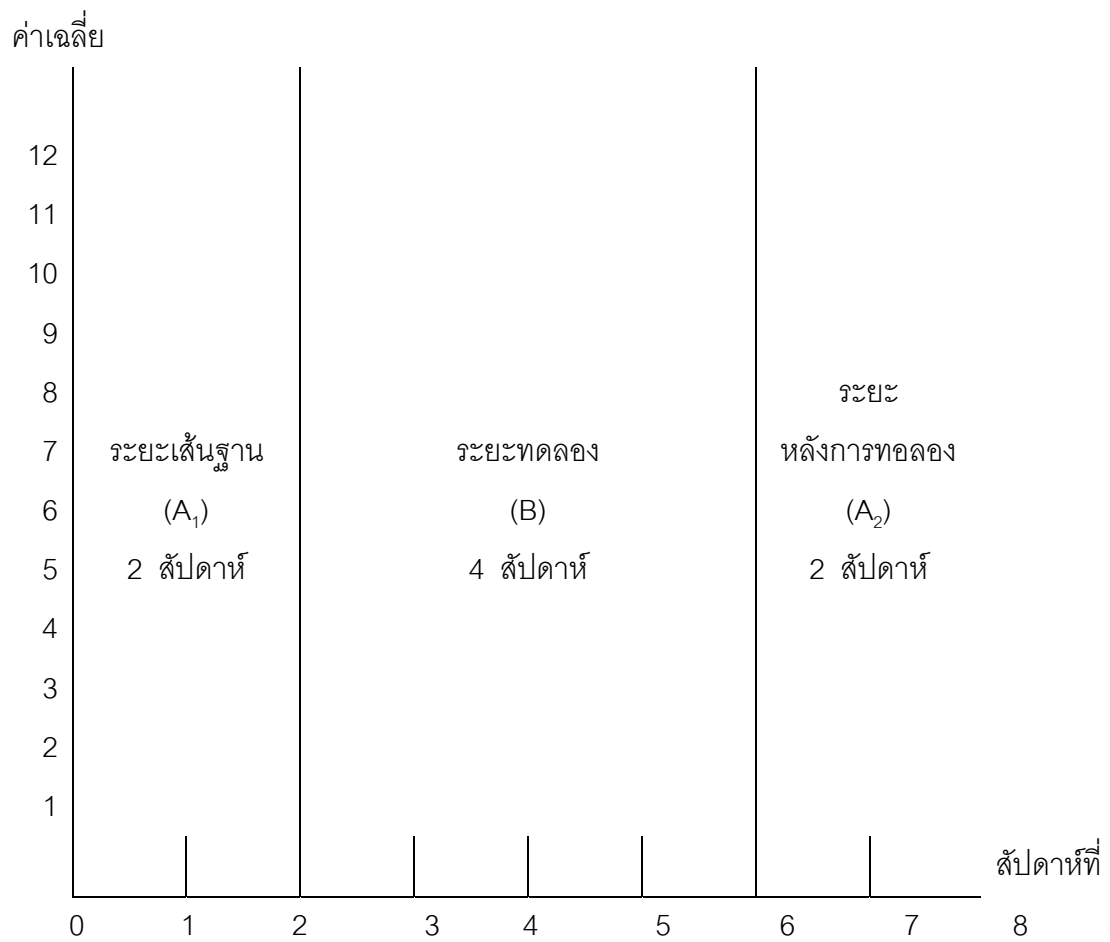
การทดลองครั้งนี้เป็นการทดลองแบบสลับกลับ (ABA Reversal Design) แบ่งการทดลองออกเป็น 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 (A_1) ระยะพื้นฐานใช้เวลา 2 สัปดาห์ คือสัปดาห์ที่ 1 และ 2 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกต บันทึกการสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในวิชาภาษาไทย ในระยะพื้นฐานนี้ยังไม่ได้ฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมให้กลุ่มทดลอง

ระยะที่ 2 (B) ระยะทดลองใช้เวลา 4 สัปดาห์ คือสัปดาห์ที่ 3 - 6 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกการสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ในระยะนี้กลุ่มทดลองได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม และกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม

ระยะที่ 3 (A_2) ระยะหลังการทดลองใช้เวลา 2 สัปดาห์ คือสัปดาห์ที่ 7 และ 8 เพื่อศึกษาผลการทดลองที่มีพฤติกรรมแสดงออกด้านความก้าวร้าวของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกต และบันทึกการสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ในวิชาภาษาไทย

ระยะต่าง ๆ ของการทดลองแบบสลับกลับ (ABA Reversal Design) นี้แสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แผนภาพแสดงระยะต่าง ๆ ของการทดลอง

การดำเนินการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ เป็นการทดลองแบบสลับกลับ (ABA Reversal Design) โดยผู้วิจัยแบ่งการทดลองออกเป็น 3 ระยะ ใช้เวลาในการดำเนินการทดลอง 8 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 14 พฤศจิกายน 2548 ถึงวันที่ 10 มกราคม 2549 ดังรายละเอียดต่อไปนี้คือ

1. ระยะเส้นฐานพฤติกรรม (A_1) ใช้เวลาทั้งหมด 2 สัปดาห์ คือสัปดาห์ที่ 1 และ 2 ตั้งแต่วันที่ 14 พฤศจิกายน 2548 ถึงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2548 ในระยะเส้นฐาน ยังไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว ระยะนี้ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม สลับเวลากันระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้การสังเกตแบบสุ่มเวลาในช่วงชั่วโมงเรียนวิชา ภาษาไทย

กลุ่มทดลองได้รับการสังเกตในวันจันทร์ และวันพุธ เวลา 09.30 – 10.30 น. สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ตั้งแต่วันที่ 14 พฤศจิกายน 2548 ถึงวันที่ 23 พฤศจิกายน 2548

กลุ่มควบคุมได้รับการสังเกตในวันอังคาร และวันพฤหัสบดี เวลา 10.30 – 11.30 น. สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน 2548 ถึงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2548

เมื่อหมดเวลาแต่ละครั้งแล้ว ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยนำผลการบันทึกพฤติกรรมมาหาสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง ซึ่งจะได้อัตราสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องกลุ่มทดลองได้ .90 และกลุ่มควบคุมได้ .90

2. ระยะทดลอง(B) ใช้เวลาทั้งหมด 4 สัปดาห์ คือสัปดาห์ที่ 3 – 6 ตั้งแต่วันที่ 28 พฤศจิกายน 2548 ถึงวันที่ 22 ธันวาคม 2548

กลุ่มทดลองได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนในวันจันทร์ วันพุธ และศุกร์ เวลา 13.30 – 14.30 น. เป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที ตั้งแต่วันที่ 28 พฤศจิกายน 2548 ถึงวันที่ 21 ธันวาคม 2548 โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองในช่วงชั่วโมงวิชา ภาษาไทย ซึ่งใช้การสังเกตแบบสุ่มเวลา

กลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรมก้าวร้าว แต่ได้รับการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมในการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวในวันจันทร์ อังคาร และวันพฤหัสบดี เวลา 09.30 – 10.30 น. เป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที ตั้งแต่วันที่ 29 พฤศจิกายน 2548 ถึงวันที่ 22 ธันวาคม 2548 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มควบคุมในช่วง ชั่วโมง วิชา ภาษาไทย ซึ่งใช้ การสังเกตแบบสุ่มเวลา

เมื่อหมดเวลาแต่ละครั้ง ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยนำผลการบันทึกมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง กลุ่มทดลองได้ .90 และกลุ่มควบคุมได้ .92 จากนั้นผู้วิจัยให้การเสริมแรงทางสังคมให้คำแนะนำและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียน

3. ระยะหลังการทดลอง (A_2) ใช้เวลาทั้งหมด 2 สัปดาห์ คือ สัปดาห์ที่ 7 และ 8 ตั้งแต่วันที่ 26 ธันวาคม 2548 ถึงวันที่ 10 มกราคม 2549 เป็นระยะศึกษาหลังการทดลองที่มีต่อพฤติกรรม การแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ในระยะนี้ไม่มี การใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าว ดังนี้

กลุ่มทดลอง ได้รับการสังเกตในวันจันทร์ และวันพุธ เวลา 08.30 – 09.30 น. เป็นเวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ตั้งแต่วันที่ 26 ธันวาคม 2548 ถึงวันที่ 9 มกราคม 2549 ในวิชา ภาษาไทย

กลุ่มควบคุมได้รับการสังเกตในวันอังคาร และวันพฤหัสบดี เวลา 08.30 – 09.30 น. เป็นเวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ตั้งแต่วันที่ 27 ธันวาคม 2548 ถึงวันที่ 10 มกราคม 2549 ในวิชา ภาษาไทย

เมื่อหมดเวลาสังเกตในแต่ละครั้ง ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยนำผลการบันทึกพฤติกรรม การแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน มาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องได้ ค่าดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกตกลุ่มทดลองได้ .90 และกลุ่มควบคุมได้ .92 ผู้วิจัยได้จดบันทึก พฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน แล้วนำมาเขียนกราฟความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน และ ผู้วิจัยให้การเสริมแรงทางสังคม ให้คำแนะนำและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียน

วิธีจัดการกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากได้คะแนนจากการสังเกตแล้วนำมาจัดกระทำดังนี้

1. เปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการฝึกพฤติกรรม การแสดงออกที่เหมาะสม
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนก่อนและหลังไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรม การแสดงออกที่เหมาะสม
3. เปรียบเทียบผลต่างพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการฝึกพฤติกรรม การแสดงออกที่เหมาะสมกับนักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม
4. ใช้คะแนนดิบของนักเรียนแต่ละคนเขียนกราฟ เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรม ก้าวร้าวของนักเรียนตั้งแต่ระยะพื้นฐาน ระยะทดลองและระยะหลังการทดลอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน คือ

1.1 ค่ามัธยฐาน

1.2 ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ การหาความเชื่อมั่นของการสังเกต โดยใช้วิธีการของสกอตต์ (Scott)

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนภายในกลุ่มของนักเรียนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้การทดสอบของวิลคอกซัน (The Wilcoxon Match Pairs Signed - Ranks Test) เพื่อการทดสอบสมมติฐานข้อ 1 และ 2

3.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลต่างพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบของ แมน วิทนี (The Mann – Whitney U Test) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 3

$$U_1 = \frac{n_1 n_2 + n_1 (n_1 + 1) - \sum R_1}{2}$$

$$U_2 = \frac{n_2 n_2 + n_2 (n_2 + 1) - \sum R_2}{2}$$

เมื่อ	U_1, U_2	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ
	n_1	แทน	จำนวนคนในกลุ่มทดลอง
	n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มควบคุม
	$\sum R_1$	แทน	ผลรวมของอันดับของข้อมูลจากกลุ่มทดลอง
	$\sum R_2$	แทน	ผลรวมของอันดับของข้อมูลจากกลุ่มควบคุม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์เกี่ยวกับการวิเคราะห์และการแปลผล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
Mdn	แทน	ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมก้าวร้าว
Mdn _{diff}	แทน	ค่ามัธยฐานความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าว
Q.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ของพฤติกรรมก้าวร้าว
Q.D _{diff}	แทน	ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าว
T	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาการทดสอบของวิลคอกซัน
U	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาการทดสอบของแมน – วิทนี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยดำเนินการในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. เปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 1
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 2
3. เปรียบเทียบผลต่างพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 3
4. แสดงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยเขียนกราฟเส้น

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เสนอผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังได้รับการฝึกพฤติกรรม การแสดงออกที่เหมาะสม
2. เสนอผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรม การแสดงออกที่เหมาะสม
3. เสนอผลการเปรียบเทียบผลต่างพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังได้รับการฝึกพฤติกรรม การแสดงออกที่เหมาะสมกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรม การแสดงออกที่เหมาะสม
4. แสดงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการเขียนกราฟเส้น

ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 1- 3 และภาพประกอบ 2

ตาราง 1 แสดงการเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลัง ได้รับการฝึกพฤติกรรม การแสดงออกที่เหมาะสม

กลุ่มทดลอง	N	Mdn	Q.D.	T
ก่อนการทดลอง	8	5.5	6.50	0 **
หลังการทดลอง	8	1.0	1.0	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 1 ปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกพฤติกรรม การแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การฝึกพฤติกรรม การแสดงออกที่เหมาะสม ทำให้นักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงได้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

ตาราง 2 แสดงการเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

กลุ่มควบคุม	N	Mdn	Q.D.	T
ก่อนการทดลอง	8	5.50	4.5	0**
หลังการทดลอง	8	3.75	4.5	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 ปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรม การแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงได้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

ตาราง 3 แสดงการเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการฝึก พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

กลุ่มตัวอย่าง	N	Mdn _{diff}	Q.D. _{diff}	U
กลุ่มทดลอง	8	4.50	5.25	.50
กลุ่มควบคุม	8	1.75	0	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 ปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมทำให้นักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3

ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าว

$$R_1 = 0.90$$

$$R_1 = 0.90$$

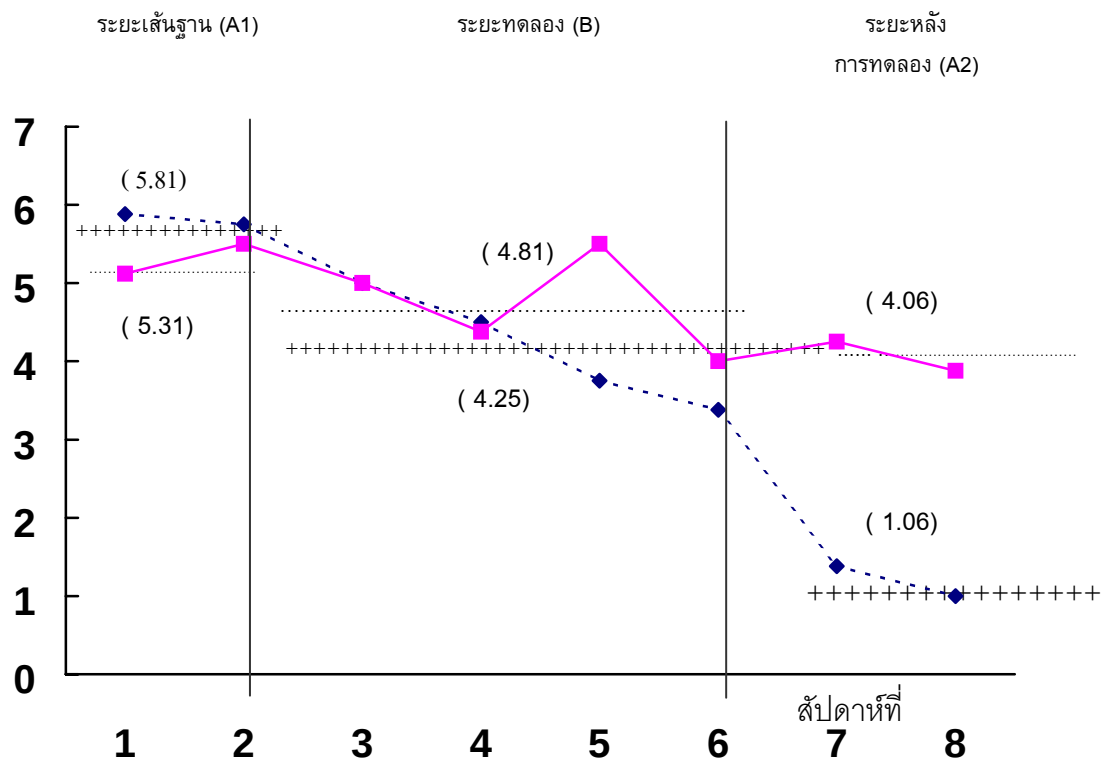
$$R_1 = 0.90$$

$$R_2 = 0.90$$

$$R_2 = 0.92$$

$$R_2 = 0.92$$

ค่าเฉลี่ย

----- ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวกลุ่มทดลองในแต่ละสัปดาห์

..... ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวกลุ่มทดลองในแต่ละช่วง

_____ ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวกลุ่มควบคุมในแต่ละสัปดาห์

+++++++ ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวกลุ่มควบคุมในแต่ละช่วง

R_1 ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของกลุ่มทดลอง

R_2 ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของกลุ่มควบคุม

ภาพประกอบ 2 มัธยฐานของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตลอด

3 ระยะ

จากภาพประกอบ 2 จะเห็นได้ว่าค่ามัธยฐานของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมในระยะพื้นฐานและระยะทดลองลดลงจาก 5.81 เป็น 4.25 ในระยะศึกษาผลเป็น 1.06 แสดงว่าวิธีการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง

กลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนในระยะพื้นฐานและระยะทดลองลดลงจาก 5.31 เป็น 4.81 และในระยะศึกษาเป็น 4.06 แสดงว่าการไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมก้าวร้าวแสดงออกที่เหมาะสมทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง

เมื่อเปรียบเทียบค่ามัธยฐานของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมทั้ง 3 ระยะ ภายหลังการทดลองการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม และการไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม ปรากฏว่า นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงกว่าระยะพื้นฐาน แต่ตามค่ามัธยฐานของพฤติกรรมก้าวร้าวนักเรียนกลุ่มทดลองจะลดลงมากกว่าค่ามัธยฐานของนักเรียนกลุ่มควบคุม

บทที่ 5

บทย่อสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนก่อนและหลังการได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนก่อนและหลังการไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมกับนักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงหลังจากได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม
2. นักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงหลังไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม
3. นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2548 ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวจำนวน 35 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2548 ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวจำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ วิธีการลดพฤติกรรมก้าวร้าวโดยการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

3.2 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมก้าวร้าว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม
2. แบบประเมินพฤติกรรมก้าวร้าว
3. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าว

การดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ เป็นการทดลองแบบสลับกลับ (ABA Reversal Design) โดยผู้วิจัยแบ่งการทดลองออกเป็น 3 ระยะ ใช้เวลาในการดำเนินการทดลอง 8 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 14 พฤศจิกายน 2548 ถึงวันที่ 10 มกราคม 2549 ดังรายละเอียดต่อไปนี้คือ

1. ระยะเส้นฐานพฤติกรรม (A₁) ใช้เวลาทั้งหมด 2 สัปดาห์ คือสัปดาห์ที่ 1 และ 2 ตั้งแต่วันที่ 14 พฤศจิกายน 2548 ถึงวันที่ 25 พฤศจิกายน 2548 ในระยะเส้นฐาน ยังไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว ระยะนี้ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม สลับเวลากันระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้การสังเกตแบบสุ่มเวลาในชั่วโมงเรียนวิชา ภาษาไทย

กลุ่มทดลองได้รับการสังเกตในวันจันทร์ และวันพุธ เวลา 09.30 – 10.30 น. สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ตั้งแต่วันที่ 14 พฤศจิกายน 2548 ถึงวันที่ 23 พฤศจิกายน 2548

กลุ่มควบคุมได้รับการสังเกตในวันอังคาร และวันพฤหัสบดี เวลา 10.30 – 11.30 น. สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน 2548 ถึงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2548

เมื่อหมดเวลาแต่ละครั้งแล้ว ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยนำผลการบันทึกพฤติกรรมมาหาสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง ซึ่งจะได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องกลุ่มทดลองได้ .90 และกลุ่มควบคุมได้ .90

2. ระยะทดลอง (B) ใช้เวลาทั้งหมด 4 สัปดาห์ คือสัปดาห์ที่ 3 – 6 ตั้งแต่วันที่ 28 พฤศจิกายน 2548 ถึงวันที่ 22 ธันวาคม 2548

กลุ่มทดลองได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนในวันจันทร์ วันพุธ และศุกร์ เวลา 13.30 – 14.30 น. เป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที ตั้งแต่วันที่ 28 พฤศจิกายน 2548 ถึงวันที่ 21 ธันวาคม 2548 โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตพฤติกรรม ก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองในชั่วโมงวิชา ภาษาไทย ซึ่งใช้การสังเกตแบบสุ่มเวลา

กลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรมก้าวร้าว แต่ได้รับการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมในการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวในวันจันทร์ อังคาร และวันพฤหัสบดี เวลา 09.30 – 10.30 น. เป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที ตั้งแต่วันที่ 29 พฤศจิกายน 2548 ถึงวันที่ 22 ธันวาคม 2548 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตพฤติกรรม ก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มควบคุมในชั่วโมง วิชาภาษาไทย ซึ่งใช้การสังเกตแบบสุ่มเวลา

เมื่อหมดเวลาแต่ละครั้งแล้ว ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยนำผลการบันทึกมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง กลุ่มทดลองได้ .90 และกลุ่มควบคุมได้ .92 จากนั้นผู้วิจัยให้การเสริมแรงทางสังคม ให้คำแนะนำและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียน

3. ระยะหลังการทดลอง (A_2) ใช้เวลาทั้งหมด 2 สัปดาห์ คือ สัปดาห์ที่ 7 และ 8 ตั้งแต่วันที่ 26 ธันวาคม 2548 ถึงวันที่ 10 มกราคม 2549 เป็นระยะศึกษาหลังการทดลองที่มีต่อพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ในระยะนี้ไม่มีการใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าว ดังนี้

กลุ่มทดลอง ได้รับการสังเกตในวันจันทร์ และวันพุธ เวลา 08.30 – 09.30 น. เป็นเวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ตั้งแต่วันที่ 26 ธันวาคม 2548 ถึงวันที่ 9 มกราคม 2549 ในวิชา ภาษาไทย

กลุ่มควบคุมได้รับการสังเกตในวันอังคาร และวันพฤหัสบดี เวลา 08.30 – 09.30 น. เป็นเวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ตั้งแต่วันที่ 27 ธันวาคม 2548 ถึงวันที่ 10 มกราคม 2549 ในวิชา ภาษาไทย

เมื่อหมดเวลาในสังเกตแต่ละครั้ง ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยนำผลการบันทึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน มาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องได้ ค่าดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกตกลุ่มทดลองได้ .90 และกลุ่มควบคุมได้ .92 ผู้วิจัยได้จัดบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนแล้วนำมาเขียนกราฟความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน และผู้วิจัยให้การเสริมแรงทางสังคม ให้คำแนะนำและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียน

วิธีจัดการกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากได้คะแนนจากการสังเกตแล้วนำมาจัดกระทำดังนี้

1. เปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการฝึกพฤติกรรม
การแสดงออกที่เหมาะสม
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนก่อนและหลังไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรม
การแสดงออกที่เหมาะสม
3. เปรียบเทียบผลต่างพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการฝึกพฤติกรรม
การแสดงออกที่เหมาะสมกับนักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม
4. ใช้คะแนนดิบของนักเรียนแต่ละคนเขียนกราฟ เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรม
ก้าวร้าวของนักเรียนตั้งแต่ระยะพื้นฐาน ระยะทดลองและระยะหลังการทดลอง

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง หลังจากที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง หลังจากที่ไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงมากกว่า นักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาค้นคว้าผลของการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปรากฏผลดังนี้

1. นักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงหลังจากได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 แสดงว่า การฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมสามารถลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนได้ ทั้งนี้เพราะการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมประกอบด้วยเทคนิคในการดำเนินการฝึก ซึ่งได้แก่ การใช้บทบาทสมมติ การใช้เทคนิคแม่แบบ ทำให้ นักเรียนได้รู้แนวทางที่จะปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมของตนเอง นักเรียนมีโอกาสฝึกปฏิบัติ ได้แสดงบทบาทต่าง ๆ ได้สังเกตพฤติกรรมจากแม่แบบจริง ได้เลือกแบบจากแม่แบบ ได้วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่าง

สมาชิกในกลุ่ม ตลอดจนทั้งซักถามข้อสงสัย ผู้วิจัยให้คำแนะนำ ข้อมูลย้อนกลับ และการเสริมแรง นอกจากนี้นักเรียนยังมีโอกาสฝึกซ้อมพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมในโรงเรียนและนำไปฝึกต่อบ้าน ทำให้นักเรียนมีประสบการณ์มากขึ้น อ้างอิงจาก โพลเดอร์ (จันทร์ฉาย พิทักษ์ศิริกุล, 2532 : 2 : อ้างอิงจาก Folder . 1980) และยังสอดคล้องกับ แนวคิดของ วิลคม ปิยะมโนธรรม (2528 : 26) ซึ่งกล่าวว่า การฝึกพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม คือ การฝึกให้เป็นอิสระ ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการกระทำ ซึ่งเป็นลักษณะเปิดเผย ตรงไปตรงมา จริงใจ และผลของการฝึกทำให้ผู้ที่ได้รับการฝึกสามารถแสดงความรู้สึกออกมาได้อย่างเหมาะสมถูกกาลเทศะ

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จันทร์ฉาย พิทักษ์ศิริกุล (2532 : 57) ที่ศึกษาผลของการฝึกพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรทิพย์ ทรัพย์สิน (2532 : 72 - 73) ที่ได้ศึกษาพบว่า การฝึกพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมทำให้นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมด่านสำโรง จังหวัดสมุทรปราการ มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ยุพิน กองธรรม (2532 : 73 - 75) ที่ได้ศึกษาพบว่า การฝึกพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการสังเกตของผู้วิจัยตลอดการทดลอง พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้น มีความสนใจ และให้ความร่วมมือในการฝึก ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยได้ดำเนินการฝึกนักเรียนที่เข้ารับการฝึกพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม ด้วยการให้แรงเสริมทางบวกอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน ทำให้บรรยากาศในการฝึกดำเนินไปด้วยดี นอกจากนี้ยังพบว่า ในการฝึกครั้งแรก ๆ นักเรียนจะไม่ค่อยกล้าแสดงบทบาทสมมติจะเกี่ยงให้เพื่อนแสดงก่อน แต่เมื่อครั้งต่อ ๆ มา นักเรียนจะมีการแบ่งการแสดงกันเอง พร้อมทั้งฝึกซ้อมกันเองและร่วมแสดงความคิดเห็นกันมากขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการดำเนินการฝึก ได้แก่ การใช้บทบาทสมมติ การใช้แม่แบบจริง ในระหว่างการฝึก ผู้วิจัยให้คำแนะนำ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การเสริมแรง และการฝึกซ้อมพฤติกรรม ทำให้นักเรียนมีความไว้วางใจและเข้าใจซึ่งกันและกัน นักเรียนที่ได้รับการฝึกได้ร่วมแสดงบทบาทสมมติตามสถานการณ์ต่างๆ มีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติและได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกัน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง

2.นักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงหลังจากไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 แสดงว่าการที่นักเรียนไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว แต่นักเรียนก็ได้รับการอบรมสั่ง

สอนจากครู หรือการดูจากสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น ซึ่งเสนอผลของการกระทำที่ไม่เหมาะสม ทำให้นักเรียนกลุ่มนี้พยายามปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองให้ดีขึ้น

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมก็สามารถจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก้าวร้าวให้ลดลงได้

3. นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ แสดงว่า การได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมสามารถลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนได้มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม เพราะการใช้เทคนิคการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน เป็นการฝึกให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมตินั้น ๆ นอกจากนี้ยังทำให้คิดคำพูดและหาสิ่งต่าง ๆ มาใช้ในการประกอบสถานการณ์ในการแสดง ทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เพราะเรื่องที่แสดงเป็นเรื่องราวในชีวิตประจำวัน นักเรียนจึงเข้าใจและแสดงได้สมบทบาท หลังจากการแสดงนักเรียนได้ฝึกคิดแก้ปัญหา ฝึกปฏิบัติพฤติกรรม การแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองให้มีพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม ทำให้เป็นที่ยอมรับของครู เพื่อน ๆ และบุคคลอื่นที่พบเห็น ดังที่สมโภชน์ เขียมสุภาษิต. (2536 : 25) กล่าวว่า กระบวนการคิด การคงอยู่ และการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมนั้นอาศัยหลักของทฤษฎีการเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมของอินทรีย์นั้นเนื่องมาจากการที่อินทรีย์ได้รับประสบการณ์หรือการฝึกฝน ทำให้พฤติกรรมของอินทรีย์นั้นเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมก็ได้ สรุปได้ว่า พฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมของบุคคลสามารถเรียนรู้และฝึกฝนได้ภายใต้หลักการของทฤษฎีการเรียนรู้ แต่นักเรียนในกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฝึกให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการแสดงเหมือนนักเรียนในกลุ่มทดลอง แม้ว่าจะได้รับการอบรมสั่งสอนจากครู หรือ การดูจากสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น แต่พฤติกรรมก้าวร้าวก็ลดลงน้อยกว่ากลุ่มทดลอง

ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ระวีวรรณ คำสม (2542 : 84) ที่ได้ศึกษาผลของการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมโดยใช้กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีต่อการปฏิบัติตนกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม มีการปฏิบัติตนกับเพื่อนนักเรียนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนี้การสังเกตของผู้วิจัยหลังการทดลองพบว่า การฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมสามารถลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองได้ เพราะการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงด้วยตนเอง จากเทคนิคการแสดงบทบาทสมมติ การแสดงแม่แบบ ทำให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ได้สังเกต ได้แสดงตามแม่แบบ ได้รับ

คำแนะนำ การฝึกเพิ่มเติม และยังได้รับการเสริมแรงจากผู้วิจัยอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความชำนาญ การเรียนรู้ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตนเอง ส่วนนักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม นักเรียนไม่มีโอกาสได้เรียนรู้และปฏิบัติตามตัวแบบที่ดี จึงไม่สนใจเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง ถึงแม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงหลังการทดลองแต่ก็เพียงเล็กน้อยซึ่งอาจเกิดจากการต้องการมีส่วนร่วมในการทดลอง ดังนั้นการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมสามารถลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนในกลุ่มทดลองได้ดีกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับ การฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมสามารถลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ ดังนั้น ครูหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนควรนำวิธีการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมไปใช้ลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่อไป

1.2 ในการนำวิธีการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมไปใช้ ครูหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนจะต้องศึกษารายละเอียด ตลอดจนควรได้รับการฝึกเกี่ยวกับวิธีดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้เข้าใจและมีความชำนาญก่อนนำไปใช้

1.3 ควรมีการศึกษาความคงทนของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมภายหลังการทดลอง เช่น 3 เดือน , 6 เดือน เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทดลองใช้เทคนิคทางจิตวิทยาอื่น ๆ เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน เช่น การใช้กิจกรรมกลุ่ม การควบคุมตนเอง เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมอื่น ๆ เช่น วินัยในตนเอง เป็นต้น

2.3 ควรนำวิธีการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนไปใช้กับนักเรียนระดับอื่น เช่น นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6) ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ เพ็ชรเหลี่ยม. (2540). ผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกเพื่อพัฒนาการพูดหน้าชั้นเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม). ปรินญานิพนธ์.กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กาญจน์กมล สุวิทยารัตน์. (2537). ผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมที่มีต่อการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. ปรินญานิพนธ์.กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กาญจนา หลวงจอก. (2536). ผลของการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกที่มีต่อพฤติกรรมแสดงออกในการเผชิญความขัดแย้งระหว่างบุคคลของผู้ป่วยจิตเภท โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร . ปรินญานิพนธ์.กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เกศสุดา อินทรโสถ. (2548). ผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมที่มีต่อสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านคลอง 3 (द्रุณศึกษา) จังหวัดนครนายก. ปรินญานิพนธ์.กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ขวัญตา บุญวาศ. (2542). ผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมแบบกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมกับเพื่อนของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลราชชนนีนรรัตน์วชิระ. ปรินญานิพนธ์.กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คมคาย อนุจันทร์. (2538). การเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการเสริมแรงพฤติกรรมที่ขัดกันเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่. ปรินญานิพนธ์.กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คณิต ฤทธิรอด. (2537). การเปรียบเทียบมโนภาพแห่งตนและการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวกับนักเรียนที่มีพฤติกรรมปกติทั่วไป. ปรินญานิพนธ์. กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- จันทร์ฉาย พิทักษ์ศิริกุล. (2532). ผลของการจัดโปรแกรมการฝึกการกล้าแสดงออกต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.วิทยานิพนธ์ ค.ม.กรุงเทพฯ.
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.ถ่ายเอกสาร.
- จิราภรณ์ อำนาคเถลิงศักดิ์. (2540). การศึกษาปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของนักศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร.ปริญญาานิพนธ์.กศ.ม.
(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัยชาญ บุญศฤงคารนนท์. (2535). ผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในการพูดหน้าชั้นเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ปริญญาานิพนธ์.กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นพมาศ ธีรเวคิน.(2542).จิตวิทยาสังคมกับชีวิต.กรุงเทพมหานคร:มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 3.
- นุชนาฏ หงษ์ไกรเลิศ. (2539). ผลของการให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองข้าซาก อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดชลบุรี.ปริญญาานิพนธ์.กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประสาร ทิพย์ธารา. (2522). พัฒนาการและการปรับตัวของวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แพร่พิทยาอินเตอร์เนชันแนล.
- ปราณี จันทร์หอม. (2541). การศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมก้าวร้าว. มหาสารคาม. บัณฑิตวิทยาลัย (การประถมศึกษา)มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2542). เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม . กรุงเทพมหานคร : แวนแก้ว.
- พัชรินทร์ เปรมสมาน. (2538). การเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดจันทร์ใน กรุงเทพฯ. ปริญญาานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรทิพย์ ทรัพย์สิน. (2532). การฝึกพฤติกรรมการกล้าแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมด่านสำโรง จังหวัดสมุทรปราการ. ปริญญาานิพนธ์. กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- พรทิพย์ อินทรโชติ. (2536). ผลของการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริงที่มีต่อพฤติกรรมรังแกเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านพุเตย อำเภอลำปาง จังหวัดเพชรบูรณ์. ปรินญาณพนธ์.กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ยุพิน กองธรรม. (2532). ผลการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสมในการแสดงออกเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินญาณพนธ์.กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ระวีวรรณ แก้วคงทอง. (2539). ผลของการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก้าวร้าวของเยาวชนในสถานสงเคราะห์เด็กชวบ้านปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ จท.ม. (จิตวิทยาคลินิก) .กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล .อัสสัม.
- ระวีวรรณ คำสม. (2542). ผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมโดยใช้กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีต่อการปฏิบัติตนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม.ปรินญาณพนธ์.กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ละเอียด ชูประยูร. (2538). เทคนิคพฤติกรรมบำบัด. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ผลิตเอกสาร โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา.
- วรารุณ ทวีลาภ. (2539). การเปรียบเทียบผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกและการควบคุมตนเองที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านคุณธรรมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านห้วยยายจิม อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา. ปรินญาณพนธ์. กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิเชียร สุขจันทร์. (2540). การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อลดพฤติกรรมที่เหมาะสมในการเผชิญกับความขัดแย้งกับสมาชิกในครอบครัวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณพนธ์.กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วินิจ ชัยชาญ. (2544). ผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดความวิตกกังวลในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนดาราคาม กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรณมา ช้องดารากุล. (2533). พฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่น. “แนะแนว”.
- ศรีนวล วิวัฒน์คุณูปการ. (2546). วารสารสวนปรง ปีที่ 19ฉบับที่ 3.

- สมชาย เตียวตะภูล. (2529). การฝึกการผ่อนคลายแบบจิตคลมกายเพื่อลดความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนาคนาวาอุปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร.
ปริญญาานิพนธ์.กศ.ม.กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมโภชน์ เคี่ยมสุภาษิต. (2539). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2 ;
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัมฤทธิ์ แก้วพูลศรี. (2534). การเปรียบเทียบการใช้การเสริมแรงทางบวกกับการปรับสินไหมที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดทับกฤชกลาง อำเภอสุมแสง จังหวัดนครสวรรค์. ปริญญาานิพนธ์.กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุทธิพงษ์ ทองยั้ง. (2537) . ผลของกลุ่มการวิเคราะห์การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีต่อความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปริญญาานิพนธ์.กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุนันทา เขียวนิล. (2541). ผลการศึกษาลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิค ที่มีลักษณะก้าวร้าวแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ (จิตวิทยาการ). บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สุนีย์ ชีรวีรุฬห์. (2542). การศึกษารายกรณีนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวในเขต กรุงเทพมหานคร. ปริญญาานิพนธ์.กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพล ชัดเชื้อ. (2535). การเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการปรับสินไหมที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเสมียนนารีกรุงเทพมหานคร. ปริญญาานิพนธ์.กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพัตรา พันธวร. (2548). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปริญญาานิพนธ์.กศ.ม.(การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพรรณสิริ ชาวประเสริฐ. (2540). ผลของพฤติกรรมการแสดงออกเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการพูดหน้าชั้นเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สุมาลี อุดมพล. (2537). ผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสมตามโปรแกรมของเคลลี่ต่อพฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสมของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ วิทยาเขตยศเส. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรินทร์ นามอยู่. (2545). ผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมที่มีต่อพฤติกรรมที่เหมาะสมในการเผชิญความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านวังเดือ้นห้า อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท. วิทยานิพนธ์.กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรจิตต์ แสงอรุณ. (2529). การฝึกพฤติกรรมการกล้าแสดงออกในกลุ่มเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหัวเสือบุญแจ่มเนียมนิล จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรทัย ชื่นมนุชย์. 2522).จิตวิทยาสังคมขั้นสูง.กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด.
- อรสา ฉวาง. (2540). ผลของการศึกษาพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมที่มีต่อการปฏิบัติตนกับบุคคลอื่นของผู้ป่วยจิตเภทของวัยรุ่น โรงพยาบาลสมเด็จเจ้าพระยา. วิทยานิพนธ์. กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อารียา นุชอนงค์. (2541). ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวกับความก้าวร้าวของวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์(คหกรรมศาสตร์). ค.ม. กรุงเทพมหานคร. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- Bower, S.A. and Bower, GH. (1976). *Asserting Yourself : A practical guide for Positive Change*. London : Addison-Wesley Publishing Co.
- David, A.E. (1980). “ *The Relationships among Assertion, and anxiety*”, (Online). Available URL: <http://thailis.uni.net.th/dao/detail.nsp>.
- Frank, V.R. (1986). “ *Manifest Aggression, State/Trait Anxiety, Locus of Control, Perceived Parental Attention and Reading Level among Learning Disabled Adolescent Male*”, Available.
- Finn, Peter. (1981). “ *Institutionalizing peer Education in the Health Education Classroom*” , The Journal of School Health. February.
- Folder, Iris Goldstion. (1980). “The Treatment of Communication Problems with Assertive Training In Handbook of Behavioral Interventions”. A Clinical guide. New York : John Wilcy and Son, Inc.

- Langrish Sandra V. (1986). "Assertiveness Training" Improving Interpersonal Relation.
 Edited by Cary L.69 – 80 Cooper. P. 7 England : widwood House Limited.
- Haralson, M. (1996). " *The influences of Gender , School Year, and Socio – Economic status or Assertiveness for Black at predominantly White Universities*" .
 Dissertation Abstracts
- Huey, Wayne C. (1984). " *Effect of Counselor – led and peer – Led Group Assertive training on Aggression in Black Adolescents Aggression* " , Journal of Counseling Psychology.
- International. 56 [7] : 2574-A; January
- Kinney , T.A. Smith, B-A and Donzella, B . (2001). " *The Influence of Sex, Gender, Self- Discrepancy and Self-Awareness on Anger and verbal Aggressiveness among U.S.A. College Student,* " . The Journal of Social Psychology. 141[2] : 245-275. April.
- Rathus, S.A. and Nevid, GH. (1978). *Behavioral Therapy*. New York : New American Library.
- Wilk, Corde and Virginia Coplon. (1977). "Assertive Training as Confidence Building Technique". Personal and Guidance Journal.
- Willis, L. (1995). *Assertive trainer*. Washington, DC : McGraw - Hill .
- Wolpe, Joseph. (1973). *The Practice of Behavior Therapy*. 2 nd ed. New York : Pergamon Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน

ครั้งที่.....

วันที่.....

สถานที่.....

ผู้สังเกต..... เวลาที่สังเกต.....

คำชี้แจง พฤติกรรมก้าวร้าว หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกในการมุ่งทำร้ายผู้อื่นให้ได้รับอันตราย บาดเจ็บหรือเกิดความเสียหายทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจนทรัพย์สินต่าง ๆ โดยเจตนา เพื่อขจัดความคับข้องใจ ความโกรธ ความเครียดและความรู้สึกไม่พอใจต่าง ๆ นี้

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมดังกล่าวข้างต้นในแต่ละช่วง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. พฤติกรรมก้าวร้าวทางกาย ได้แก่
 - 1.1 พฤติกรรมก้าวร้าวกับครู ได้แก่
 - 1.1.1 การแสดงกิริยาล้อเลียน
 - 1.1.2 การแสดงกิริยากระแทกกระทั้น
 - 1.1.3 การไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง
 - 1.2 พฤติกรรมก้าวร้าวกับเพื่อนนักเรียน ได้แก่
 - 1.2.1 การใช้กำลังต่อสู้
 - 1.2.2 การชกต่อย
 - 1.2.3 การทะเลาะวิวาท
 - 1.2.4 การแย่งชิง
 - 1.2.3 การทำลายสิ่งของต่าง ๆ
2. พฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจา ได้แก่
 - 2.1 พฤติกรรมก้าวร้าวกับครู ได้แก่
 - 2.1.1 การโต้เถียงกับครู
 - 2.1.2 การพูดประชดประชันเสียดสี
 - 2.2 พฤติกรรมก้าวร้าวกับเพื่อนนักเรียน ได้แก่
 - 2.2.1 การใช้คำพูดรุนแรงและหยาบคาย
 - 2.2.2 การข่มขู่เพื่อน
 - 2.2.3 การดูถูกดูหมิ่น
 - 2.2.4 การตะโกน ตวาด

หมายเหตุ การสังเกตแบ่งออกเป็น 10 ช่วง บันทึกพฤติกรรมช่วงละ 4 นาที สังเกตนักเรียน คนละ 60 วินาที และพัก 1 นาที ในแต่ละช่วงใช้เวลาสังเกตพฤติกรรม 1 คาบ ๆ ละ 60 นาที รวม 1 ชั่วโมง โดย บันทึกความถี่ของพฤติกรรมทุกครั้งที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ตรงช่วงเวลาที่กำหนดตามความเป็นจริง มีเกณฑ์การบันทึกดังนี้

1	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวในช่วงเวลาที่สังเกต
0	หมายถึง	นักเรียนไม่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวในช่วงเวลาที่สังเกต

แบบประเมินพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน

ผู้ประเมิน..... () ผู้วิจัย () ผู้ช่วยวิจัย

ผู้ถูกประเมิน.....

คำชี้แจง พฤติกรรมก้าวร้าว หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกในการมุ่งทำร้ายผู้อื่นให้ได้รับอันตราย บาดเจ็บหรือเกิดความเสียหายทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจนทรัพย์สินต่าง ๆ โดยเจตนา เพื่อขจัดความคับข้องใจ ความโกรธ ความเครียดและความรู้สึกไม่พอใจต่าง ๆ ซึ่งแสดงออก

2 ลักษณะดังนี้

1. พฤติกรรมก้าวร้าวทางกาย ได้แก่
 - 1.1 พฤติกรรมก้าวร้าวกับครู ได้แก่
 - 1.1.1 การแสดงกิริยาล้อเลียน
 - 1.1.2 การกิริยากระแทกกระทั้น
 - 1.1.3 การไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง
 - 1.2 พฤติกรรมก้าวร้าวกับเพื่อนนักเรียน ได้แก่
 - 1.2.1 การใช้กำลังต่อสู้
 - 1.2.2 การชกต่อย
 - 1.2.3 การทะเลาะวิวาท
 - 1.2.4 การแย่งชิง
 - 1.2.5 การทำลายสิ่งของต่าง ๆ
2. พฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจา ได้แก่
 - 2.1 พฤติกรรมก้าวร้าวกับครู ได้แก่
 - 2.1.1 การโต้เถียงกับครู
 - 2.1.2 การพูดประชดประชันเสียดสี
 - 2.2 พฤติกรรมก้าวร้าวกับเพื่อนนักเรียน ได้แก่
 - 2.2.1 การใช้คำพูดรุนแรงและหยาบคาย
 - 2.2.2 การข่มขู่เพื่อน
 - 2.2.3 การดูถูกดูหมิ่น
 - 2.2.4 การตะโกน ตวาด

คำชี้แจง

ผู้วิจัยให้ผู้สังเกตสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมาย / ให้สอดคล้องกับการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคนตามเกณฑ์ดังนี้

4	หมายถึง	แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นประจำ
3	หมายถึง	แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวบ่อยครั้ง
2	หมายถึง	แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวบางครั้ง
1	หมายถึง	แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวน้อยครั้ง
0	หมายถึง	ไม่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว

แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นประจำ	หมายถึง	แสดงพฤติกรรมมากกว่า 7 ครั้ง
แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวบ่อยครั้ง	หมายถึง	แสดงพฤติกรรม 4 - 6 ครั้ง
แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวบางครั้ง	หมายถึง	แสดงพฤติกรรม 3 - 5 ครั้ง
แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวน้อยครั้ง	หมายถึง	แสดงพฤติกรรม 1 - 2 ครั้ง
ไม่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว	หมายถึง	ไม่แสดงพฤติกรรมที่สังเกตเลย

แบบประเมินพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน

นักเรียนคนที่..... ชื่อ - นามสกุล

พฤติกรรม	ความถี่ของพฤติกรรม					รวม
	4	3	2	1	0	
1. พฤติกรรมก้าวร้าวทางกาย ได้แก่						
1.1 พฤติกรรมก้าวร้าวกับครู ได้แก่						
1.1.1 การแสดงกิริยาล้อเลียน						
1.1.2 การแสดงกิริยากระแทกกระทั้น						
1.1.3 การไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง						
1.2 พฤติกรรมก้าวร้าวกับเพื่อนนักเรียน						
1.2.1 การใช้กำลังต่อสู้						
1.2.2 การชกต่อย						
1.2.3 การทะเลาะวิวาท						
1.2.4 การแย่งชิง						
1.2.5 การทำลายสิ่งของต่าง ๆ						
2. พฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจา ได้แก่						
2.1 พฤติกรรมก้าวร้าวกับครู ได้แก่						
2.1.1 การโต้เถียงกับครู						
2.1.2 การพูดประชดประชันเสียดสี						
2.2 พฤติกรรมก้าวร้าวกับเพื่อนนักเรียน ได้แก่						
2.2.1 การใช้คำพูดรุนแรงและหยาบคาย						
2.2.2 การข่มขู่เพื่อน						
2.2.3 การดูถูกดูหมิ่น						
2.2.4 การตะโกน ตวาด						
รวม						

โปรแกรมการฝึกปฏิบัติการการแสดงออกที่เหมาะสม

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
1.	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อให้นักเรียนเกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนที่เข้าร่วมการทดลองและนักเรียนกับผู้วิจัย 2. เพื่อให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายของการฝึกปฏิบัติการการแสดงออกที่เหมาะสมการแสดงที่เหมาะสมการแสดงออกที่เหมาะสม 3. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และเตรียมความพร้อมในการร่วมกิจกรรมการฝึกปฏิบัติการแสดงออกที่เหมาะสม			1. ผู้วิจัยแนะนำตนเอง 2. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของโปรแกรมการฝึกปฏิบัติการแสดงออกที่เหมาะสมและประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับ 3. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกิจกรรมสร้างความคุ้นเคย โดยให้นักเรียนแต่ละคนหยิบชิ้นส่วนรูปสัตว์ที่แบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ สัตว์บก สัตว์น้ำ และสัตว์ปีกคนละ 1 ชิ้น 4. ให้นักเรียนนำรูปสัตว์ที่ตนหยิบได้มาหาสัตว์ที่จัดเป็นพวกเดียวกันให้ถูกต้องสมบูรณ์ 5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มซักถาม ข้อมูลส่วนตัวของกันและกันและจดข้อมูลที่ได้ลงในรูปสัตว์ของตนเองจากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแนะนำตนเองให้คนอื่น ทายลักษณะของเพื่อนที่ตนเองได้ข้อมูลมาว่าคือใคร 6. เมื่อนักเรียนออกมาแนะนำตัวจนครบทุกคนแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมว่ามีวัตถุประสงค์อะไร 7. ผู้วิจัยสรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรม 8. ผู้วิจัยชี้แจงบทบาทและหน้าที่ของนักเรียนในการเข้าร่วมโปรแกรมการฝึกปฏิบัติการแสดงออกที่เหมาะสม 9. ผู้วิจัยนัดหมายและตกลงกับนักเรียนเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป ครั้งที่ 2, 4, 6, 8 และ 10 ผู้วิจัย ดำเนินการดังนี้

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
2	การฝึก พฤติกรรม การแสดงออก ที่เหมาะสม เพื่อลด พฤติกรรม ก้าวร้าวใน การไม่ปฏิบัติ ตามคำสั่ง	เพื่อลดพฤติกรรม ก้าวร้าวในการไม่ปฏิบัติ ตามคำสั่ง		เทคนิค แม่แบบ	ขั้นที่ 1 ขั้นนำ 1.1 ผู้วิจัยซักถามนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมในการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมก้าวร้าว ได้แก่ การใช้กำลังต่อสู้ ชกต่อย ทะเลาะวิวาท การแสดงกิริยาล้อเลียน การแย่งชิง การไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง การทำลายสิ่งของต่าง ๆ การโต้เถียงกับครู ใช้คำพูดรุนแรง และหยาบคาย พูดประชดประชันเสียดสี
3.	พฤติกรรม ก้าวร้าวใน การใช้กำลัง ต่อสู้ ชกต่อย และทะเลาะ วิวาท	เพื่อลดพฤติกรรม ก้าวร้าวในการใช้กำลัง ต่อสู้ ชกต่อย และ ทะเลาะวิวาท	นี้หรือ หนทาง ของผู้ ชนะ	บทบาท สมมติ	การชมเชยเพื่อน ดูถูกดูหมิ่น ตะโกน ตวาด ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอแม่แบบ 2.1 ผู้วิจัยขออาสาสมัครนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างให้แสดงเรื่องราวที่มีลักษณะแม่แบบที่ดี ซึ่งมีการคัดเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ได้อยู่ห้องเรียนเดียวกันและมีพฤติกรรมที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับของครูและเพื่อน ๆ และนักเรียนที่เป็นแบบที่ไม่ดี เมื่อนักเรียนดูเรื่องราวจากแม่แบบแล้วให้ร่วมกันอภิปรายว่า ควรแสดงตามแม่แบบใด เพราะเหตุใด และไม่ควรแสดงตามแม่แบบใด เพราะเหตุใด ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบจาก แม่แบบที่ดี หากเลียนแบบได้ถูกต้อง ผู้วิจัยให้การเสริมแรง
4.	การฝึก พฤติกรรม การแสดงออก ที่เหมาะสม เพื่อลด พฤติกรรม ก้าวร้าวใน การโต้เถียงกับ ครู	เพื่อลดพฤติกรรม ก้าวร้าวใน การโต้เถียงกับครู		เทคนิค แม่แบบ	ที่ 1 ที่ไม่ได้อยู่ห้องเรียนเดียวกันและมีพฤติกรรมที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับของครูและเพื่อน ๆ และนักเรียนที่เป็นแบบที่ไม่ดี เมื่อนักเรียนดูเรื่องราวจากแม่แบบแล้วให้ร่วมกันอภิปรายว่า ควรแสดงตามแม่แบบใด เพราะเหตุใด และไม่ควรแสดงตามแม่แบบใด เพราะเหตุใด ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบจาก แม่แบบที่ดี หากเลียนแบบได้ถูกต้อง ผู้วิจัยให้การเสริมแรง
5.	การฝึก พฤติกรรม การแสดงออก ที่เหมาะสม เพื่อลด พฤติกรรม ก้าวร้าวใน การแย่งชิง สิ่งของ	เพื่อลดพฤติกรรม ก้าวร้าวในการแย่งชิง สิ่งของ	ของใคร ใครก็หวง	บทบาท สมมติ	หากยังเลียนแบบไม่ถูกต้อง ผู้วิจัยให้กำลังใจและให้ไปฝึกต่อเป็นการบ้าน ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้หลังจากเลียนแบบจากแม่แบบ จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
6.	การฝึก พฤติกรรม การแสดงออก ที่เหมาะสมเพื่อ ลดพฤติกรรม ก้าวร้าวใน การใช้คำพูด รุนแรง หยาบคาย ตะโกน ตวาด	เพื่อลดพฤติกรรม ก้าวร้าวในการใช้ คำพูดรุนแรง หยาบคาย ตะโกน ตวาด		เทคนิค แม่แบบ	ในการฝึกครั้งที่ 3, 5, 7, 9 และ 11 แสดงบทบาทสมมติตามที่ผู้วิจัยกำหนด วิธีดำเนินการ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ 1.1 ผู้วิจัยอธิบายบทบาทและ สถานการณ์สมมติของการแสดง พฤติกรรม 1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนส่วนหนึ่ง อาสาสมัครเป็นผู้แสดง และอีกส่วนหนึ่ง เป็นผู้สังเกตการณ์ ขั้นที่ 2 ขั้นแสดง ผู้วิจัยให้นักเรียนที่อาสาแสดง ตามบทบาทที่ได้รับและให้ผู้สังเกตการณ์
7.	การฝึก พฤติกรรม การแสดงออกที่ เหมาะสมเพื่อ ลดพฤติกรรม ก้าวร้าวใน การทำลาย สิ่งของต่าง	เพื่อลดพฤติกรรม ก้าวร้าวใน การทำลายสิ่งของ ต่าง ๆ	สมบัติควร รักษา	บทบาท สมมติ	สังเกตพฤติกรรมของเพื่อนที่แสดง ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล การแสดง เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรม การแสดงออกที่เหมาะสมเสร็จแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย เกี่ยวกับการแสดง ขั้นที่ 4 ขั้นแสดงเพิ่มเติม ผู้วิจัยชี้แนะข้อบกพร่องใน
8.	การฝึก พฤติกรรม การแสดงออกที่ เหมาะสมเพื่อ ลดพฤติกรรม ก้าวร้าวใน การแสดงกิริยา ล้อเลียน	เพื่อลดพฤติกรรม ก้าวร้าวใน การแสดงกิริยา ล้อเลียน		เทคนิค แม่แบบ	การแสดง จากนั้นให้แสดงใหม่ ถ้าแสดง ได้ถูกต้องผู้วิจัยให้การเสริมแรงทาง สังคม ขั้นที่ 5 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิด และประโยชน์ที่ได้รับจากการแสดง บทบาทสมมติเพื่อใช้ปรับพฤติกรรม ก้าวร้าว จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
9.	การฝึก พฤติกรรม การแสดงออก ที่เหมาะสมเพื่อ ลดพฤติกรรม ก้าวร้าวใน การข่มขู่เพื่อน	เพื่อลดพฤติกรรม ก้าวร้าวในการข่มขู่ เพื่อน	อย่าทำ อย่าทำ	บทบาท สมมติ	
10.	การฝึก พฤติกรรม การแสดงออกที่ เหมาะสมเพื่อ ลดพฤติกรรม ก้าวร้าวใน การดูถูกดูหมิ่น	เพื่อลดพฤติกรรม ก้าวร้าวในการดูถูก ดูหมิ่น		เทคนิค แม่แบบ	
11.	การฝึก พฤติกรรม การแสดงออกที่ เหมาะสมเพื่อ ลดพฤติกรรม ก้าวร้าวใน การแสดงกิริยา กระแทกกระทุ้ง	เพื่อลดพฤติกรรม ก้าวร้าวใน การแสดงกิริยา กระแทกกระทุ้ง	โทษแห่ง อารมณ์	บทบาท สมมติ	

ครั้งที่ ที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
12.	ปัจฉิมนิเทศ	1. เพื่อให้นักเรียนได้นำวิธีการฝึกพฤติกรรม การแสดงออกที่เหมาะสมมาใช้ลดพฤติกรรมก้าวร้าว 2. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงผลที่เกิดขึ้นกับตนเอง ภายหลังได้รับการฝึกพฤติกรรม การแสดงออกที่เหมาะสม			1. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม โดยให้ช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้รับจากการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดความก้าวร้าว 2. ให้ตัวแทนของกลุ่มออกมารายงานผลการสรุปสิ่งที่ได้รับจากการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดความก้าวร้าวให้ทุกคนทราบ จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 3. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียนและกล่าวปิดกิจกรรม

โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

ครั้งที่ 1

เวลา 60 นาที

เรื่อง

ปฐมนิเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักกันภายในกลุ่ม
2. เพื่อให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม การแสดงบทบาทและหน้าที่ขณะเข้าฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม
3. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และเตรียมความพร้อมในการร่วมกิจกรรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยแนะนำตนเอง
2. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่

เหมาะสมและประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับ

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกิจกรรมสร้างความคุ้นเคย โดยให้นักเรียนแต่ละคนหยิบ

ชิ้นส่วนรูปสัตว์ที่แบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ สัตว์บก สัตว์น้ำ และสัตว์ปีกคนละ 1 ชิ้น

4. ให้นักเรียนนำรูปสัตว์ที่ตนหยิบได้มาหาสัตว์ที่จัดเป็นพวกเดียวกันให้ถูกต้อง

สมบูรณ์

5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มซักถาม ข้อมูลส่วนตัวของกันและกันและจดข้อมูลที่ได้ลงใน

รูปสัตว์ของตนเองจากนั้นให้ นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแนะนำตนเองให้คนอื่น ทายลักษณะของเพื่อนที่ตนเองได้ข้อมูลมาว่าคือใคร

6. เมื่อนักเรียนออกมาแนะนำตัวจนครบทุกคนแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันสรุป

กิจกรรมว่ามีวัตถุประสงค์อะไร

7. ผู้วิจัยสรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

8. ผู้วิจัยชี้แจงบทบาทและหน้าที่ของนักเรียนในการเข้าร่วมโปรแกรมการฝึก

พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

9. ผู้วิจัยนัดหมายและตกลงกับนักเรียนเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตการให้ความร่วมมือในการรับฟังคำชี้แจง

โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

ครั้งที่ 2	เวลา 60 นาที
เรื่อง	พฤติกรรมที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง
วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักเรียนแสดงการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวในการไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง
เทคนิค	การแสดงตามแม่แบบ
วิธีดำเนินการ	ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ผู้วิจัยซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม เพื่อการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ขั้นที่ 2 เสนอแม่แบบ ผู้วิจัยขออาสาสมัคร นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างให้แสดงเรื่องราวที่มีลักษณะแม่แบบที่ดี ซึ่งมีการคัดเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ได้อยู่ห้องเรียนเดียวกันและมีพฤติกรรมที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับของครูและเพื่อน ๆ และนักเรียนที่เป็นแบบที่ไม่ดี เมื่อนักเรียนดูเรื่องราวจากแม่แบบแล้วให้ร่วมกันอภิปรายว่าควรแสดงตามแม่แบบใด เพราะเหตุใดและไม่ควรแสดงตามแม่แบบใด เพราะเหตุใด ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบจากแม่แบบที่ดี หากเลียนแบบได้ถูกต้อง ผู้วิจัยให้การเสริมแรง หากยังเลียนแบบไม่ถูกต้อง ผู้วิจัยให้กำลังใจและให้ไปฝึกต่อเป็นการบ้าน ขั้นที่ 3 สรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้หลังจากเลียนแบบจากแม่แบบ จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

- สังเกตการแสดงตามแม่แบบ
- สังเกตการมีส่วนร่วมในการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและการสรุปของ

นักเรียน

โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

- ครั้งที่ 3** เวลา 60 นาที
- เรื่อง** พฤติกรรมการใช้กำลังต่อสู้ ชกต่อย ทะเลาะวิวาท
- วัตถุประสงค์** เพื่อให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรม
การใช้กำลังในการต่อสู้ ชกต่อย และทะเลาะวิวาท
- เทคนิค** การแสดงบทบาทสมมติ
- วิธีดำเนินการ** ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้บทบาทสมมติมี 5 ขั้นตอน ดังนี้
1. ขั้นเตรียมการ
ผู้วิจัยซักถามเกี่ยวกับพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา
จากนั้นให้นักเรียนเตรียมเนื้อหาก่อนการแสดง เพื่อให้การแสดงเกิดความเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ
 2. ขั้นแสดง
 - (2.1) ผู้วิจัยให้นักเรียนส่วนหนึ่งอาสาสมัครเป็นผู้แสดง และอีกส่วนหนึ่งเป็น
ผู้สังเกตการณ์
 - (2.2) ผู้วิจัยให้อาสาสมัครแสดงบทบาทที่ได้รับ และผู้สังเกตสังเกตพฤติกรรม
ของเพื่อนที่แสดง
 3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย
เมื่อนักเรียนแสดงเสร็จแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับพฤติกรรม
การแสดงออกที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา
 4. ขั้นแสดงเพิ่มเติม
ผู้วิจัยให้นักเรียนที่ต้องปรับปรุงการแสดง แสดงใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ถ้าแสดงได้
ถูกต้องผู้วิจัยให้การเสริมแรงทางสังคม
 5. ขั้นสรุป
ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติ
และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมแล้วให้ไปฝึกต่อบ้านหรือที่โรงเรียนตามความเหมาะสม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงบทบาทและการแสดงความคิดเห็นในขณะสังเกตเพื่อน
แสดงบทบาทสมมติ
2. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปรายแสดงความคิดเห็น ซักถาม และ
การสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม
การฝึกครั้งที่ 3
การแสดงพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรมการใช้กำลัง
ในการต่อสู้ ชกต่อย และทะเลาะวิวาท

สถานการณ์

เช้าวันหนึ่งในโรงเรียน กมล สมยศ และธนาวิงเล่นอยู่บริเวณหน้าอาคารเรียน ขณะเดียวกัน พงษ์เทพและคาถาเดินมาคุยกันมา กมลไม่ได้มองว่ามีคนเดินมาจึงวิ่งไปชนพงษ์เทพล้มลง กมลรีบพยุง พงษ์เทพลุกขึ้นและขอโทษพงษ์เทพทันที แต่พงษ์เทพกับคาถาไม่สนใจคำขอโทษตรงเข้าชกต่อยกมลทันที ครูมะลิเดินผ่านมาเห็นจึงเรียกเข้าไปซักถามข้อเท็จจริง พงษ์เทพและคาถาจึงถูกลงโทษให้ทำความสะอาดหน้าอาคารเรียนเป็นเวลา 2 สัปดาห์

บทบาทของกมล

สมมติฉันชื่อกมลวิ่งเล่นกับกมลและสมยศอยู่บริเวณหน้าอาคารเรียน กมลไม่ได้มองว่ามีคนเดินมาจึงวิ่งไปชนพงษ์เทพล้มลง จากนั้นพยุงพงษ์เทพลุกขึ้นและขอโทษพงษ์เทพทันที

บทบาทของสมยศ

สมมติฉันชื่อสมยศวิ่งเล่นกับกมลและธนาอยู่บริเวณหน้าอาคารเรียน

บทบาทของธนา

สมมติฉันชื่อธนาวิ่งเล่นกับกมลและสมยศอยู่บริเวณหน้าอาคารเรียน

บทบาทของพงษ์เทพ

สมมติฉันชื่อพงษ์เทพเดินคุยกับคาถา ถูกกมลชนล้มลงเมื่อลุกขึ้นได้ก็ตรงเข้าชกต่อยกมลทันที และถูกลงโทษให้ทำความสะอาดหน้าอาคารเรียนเป็นเวลา 2 สัปดาห์

บทบาทของคาถา

สมมติฉันชื่อคาถาเดินคุยกับพงษ์เทพ เห็นพงษ์เทพถูกกมลชนล้ม จึงช่วยพงษ์เทพชกต่อยกมล และถูกลงโทษให้ทำความสะอาดหน้าอาคารเรียนเป็นเวลา 2 สัปดาห์

บทบาทของครูมะลิ

สมมติฉันชื่อครูมะลิเดินผ่านมาเห็นพงษ์เทพและคาถากำลังใช้กำลังชกต่อยกมล จึงเรียกเข้าไป ซักถามข้อเท็จจริง และลงโทษพงษ์เทพกับคาถาให้ทำความสะอาดหน้าอาคารเรียนเป็นเวลา 2 สัปดาห์

โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

ครั้งที่ 4	เวลา 60 นาที
เรื่อง	พฤติกรรมการโต้เถียงกับครู
วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรม การโต้เถียงกับครู
เทคนิค	การแสดงตามแม่แบบ

วิธีดำเนินการ ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม เพื่อ
การหลีกเลี่ยงพฤติกรรมการโต้เถียงครู

ขั้นที่ 2 เสนอแม่แบบ

ผู้วิจัยขออาสาสมัคร นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างให้แสดงเรื่องราวที่มีลักษณะแม่แบบ
ที่ดี ซึ่งมีการคัดเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ได้อยู่ห้องเรียนเดียวกันและมีพฤติกรรมที่
เหมาะสมเป็นที่ยอมรับของครูและเพื่อน ๆ และ นักเรียนที่เป็นแบบที่ไม่ดี เมื่อนักเรียนดูเรื่องราวจาก
แม่แบบแล้วให้ร่วมกันอภิปรายว่าควรแสดงตามแม่แบบใด เพราะเหตุใดและไม่ควรแสดงตามแม่แบบใด
เพราะเหตุใด ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบจากแม่แบบที่ดี หากเลียนแบบได้ถูกต้อง ผู้วิจัยให้
การเสริมแรง หากยังเลียนแบบไม่ถูกต้อง ผู้วิจัยให้กำลังใจและให้ไปฝึกต่อเป็นการบ้าน

ขั้นที่ 3 สรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้หลังจากเลียนแบบจากแม่แบบ
จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตการแสดงตามแม่แบบ
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและการสรุปของ

นักเรียน

โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

- ครั้งที่ 5** เวลา 60 นาที
- เรื่อง** พฤติกรรมการแย่งชิงสิ่งของ
- วัตถุประสงค์** เพื่อให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรม
การแย่งชิงสิ่งของ
- เทคนิค** การแสดงบทบาทสมมติ
- วิธีดำเนินการ** ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้บทบาทสมมติมี 5 ขั้นตอน ดังนี้
1. ขั้นเตรียมการ
ผู้วิจัยซักถามเกี่ยวกับพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา
จากนั้นให้นักเรียนเตรียมเนื้อหาก่อนการแสดง เพื่อให้การแสดงเกิดความเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ
 2. ขั้นแสดง
 - (2.1) ผู้วิจัยให้นักเรียนส่วนหนึ่งอาสาสมัครเป็นผู้แสดง และอีกส่วนหนึ่งเป็น
ผู้สังเกตการณ์
 - (2.2) ผู้วิจัยให้อาสาสมัครแสดงบทบาทที่ได้รับ และผู้สังเกตสังเกตพฤติกรรมของ
เพื่อนที่แสดง
 3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย
เมื่อนักเรียนแสดงเสร็จแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับพฤติกรรม
การแสดงออกที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา
 4. ขั้นแสดงเพิ่มเติม
ผู้วิจัยให้นักเรียนที่ต้องปรับปรุงการแสดง ได้แสดงใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ถ้าแสดงได้
ถูกต้องผู้วิจัยให้การเสริมแรงทางสังคม
 5. ขั้นสรุป
ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติ และผู้วิจัย
สรุปเพิ่มเติมแล้วให้ไปฝึกต่อบ้านหรือที่โรงเรียนตามความเหมาะสม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงบทบาทและการแสดงความคิดเห็นในขณะสังเกตเพื่อน
แสดงบทบาทสมมติ
2. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปรายแสดงความคิดเห็น ซักถาม และ
การสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม
การฝึกครั้งที่ 5
การแสดงพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรมแย่งชิงสิ่งของ

สถานการณ์

ในห้องเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 สุมาลีและสมสมัยนั่งอ่านหนังสือเกี่ยวกับคำคมอารมณ์ขัน ธรรมาเดินมาเห็นเพื่อนกำลังอ่านหนังสือจึงแย่งมาขอดูบ้าง สุมาลีขอคืนแต่ธรรมาไม่ให้ ทำให้เกิดการแย่งชิงหนังสือกันจนหนังสือขาด สุมาลีร้องไห้เพราะหนังสือเป็นที่ยืมมาจากห้องสมุด ธรรมาขอโทษสุมาลี และครูวิชาให้ธรรมารับผิดชอบหนังสือที่ขาดด้วยการซื้อคืนสุมาลี

บทบาทของสุมาลี

สมมติฉันคือสุมาลี ฉันและสมสมัยนั่งอ่านหนังสือเกี่ยวกับคำคมอารมณ์ขัน ธรรมามาแย่งหนังสือไป ฉันขอคืนแต่ธรรมาไม่ให้ จึงเกิดการแย่งชิงหนังสือ ทำให้หนังสือขาด ฉันร้องไห้เพราะเป็นหนังสือของห้องสมุด

บทบาทของสมสมัย

สมมติฉันคือสมสมัย ฉันและสุมาลีนั่งอ่านหนังสือเกี่ยวกับคำคมอารมณ์ขัน

บทบาทของธรรมา

สมมติฉันคือธรรมา เห็นสุมาลีและสมสมัยนั่งอ่านหนังสืออยู่จึงไปแย่งมาดู สุมาลีขอคืนแต่ฉันไม่ให้ สุมาลีจึงมาแย่งหนังสือคืนจากฉัน ทำให้หนังสือขาด ฉันรู้สึกเสียใจกล่าวขอโทษสุมาลี และครูวิชาให้ซื้อหนังสือคืนสุมาลี

บทบาทของครูวิชา

สมมติฉันคือครูวิชา เห็นธรรมาทำหนังสือของสุมาลีขาดจึงให้ธรรมาซื้อหนังสือคืน

โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

ครั้งที่ 6	เวลา 60 นาที
เรื่อง	พฤติกรรมการใช้คำพูดรุนแรง หยาบคาย ตะโกน ตวาด
วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรม การใช้คำพูดรุนแรง หยาบคาย ตะโกน ตวาด
เทคนิค	การแสดงตามแม่แบบ

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม เพื่อ
การหลีกเลี่ยงพฤติกรรมการใช้คำพูดรุนแรง หยาบคาย ตะโกน ตวาด

ขั้นที่ 2 เสนอแม่แบบ

ผู้วิจัยขออาสาสมัคร นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างให้แสดงเรื่องราวที่มีลักษณะแม่แบบ
ที่ดี ซึ่งมีการคัดเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ได้อยู่ห้องเรียนเดียวกันและมีพฤติกรรมที่
เหมาะสมเป็นที่ยอมรับของครูและเพื่อน ๆ และ นักเรียนที่เป็นแบบที่ไม่ดี เมื่อนักเรียนดูเรื่องราวจาก
แม่แบบแล้วให้ร่วมกันอภิปรายว่าควรแสดงตามแม่แบบใด เพราะเหตุใดและไม่ควรแสดงตามแม่แบบใด
เพราะเหตุใด ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบจากแม่แบบที่ดี หากเลียนแบบได้ถูกต้อง ผู้วิจัยให้
การเสริมแรง หากยังเลียนแบบไม่ถูกต้อง ผู้วิจัยให้กำลังใจและให้ไปฝึกต่อเป็นการบ้าน

ขั้นที่ 3 สรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้หลังจากเลียนแบบจากแม่แบบ
จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตการแสดงตามแม่แบบ
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและการสรุปของ

นักเรียน

โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

- ครั้งที่ 7** เวลา 60 นาที
- เรื่อง** พฤติกรรมการการทำลายสิ่งของต่าง ๆ
- วัตถุประสงค์** เพื่อให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรม
การทำลายสิ่งของต่าง ๆ
- กิจกรรม** การแสดงบทบาทสมมติ
- วิธีดำเนินการ** ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้บทบาทสมมติมี 5 ขั้นตอน ดังนี้
1. ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยซักถามเกี่ยวกับพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา จากนั้นให้นักเรียนเตรียมเนื้อหาก่อนการแสดง เพื่อให้การแสดงเกิดความเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ
 2. ขั้นแสดง

(2.1) ผู้วิจัยให้นักเรียนส่วนหนึ่งอาสาสมัครเป็นผู้แสดง และอีกส่วนหนึ่งเป็นผู้สังเกตการณ์

(2.2) ผู้วิจัยให้อาสาสมัครแสดงบทบาทที่ได้รับ และผู้สังเกตสังเกตพฤติกรรมของเพื่อนที่แสดง
 3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย

เมื่อนักเรียนแสดงเสร็จแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา
 4. ขั้นแสดงเพิ่มเติม

ผู้วิจัยให้นักเรียนที่ต้องปรับปรุงการแสดง แสดงใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ถ้าแสดงได้ถูกต้องผู้วิจัยให้การเสริมแรงทางสังคม
 5. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมแล้วให้ไปฝึกที่บ้านหรือที่โรงเรียนตามความเหมาะสม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงบทบาทและการแสดงความคิดเห็นในขณะสังเกตเพื่อนแสดงบทบาทสมมติ
2. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปรายแสดงความคิดเห็น ซักถาม และการสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม การฝึกครั้งที่ 7

การแสดงพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรมทำลายสิ่งของต่าง ๆ

สถานการณ์

ในห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 ช่วงพักกลางวัน คณินและกิตติศักดิ์นั่งคุยกันอยู่ในห้อง คณินเหลือบไปเห็นปากกาลบผิดได้โต๊ะเพื่อนจึงนำมาเขียนข้อความต่าง ๆ ตามโต๊ะและเก้าอี้เพื่อน ๆ ส่วนกิตติศักดิ์ขอไปเข้าห้องน้ำ เมื่อกิตติศักดิ์ทำธุระในห้องน้ำเสร็จก็เดินมาล้างมือและส่องกระจก กิตติศักดิ์เกิดความคิดอยากแกล้งเพื่อนจึงทุบกระจกในห้องน้ำแตกจนหมด ต่อมาถาวรเข้ามาในห้องน้ำพบกระจกแตกกระจายไปทั่วห้องน้ำ จึงแจ้งอาจารย์สมหญิง อาจารย์สมหญิงสอบถามนักเรียนหลายคน จนทราบว่า เป็นการกระทำของกิตติศักดิ์และคณิน จึงส่งตัวให้ฝ่ายปกครอง ครูฝ่ายปกครองซักถามเหตุผลที่กระทำเช่นนั้น กิตติศักดิ์และคณินตอบว่า "เพราะต้องการแกล้งเพื่อน แล้วรู้สึกสนุกดี" ครูฝ่ายปกครองจึงกล่าวว่า "การที่เราไม่เห็นคุณค่าของสิ่งที่มีอยู่และทำลายสิ่งของของส่วนรวมเป็นสิ่งที่ผิด ถ้าทุกคนคิดเหมือนเราและกระทำเช่นเดียวกับเราต่อไปทุกคนคงจะไม่มีเหลือ เพราะทุกสิ่ง ทุกอย่างถูกทำลายไปหมดแล้ว ความสุขของเราเพียงชั่วขณะหนึ่งอาจนำมาซึ่งความสูญเสียมากมาย" จากนั้นครูฝ่ายปกครองทำโทษทั้งสองคนด้วยการทำให้คณินความสะอาดโต๊ะและเก้าอี้ทุกตัวที่ขีดเขียน ส่วนกิตติศักดิ์ให้ทำความสะอาดห้องน้ำเป็นเวลา 2 สัปดาห์ พร้อมทั้งซื้อกระจกมาเปลี่ยนในห้องน้ำด้วย

บทบาทของกิตติศักดิ์

สมมติฉันคือกิตติศักดิ์ ฉันและคณินนั่งคุยกันอยู่ในห้อง ฉันไปเข้าห้องน้ำ เมื่อทำธุระในห้องน้ำเสร็จก็เดินมาล้างมือและส่องกระจก ฉันเกิดความคิดอยากแกล้งเพื่อนจึงทุบกระจกในห้องน้ำแตกจนหมด อาจารย์สมหญิงให้ฉันและคณินไปพบครูฝ่ายปกครอง ครูฝ่ายปกครองซักถามเหตุผลที่กระทำเช่นนั้น ฉันและคณินตอบว่า "เพราะต้องการแกล้งเพื่อน แล้วรู้สึกสนุกดี" ครูฝ่ายปกครองจึงสอนเกี่ยวกับการทำลายสิ่งของ จากนั้นครูฝ่ายปกครองทำโทษฉันให้ทำความสะอาดห้องน้ำเป็นเวลา 2 สัปดาห์ พร้อมทั้งซื้อกระจกมาเปลี่ยนในห้องน้ำด้วย

บทบาทของคณิน

สมมติฉันคือคณิน ฉันและกิตติศักดิ์นั่งคุยกันอยู่ในห้อง ฉันเหลือบไปเห็นปากกาลบผิดได้โต๊ะเพื่อนจึงนำมาเขียนข้อความต่าง ๆ ตามโต๊ะและเก้าอี้เพื่อน ๆ เมื่อครูสมหญิงทราบเรื่องจึงให้ฉันและกิตติศักดิ์ไปพบครูฝ่ายปกครอง ครูฝ่ายปกครองซักถามเหตุผลที่กระทำเช่นนั้น ฉันและคณิน

ตอบว่า "เพราะต้องการแก้มเพื่อน แล้วรู้สึกสนุกดี" ครูฝ่ายปกครองจึงสอนเกี่ยวกับการทำลายสิ่งของ จากนั้นครูฝ่ายปกครองทำโทษฉันให้ทำความสะอาดโต๊ะและเก้าอี้ทุกตัวที่ขีดเขียน

บทบาทของครูสมหญิง

สมมติฉันคือครูสมหญิง ถาวรเข้ามาห้องน้ำพบกระจกแตกกระจายไปทั่วห้องน้ำจึงแจ้งฉันและฉันได้ สอบถามนักเรียนหลายคนจนทราบว่า เป็นการกระทำของกิตติศักดิ์และคณิน ฉันจึงให้ไปพบฝ่ายปกครอง

บทบาทของถาวร

สมมติฉันคือถาวร เข้ามาห้องน้ำพบกระจกแตกกระจายไปทั่วห้องน้ำจึงแจ้งครูสมหญิง

โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

ครั้งที่ 8	เวลา 60 นาที
เรื่อง	พฤติกรรมการแสดงกิริยาล้อเลียน
วัตถุประสงค์	เพื่อให้ นักเรียนแสดงพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรม การแสดงกิริยาล้อเลียน
เทคนิค	การแสดงตามแม่แบบ
วิธีดำเนินการ	ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ผู้วิจัยซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม เพื่อ การหลีกเลี่ยงต่อพฤติกรรมแสดงกิริยาล้อเลียน ขั้นที่ 2 เสนอแม่แบบ ผู้วิจัยขออาสาสมัคร นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างให้แสดงเรื่องราวที่มีลักษณะแม่แบบ ที่ดี ซึ่งมีการคัดเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ได้อยู่ห้องเรียนเดียวกันและมีพฤติกรรมที่ เหมาะสมเป็นที่ยอมรับของครูและเพื่อน ๆ และ นักเรียนที่เป็นแบบที่ไม่ดี เมื่อนักเรียนดูเรื่องราวจาก แม่แบบแล้วให้ร่วมกันอภิปรายว่าควรแสดงตามแม่แบบใด เพราะเหตุใด และไม่ควรแสดงตามแม่แบบ ใดเพราะเหตุใด ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบจากแม่แบบที่ดี หากเลียนแบบได้ถูกต้อง ผู้วิจัยให้ การเสริมแรง หากยังเลียนแบบไม่ถูกต้อง ผู้วิจัยให้กำลังใจและให้ไปฝึกต่อเป็นการบ้าน ขั้นที่ 3 สรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้หลังจากเลียนแบบจากแม่แบบ จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

- สังเกตการแสดงตามแม่แบบ
- สังเกตการมีส่วนร่วมในการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและการสรุปของ

นักเรียน

โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

- ครั้งที่ 9** เวลา 60 นาที
- เรื่อง** พฤติกรรมการข่มขู่เพื่อน
- วัตถุประสงค์** เพื่อให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรม
การข่มขู่เพื่อน
- เทคนิค** การแสดงบทบาทสมมติ
- วิธีดำเนินการ** ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้บทบาทสมมติมี 5 ขั้นตอน ดังนี้
1. ขั้นเตรียมการ
ผู้วิจัยซักถามเกี่ยวกับพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา จากนั้น
ให้นักเรียนเตรียมเนื้อหาก่อนการแสดง เพื่อให้การแสดงเกิดความเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ
 2. ขั้นแสดง
 - (2.1) ผู้วิจัยให้นักเรียนส่วนหนึ่งอาสาสมัครเป็นผู้แสดง และอีกส่วนหนึ่งเป็น
ผู้สังเกตการณ์
 - (2.2) ผู้วิจัยให้อาสาสมัครแสดงบทบาทที่ได้รับ และผู้สังเกตสังเกตพฤติกรรมของ
เพื่อนที่แสดง
 3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย
เมื่อนักเรียนแสดงเสร็จแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับพฤติกรรม
การแสดงออกที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา
 4. ขั้นแสดงเพิ่มเติม
ผู้วิจัยให้นักเรียนที่ต้องปรับปรุงการแสดง ได้แสดงใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ถ้าแสดงได้
ถูกต้องผู้วิจัยให้การเสริมแรงทางสังคม
 5. ขั้นสรุป
ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติ และผู้วิจัย
สรุปเพิ่มเติมแล้วให้ไปฝึกต่อบ้านหรือที่โรงเรียนตามความเหมาะสม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงบทบาทและการแสดงความคิดเห็นในขณะสังเกตเพื่อน
แสดงบทบาทสมมติ
2. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปรายแสดงความคิดเห็น ซักถาม และ
การสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม
การฝึกครั้งที่ 9
การแสดงพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรมการข่มขู่เพื่อน

สถานการณ์

ในห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ครูริสาให้นักเรียนไปงานวิชา คณิตศาสตร์ เรื่อง การแก้สมการ ใช้เวลา 30 นาที นักเรียนต่างทำใบงานของตนอย่างตั้งใจ ยกเว้นจามรกับชาติรีที่ไม่สนใจทำงานนั่งคุยกัน จนเวลาผ่านไป 20 นาที จามรกับชาติรีจึงลงมือทำงาน แต่ทำไม่ได้จึงหันไปทางชินน

จามร "จามรเอาใบงานมาให้ลอกหน่อย"

ชินน "ไม่ได้หรอก เดียวครูหักคะแนน ทำเองแล้วกัน"

ชาติรี "บอกให้ส่งมาอยากมีเรื่องใช้ใหม่"

นินดา "ครูคะ จามรกับชาติรีข่มขู่เพื่อน เพื่อขอลอกงานคะ"

ครูริสา "จามรกับชาติรีครูหักคะแนนเธอ 5 คะแนน ถ้าข่มขู่เพื่อนอีกจะให้คะแนนเธอทั้ง 2 คน เป็น 0"

บทบาทของครูริสา

สมมติฉันคือครูริสา สอนวิชาคณิตศาสตร์ให้นักเรียนทำใบงานเรื่อง การแก้สมการ จามรกับชาติรีข่มขู่ขอลอกงานเพื่อน จึงลงโทษหักคะแนน

บทบาทของจามร

สมมติฉันคือจามร นั่งคุยกับชาติรีในขณะที่เพื่อน ๆ ในห้องนั่งทำใบงานวิชา คณิตศาสตร์ เวลาผ่านไป 20 นาทีถึงได้ทำงาน แต่ทำไม่ได้จึงข่มขู่ชินน เพื่อขอลอกงาน และถูกครูทำโทษหักคะแนน

บทบาทของชาติรี

สมมติฉันคือชาติรี นั่งคุยกับจามรในขณะที่เพื่อน ๆ ในห้องนั่งทำใบงานวิชา คณิตศาสตร์ เวลาผ่านไป 20 นาทีถึงได้ทำงาน แต่ทำไม่ได้จึงข่มขู่ชินน เพื่อขอลอกงาน และถูกครูทำโทษหักคะแนน

บทบาทของชินน

สมมติฉันคือชินน นั่งทำใบงานวิชาคณิตศาสตร์ จามรกับชินนมาขอลอกงานแต่ฉันไม่ให้จึงถูกข่มขู่

บทบาทของนิดา

สมมติฉันคือนิดา นั่งนั่งทำใบงานวิชาคณิตศาสตร์ เห็นจามรกับชินนมาขอลอกงานฉันแต่
ฉันไม่ให้จึงข่มขู่ ฉันจึงบอกครู

โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

ครั้งที่ 10	เวลา 60 นาที
เรื่อง	พฤติกรรมการดูถูก ดูหมิ่น
วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรม การดูถูก ดูหมิ่น
เทคนิค	การแสดงตามแม่แบบ

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม เพื่อ
การหลีกเลี่ยงพฤติกรรมการดูถูก ดูหมิ่น

ขั้นที่ 2 เสนอแม่แบบ

ผู้วิจัยขออาสาสมัคร นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างให้แสดงเรื่องราวที่มีลักษณะแม่แบบ
ที่ดี ซึ่งมีการคัดเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ได้อยู่ห้องเรียนเดียวกันและมีพฤติกรรมที่
เหมาะสมเป็นที่ยอมรับของครูและเพื่อน ๆ และ นักเรียนที่เป็นแบบที่ไม่ดี เมื่อนักเรียนดูเรื่องราวจาก
แม่แบบแล้วให้ร่วมกันอภิปรายว่าควรแสดงตามแม่แบบใด เพราะเหตุใดและไม่ควรแสดงตามแม่แบบใด
เพราะเหตุใด ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบจากแม่แบบที่ดี หากเลียนแบบได้ถูกต้อง ผู้วิจัยให้
การเสริมแรง หากยังเลียนแบบไม่ถูกต้อง ผู้วิจัยให้กำลังใจและให้ไปฝึกต่อเป็นการบ้าน

ขั้นที่ 3 สรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้หลังจากเลียนแบบจากแม่แบบ
จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตการแสดงตามแม่แบบ
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและการสรุปของ

นักเรียน

โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม

ครั้งที่ 11

เวลา 60 นาที

เรื่อง พฤติกรรมแสดงกิริยากระแทกกระทั้น

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรมแสดงกิริยากระแทกกระทั้น

เทคนิค การแสดงบทบาทสมมติ

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้บทบาทสมมติมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยซักถามเกี่ยวกับพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา จากนั้นให้นักเรียนเตรียมเนื้อหาก่อนการแสดง เพื่อให้การแสดงเกิดความเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ

2. ขั้นแสดง

(2.1) ผู้วิจัยให้นักเรียนส่วนหนึ่งอาสาสมัครเป็นผู้แสดง และอีกส่วนหนึ่งเป็น

ผู้สังเกตการณ์

(2.2) ผู้วิจัยให้อาสาสมัครแสดงบทบาทที่ได้รับ และผู้สังเกตสังเกตพฤติกรรมของ

เพื่อนที่แสดง

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย

เมื่อนักเรียนแสดงเสร็จแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา

4. ขั้นแสดงเพิ่มเติม

ผู้วิจัยให้นักเรียนที่ต้องปรับปรุงการแสดง ได้แสดงใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ถ้าแสดงได้ถูกต้องผู้วิจัยให้การเสริมแรงทางสังคม

5. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมแล้วให้ไปฝึกที่บ้านหรือที่โรงเรียนตามความเหมาะสม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงบทบาทและการแสดงความคิดเห็นในขณะสังเกตเพื่อนแสดงบทบาทสมมติ

2. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปรายแสดงความคิดเห็น ซักถาม และการสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม
การฝึกครั้งที่ 11
การแสดงพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรมการแสดงกิริยา
กระแทกกระทั้น

สถานการณ์

ตัวโม่งลูกเสือ-เนตรนารี ชนารุณและโยธาลงมาเข้าแถวช้า ครูณพพรจึงลงโทษให้วิดพื้น 10 ครั้ง แต่ชนารุณบอกว่าตนเองตนก็รีบแล้วนะยังจะทำโทษอีก จึงแสดงกิริยากระแทกกระทั้นกับครูณพพร ครูณพพรจึงถามนักเรียนคนอื่นว่า "ครูแจ้งเรื่องการลงมาเรียนช้า แล้วต้องถูกลงโทษหรือไม่ ถ้าทุกคนไม่รู้จักรักษาเวลา กระทำอย่างที่ชนารุณจะเกิดอะไรขึ้น การที่ชนารุณแสดงกิริยาเช่นนี้เหมาะสมหรือไม่" นักเรียนตอบพร้อมกันว่า "ไม่เหมาะสม" ครูณพพรจึงให้นักเรียนวิดพื้นเพิ่มเป็น 20 ครั้ง

บทบาทของชนารุณ

สมมติฉันคือชนารุณ ลงมาเข้าแถวช้าพ้อมกับโยธาจึงถูกครูณพพรให้วิดพื้น 10 ครั้ง ฉันรู้สึกไม่พอใจแสดงกิริยากระแทกกระทั้นใส่ครูณพพร ครูณพพรทำโทษเพิ่มเป็น 20 ครั้ง

บทบาทของโยธา

สมมติฉันคือโยธา ลงมาเข้าแถวช้าพ้อมกับชนารุณจึงถูกครูณพพรให้วิดพื้น 10 ครั้ง

บทบาทของครูณพพร

สมมติฉันคือครูณพพร เห็นชนารุณและโยธาลงมาช้าจึงลงโทษให้วิดพื้น 10 ครั้ง ชนารุณแสดงกิริยากระแทกกระทั้นใส่ ฉันจึงพูดว่า "ครูแจ้งเรื่องการลงมาเรียนช้า แล้วต้องถูกลงโทษหรือไม่ ถ้าทุกคนไม่รู้จักรักษาเวลา กระทำอย่างที่ชนารุณจะเกิดอะไรขึ้น การที่ชนารุณแสดงกิริยาเช่นนี้เหมาะสมหรือไม่" หลังจากนั้น ลงโทษชนารุณเพิ่มเป็น 20 ครั้ง

โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

ครั้งที่ 12 เวลา 60 นาที

เรื่อง ปัจจุบันนิเทศ

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อให้นักเรียนได้นำวิธีการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมมาใช้ลดพฤติกรรมก้าวร้าว
 3. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงผลที่เกิดขึ้นกับตนเองภายหลังได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

เทคนิค

-

- วิธีดำเนินการ
1. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลที่ได้จากการทดลอง และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
 2. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการทดลอง และกล่าวปิด

การทดลอง

การประเมินผล

1. สังเกตบทบาทนักเรียนในการแสดงการเลียนแบบจากแม่แบบและการแสดงบทบาทสมมติ
2. สังเกตความสนใจในขณะที่เพื่อนแสดงบทบาทสมมติ
3. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็น ชักถาม และการสรุปของ นักเรียน

ภาคผนวก ข

1. คะแนนดิบของกลุ่มทดลอง
2. คะแนนดิบของกลุ่มควบคุม
3. กราฟแสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนตลอด 3 ระยะ

ตาราง 4 แสดงคะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนเป็นรายบุคคลของกลุ่มทดลอง
ตลอด 3 ระยะ

ระยะที่	สัปดาห์	นักเรียนคนที่								เฉลี่ย
		1	2	3	4	5	6	7	8	
A ₁	1	8.0	6.0	7.0	5.0	6.0	4.0	3.0	8.0	5.88
	2	9.0	5.0	6.0	4.0	5.0	5.0	3.0	9.0	5.75
	มัธยมฐาน	8.5	5.5	6.5	4.5	5.5	4.5	3.0	8.5	5.81
B	3	6.0	5.0	6.0	4.0	4.0	4.0	2.0	9.0	5.00
	4	6.0	5.0	5.0	3.0	4.0	3.0	2.0	8.0	4.50
	5	5.0	3.0	4.0	3.0	3.0	2.0	2.0	7.0	3.75
	6	4.0	4.0	3.0	2.0	3.0	3.0	1.0	7.0	3.38
	มัธยมฐาน	5.5	4.5	4.5	3.0	3.5	3.0	2.0	8.0	4.25
A ₂	7	2.0	2.0	1.0	1.0	1.0	1.0	0	3.0	1.38
	8	2.0	1.0	1.0	0	1.0	1.0	0	3.0	1.00
	มัธยมฐาน	2.0	1.5	1.0	0.5	1.0	0.5	0	3.0	1.06

ตาราง 5 แสดงคะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนเป็นรายบุคคลของกลุ่มควบคุม
ตลอด 3 ระยะ

ระยะที่	สัปดาห์	นักเรียนคนที่								เฉลี่ย
		1	2	3	4	5	6	7	8	
A ₁	1	6.0	4.0	3.0	4.0	5.0	6.0	5.0	8.0	5.12
	2	7.0	3.0	4.0	4.0	6.0	5.0	6.0	9.0	5.50
	มัธยมฐาน	6.5	3.5	3.5	4.0	5.5	5.5	5.5	8.5	5.31
B	3	6.0	4.0	3.0	3.0	5.0	5.0	5.0	9.0	5.00
	4	5.0	3.0	2.0	4.0	6.0	4.0	3.0	8.0	4.38
	5	5.0	5.0	3.0	3.0	7.0	5.0	6.0	10.0	5.50
	6	4.0	3.0	3.0	2.0	6.0	3.0	4.0	7.0	4.00
	มัธยมฐาน	5.0	3.5	3.0	3.0	6.5	4.5	4.5	8.5	4.81
A ₂	7	5.0	4.0	2.0	4.0	4.0	3.0	5.0	7.0	4.25
	8	5.0	3.0	5.0	3.0	4.0	2.0	4.0	5.0	3.88
	มัธยมฐาน	5.0	3.5	3.5	3.5	4.0	2.5	4.5	6.0	4.06

ตาราง 6 แสดงการเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลัง
ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

คนที่	คะแนนพฤติกรรมก้าวร้าว		ผลต่าง พฤติกรรม ก้าวร้าว	อันดับ	
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง		R ⁺	R ⁻
1	8.5	2.0	6.5	8.0	0
2	5.5	1.5	4.0	3.0	0
3	6.5	1.0	5.5	6.5	0
4	4.5	0.5	4.0	3.0	0
5	5.5	1.0	5.0	5.0	0
6	4.5	0.5	4.0	3.0	0
7	3.0	0	3.0	1.0	0
8	8.5	3.0	5.5	6.5	0
Mdn	5.5	1.0	4.5	$\sum R^+ = 36$	$\sum R^- = 0$
Q.D.	6.5	1.25	5.25		

$$T = 0^{**}$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 7 แสดงการเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลัง
ไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

คนที่	คะแนนพฤติกรรมก้าวร้าว		ผลต่างพฤติกรรม ก้าวร้าว	อันดับ	
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง		R^+	R^-
1	6.5	5.0	1.0	4.5	0
2	3.5	3.5	0	1.5	0
3	3.5	3.5	0	1.5	0
4	4.0	3.5	0.5	3.0	0
5	5.5	4.0	1.5	6.0	0
6	5.5	2.5	3.0	8.0	0
7	5.5	4.5	1.0	4.5	0
8	8.5	6.0	2.5	7.0	0
Mdn	5.5	3.75	1.75	$\sum$	$\sum$
Q.D.	4.5	4.5	0	$R^+=36$	$R^-=0$

$$T = 0^{**}$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

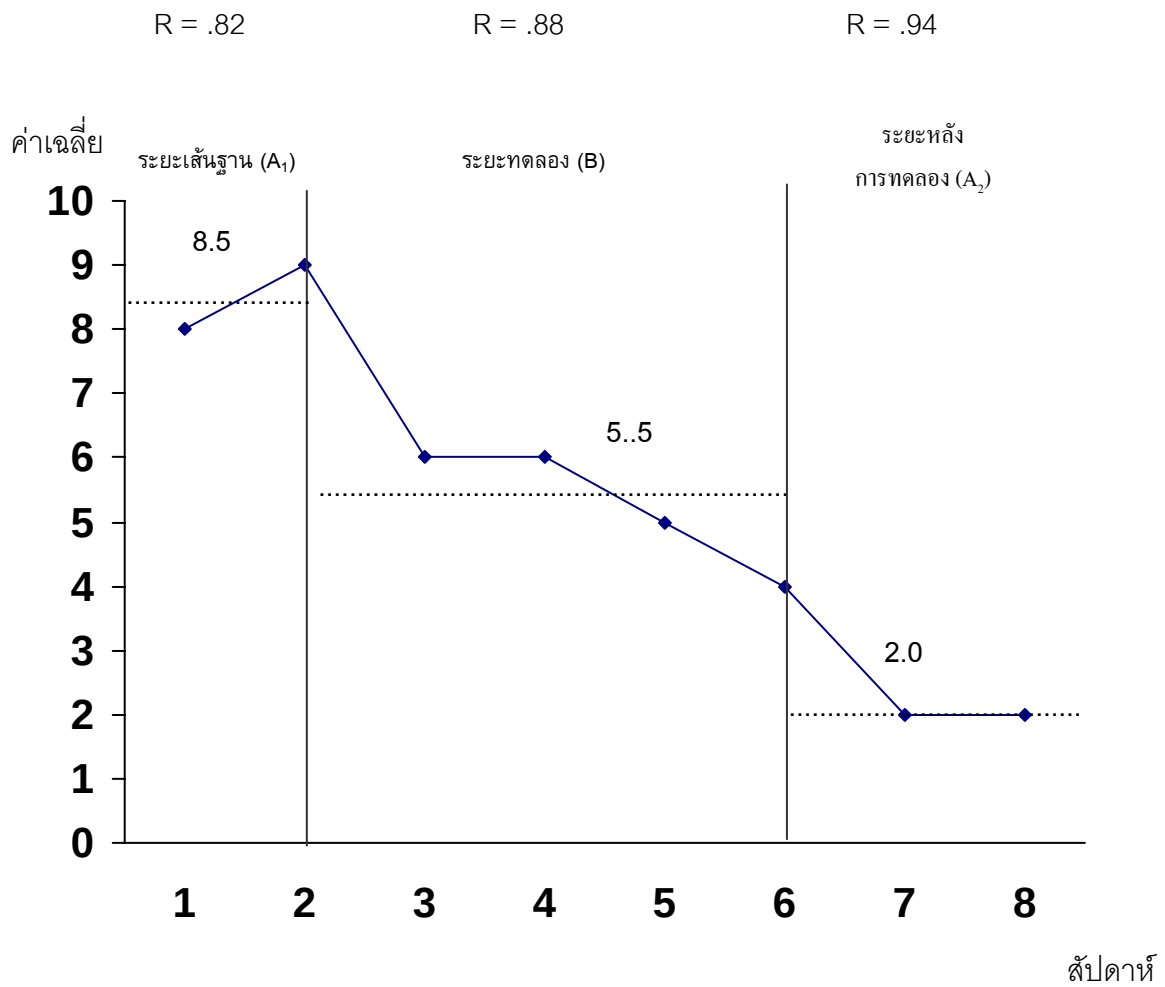
ตาราง 8 แสดงการเปรียบเทียบผลต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม และนักเรียน กลุ่มควบคุมก่อนและหลังไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม

คนที่	กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
	ก่อนการ ทดลอง	หลังการ ทดลอง	ผลต่าง	อันดับ	ก่อนการ ทดลอง	หลังการ ทดลอง	ผลต่าง	อันดับ
1	8.5	2.0	6.5	16.0	6.5	5.0	1.5	6.0
2	5.5	1.5	4.0	11.0	3.5	3.5	0	1.5
3	6.5	1.0	5.5	14.5	3.5	3.5	0	1.5
4	4.5	0.5	4.0	11.0	4.0	3.5	0.5	3.0
5	5.5	1.0	4.5	13.0	5.5	4.0	1.5	4.0
6	4.5	0.5	4.0	11.0	5.5	2.5	3.0	8.5
7	3.0	0	3.0	8.5	5.5	4.5	1.0	5.0
8	8.5	3.0	5.5	14.5	8.5	6.0	2.5	7.0
Mdn	5.5	1.0	4.5	Σ	5.5	3.75	1.0	Σ
Q.D.	6.5	1.25	5.25	$R_1=99.5$	4.5	4.5	1.0	$R_2=36.5$

$$U = .50^{**}$$

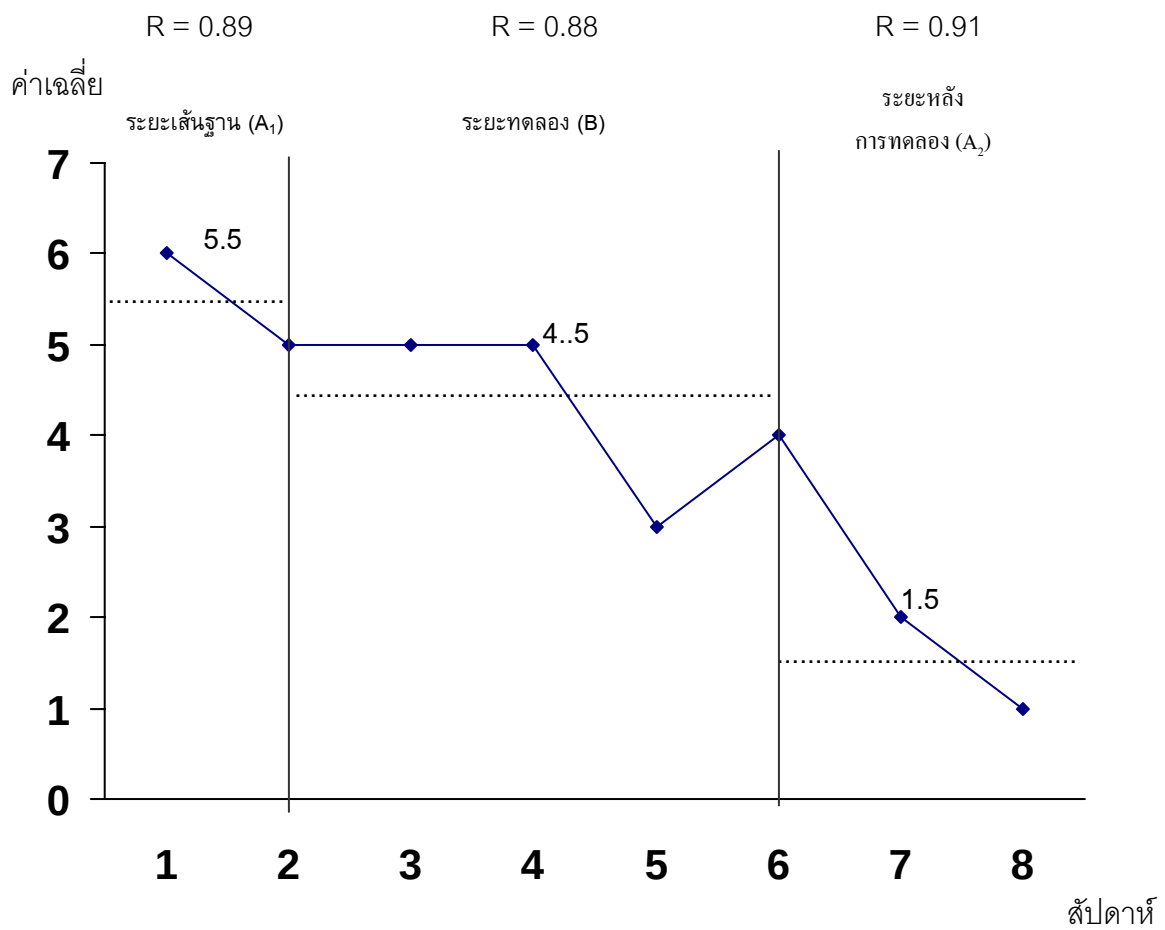
** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

$$\begin{aligned}
 U_1 &= n_1 n_1 + \frac{[n_1(n_1+1)]}{2} - \sum R_1 & U_2 &= n_2 n_2 + \frac{[n_2(n_2+1)]}{2} - \sum R_2 \\
 U_1 &= (8 \times 8) + \frac{8(8+1)}{2} - 99.5 & U_2 &= (8 \times 8) + \frac{8(8+1)}{2} - 36.5 \\
 U_1 &= (64 + 36) - 99.5 & U_2 &= (64 + 36) - 36.5 \\
 U_1 &= 0.50 & U_2 &= 63.50
 \end{aligned}$$

—————	ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
R	ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง
.....	ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมก้าวร้าว

ภาพประกอบ 3 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองคนที่ 1

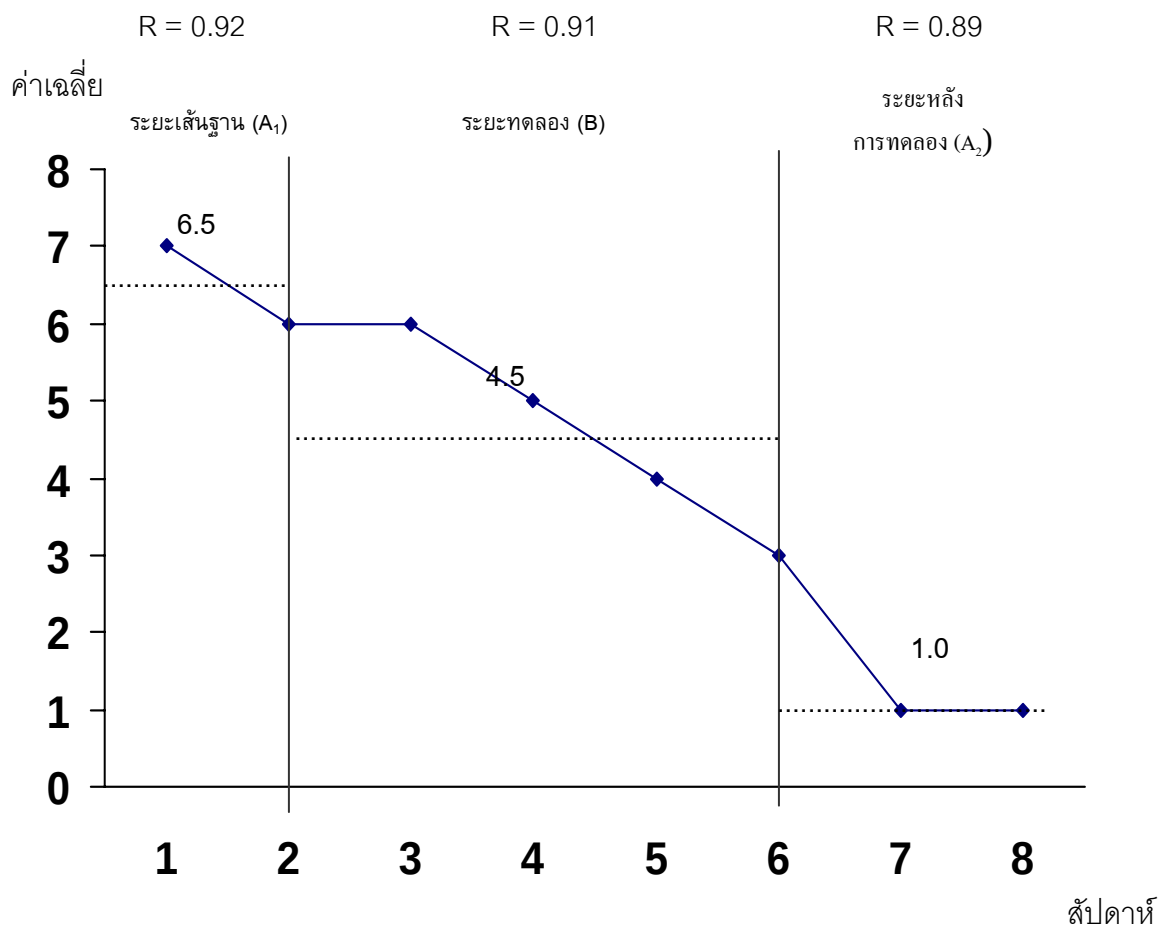

_____ ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์

R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง

..... ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมก้าวร้าว

ภาพประกอบ 4 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองคนที่ 2

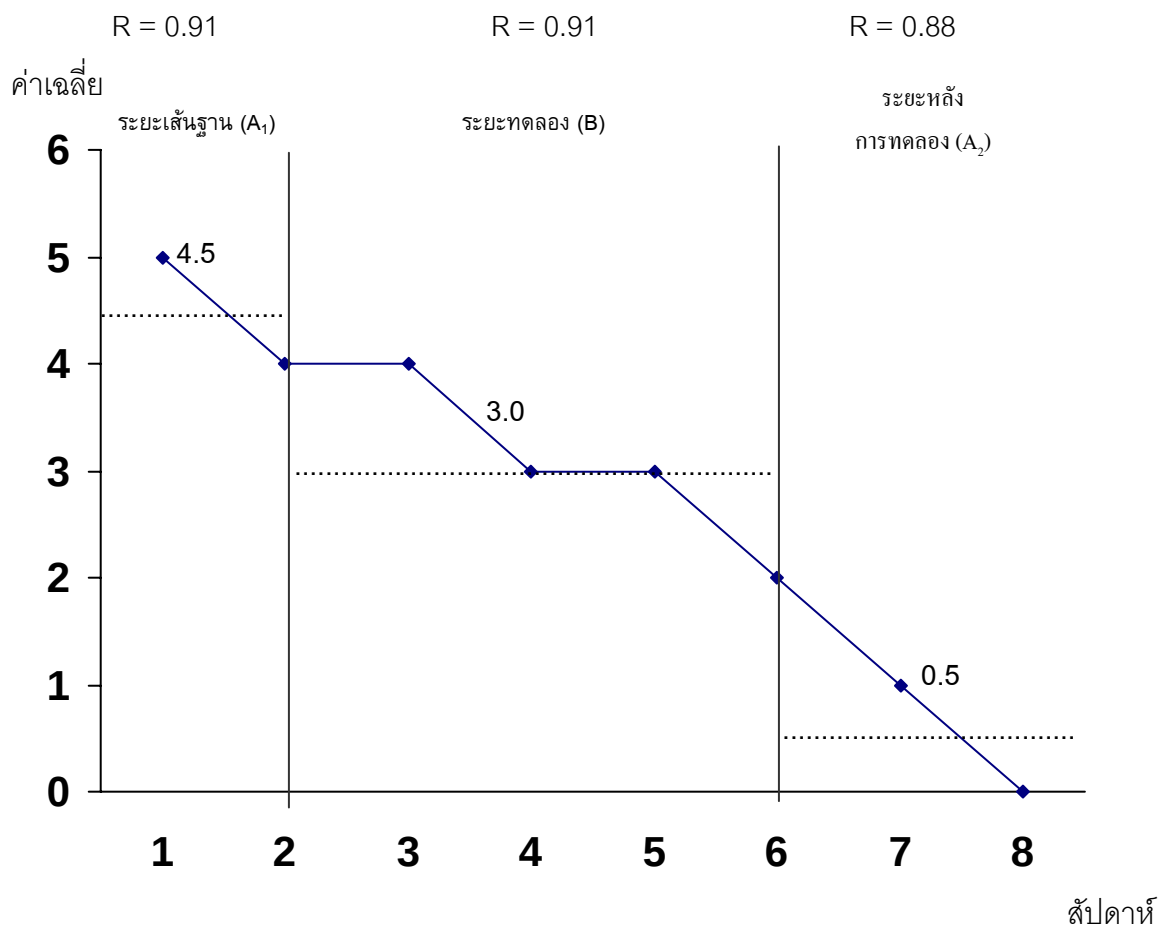

————— ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์

R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง

..... ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมก้าวร้าว

ภาพประกอบ 5 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองคนที่ 3

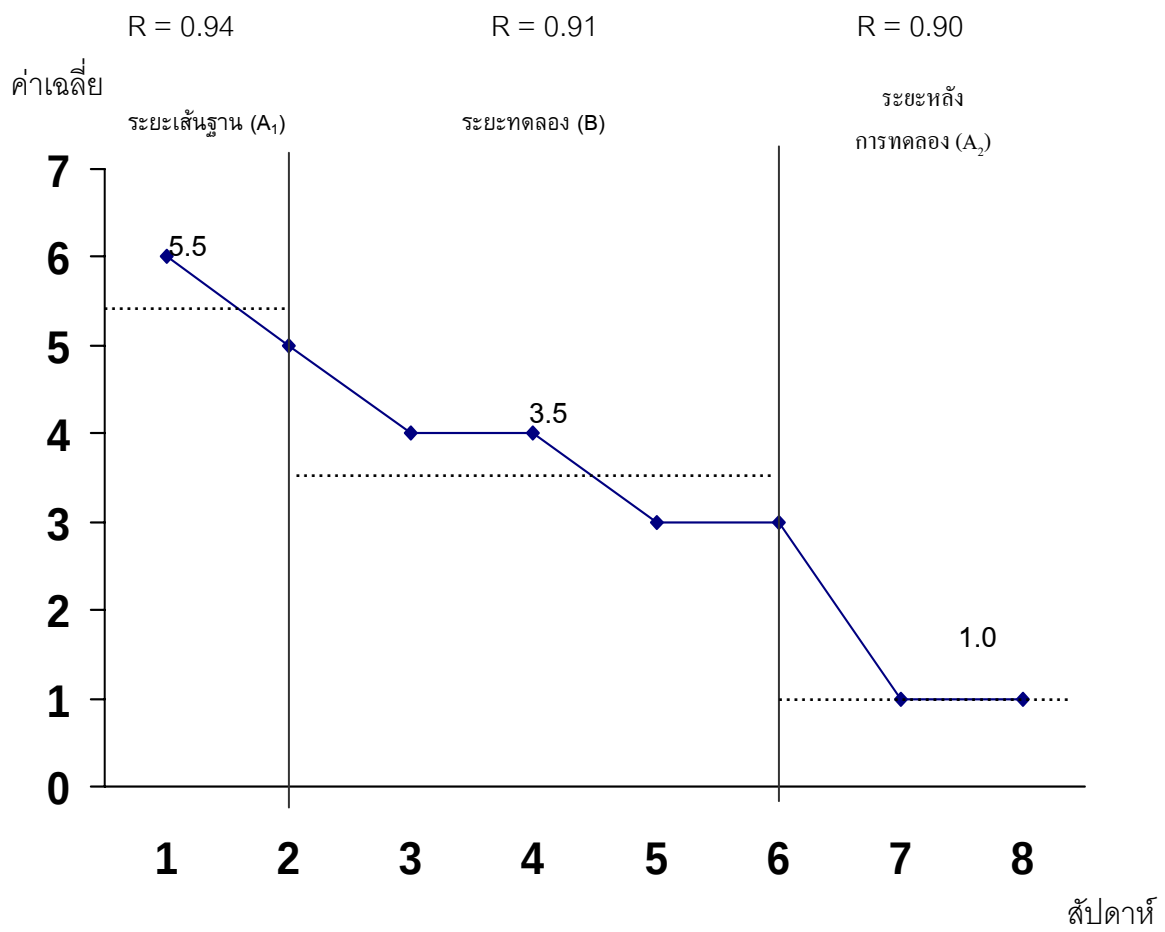

————— ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์

R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง

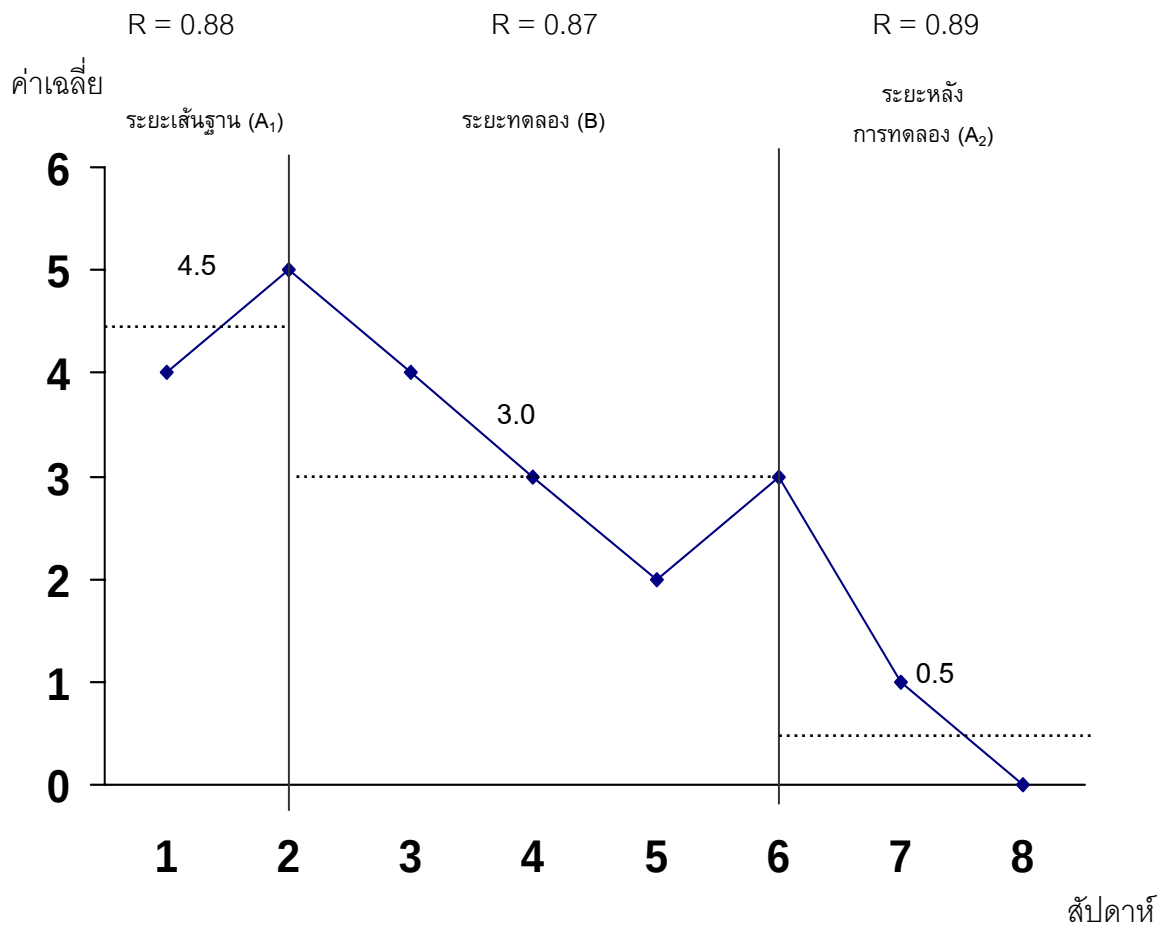
..... ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมก้าวร้าว

ภาพประกอบ 6 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองคนที่ 4

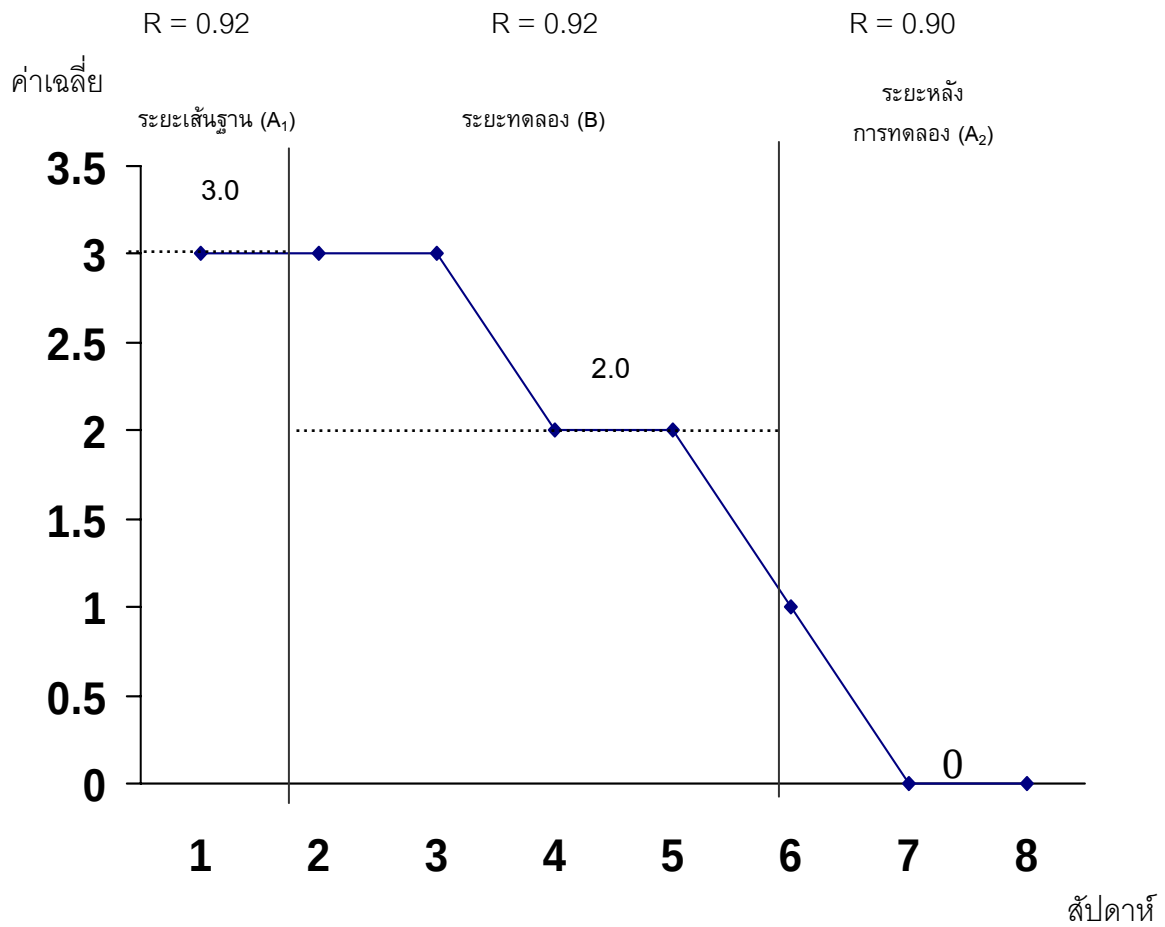
_____	ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
R	ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง
.....	ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมก้าวร้าว

ภาพประกอบ 7 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองคนที่ 5

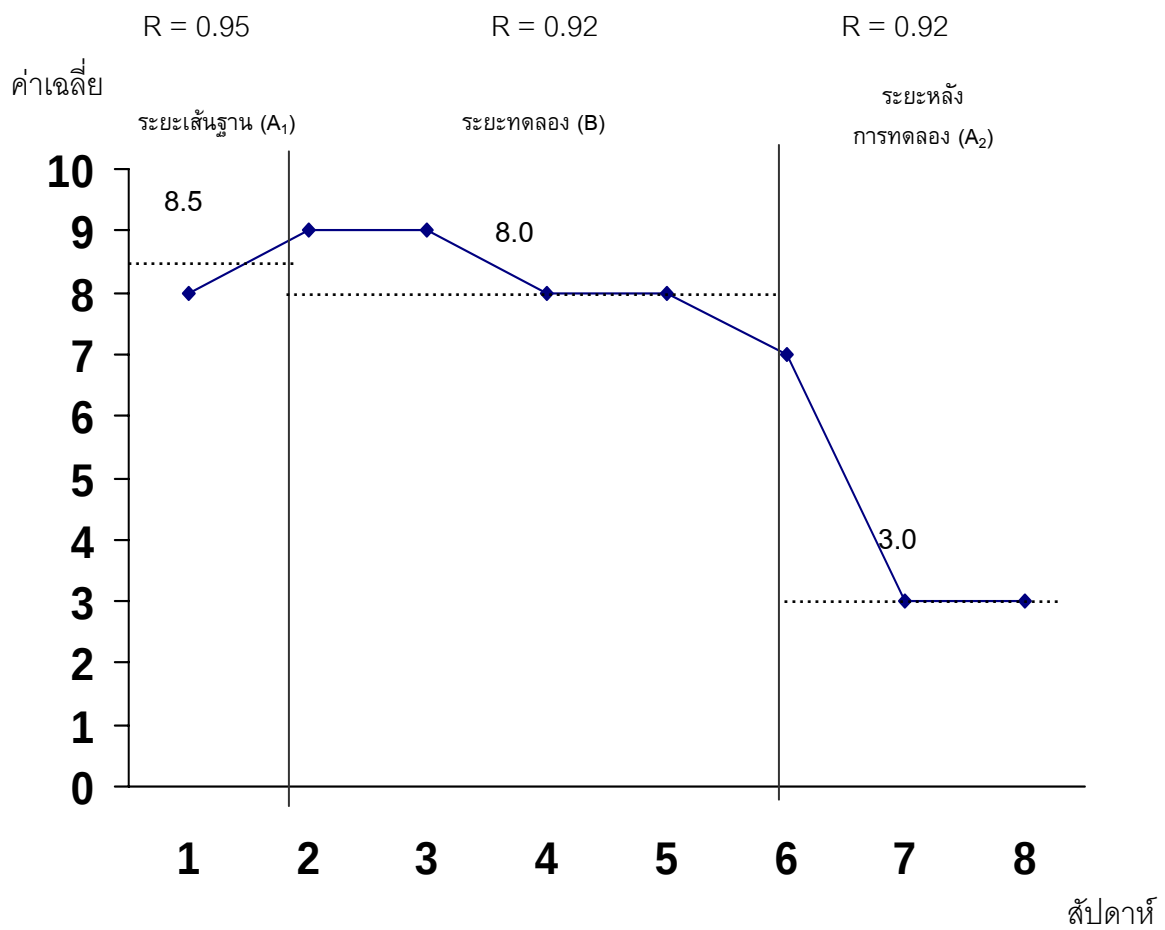

_____ ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง
 ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมก้าวร้าว

ภาพประกอบ 8 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองคนที่ 6

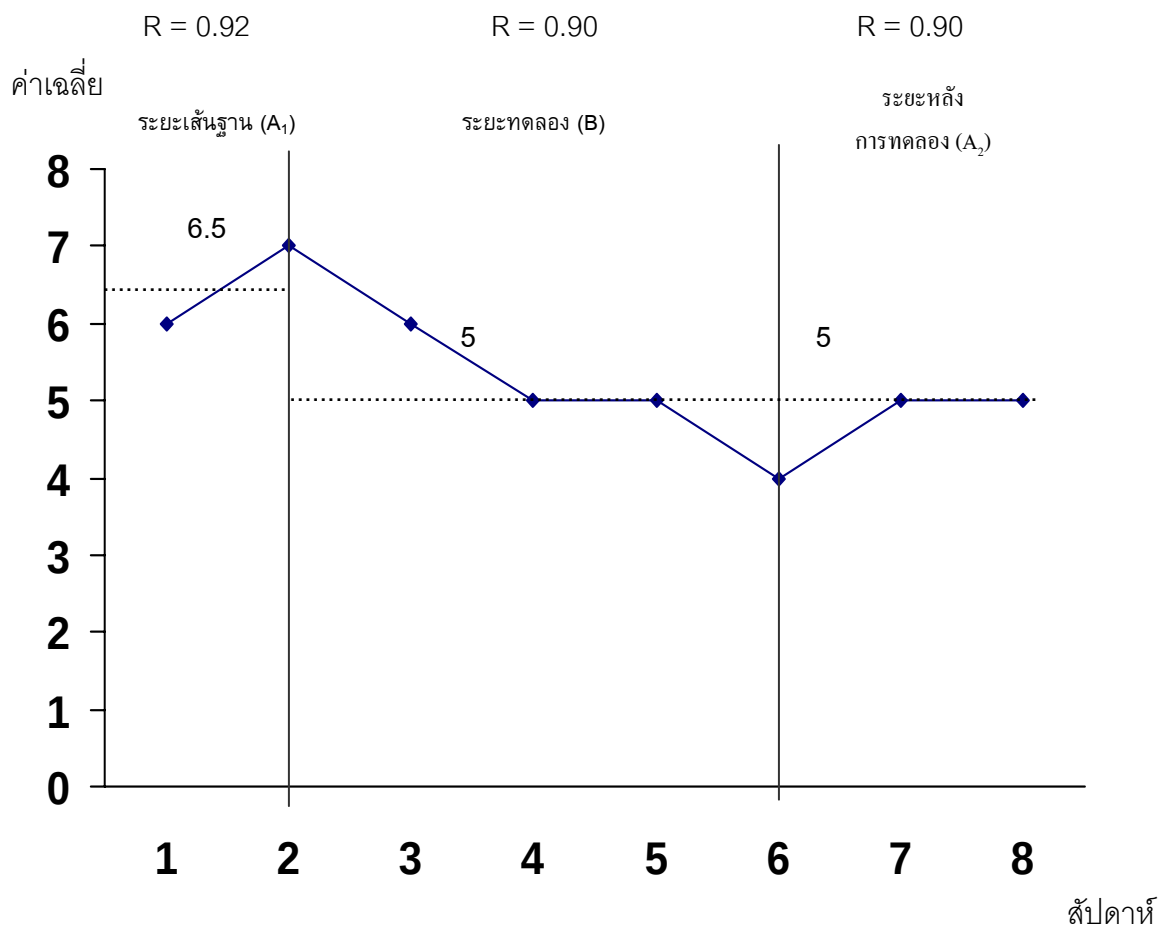

ภาพประกอบ 9 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองคนที่ 7

_____ ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง
 ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมก้าวร้าว

ภาพประกอบ 10 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองคนที่ 8

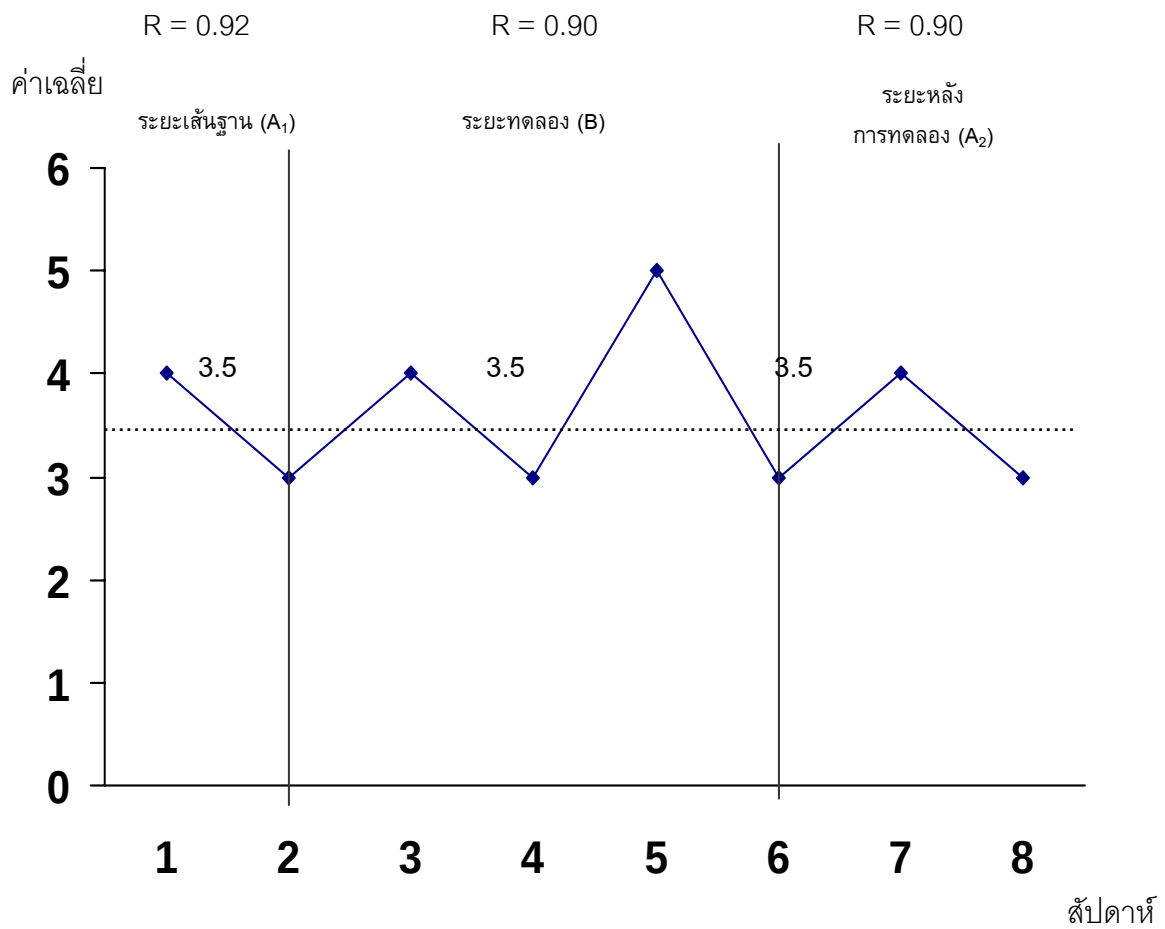

————— ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์

R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง

..... ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมก้าวร้าว

ภาพประกอบ 11 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มควบคุมคนที่ 1

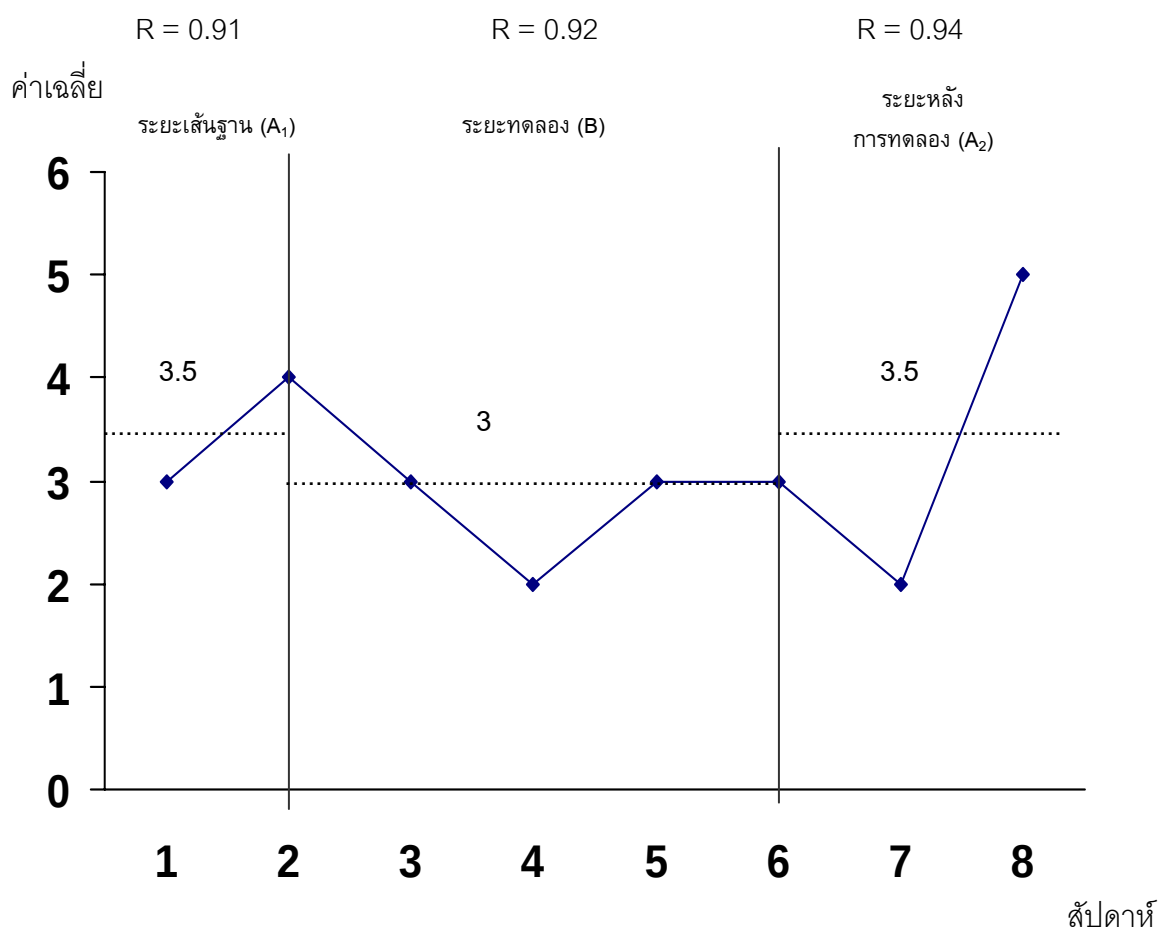

————— ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์

R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง

..... ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมก้าวร้าว

ภาพประกอบ 12 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มควบคุมคนที่ 2

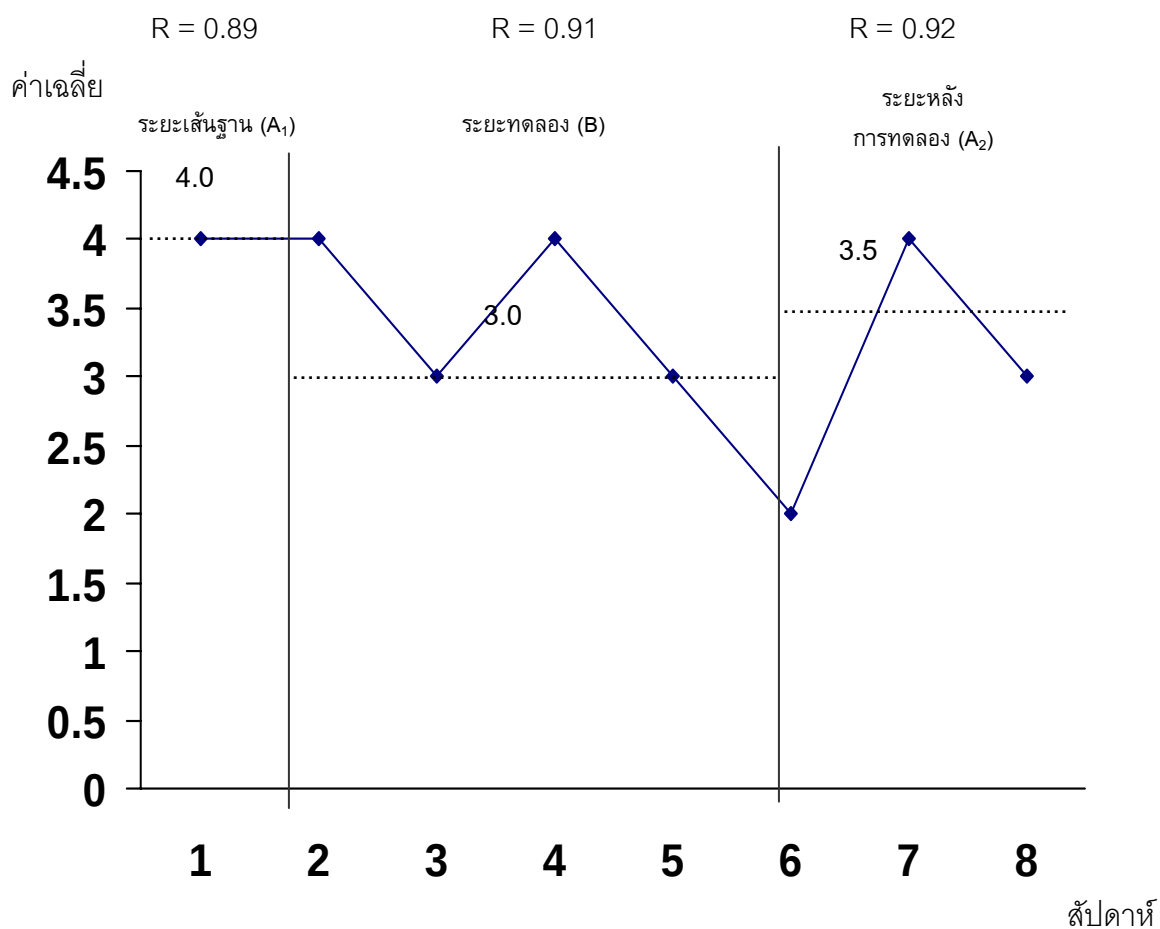

————— ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์

R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง

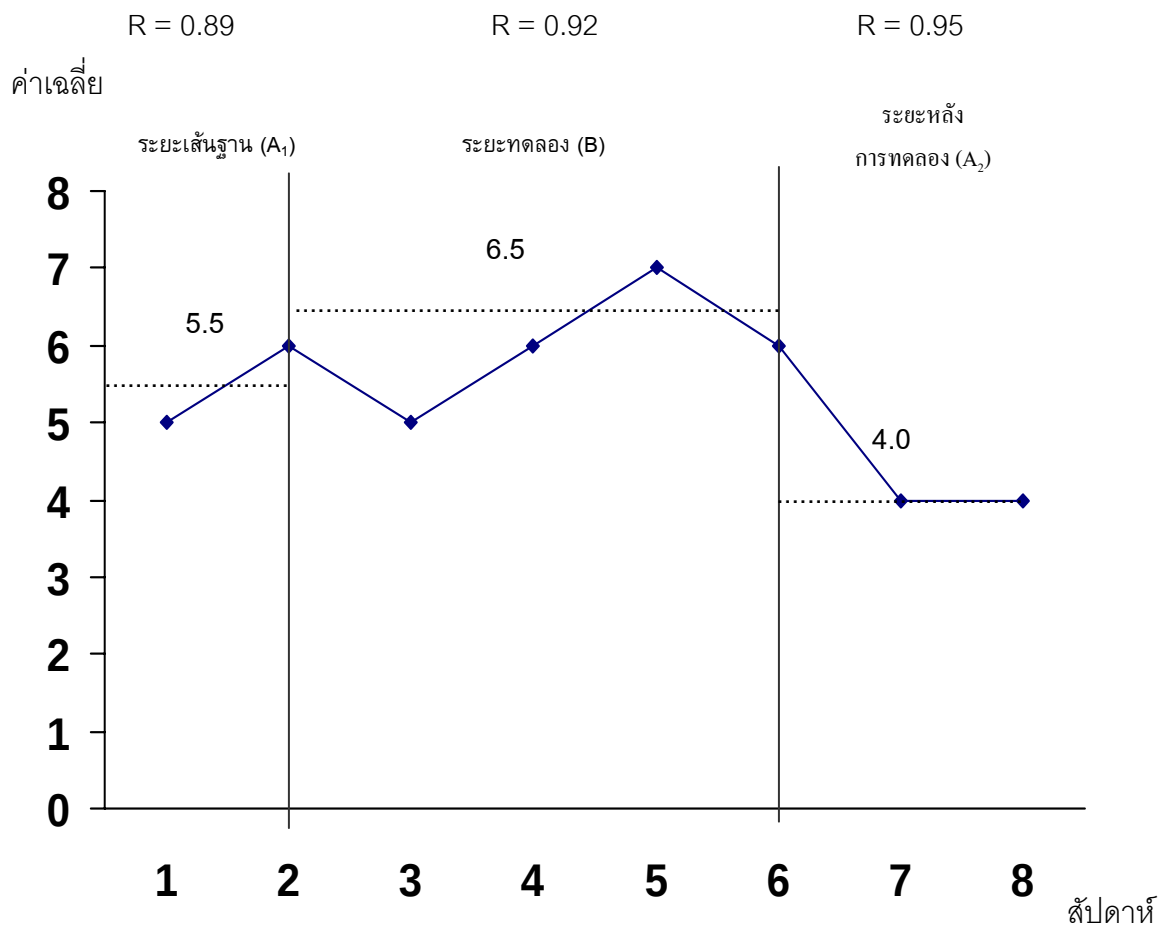
..... ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมก้าวร้าว

ภาพประกอบ 13 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มควบคุมคนที่ 3

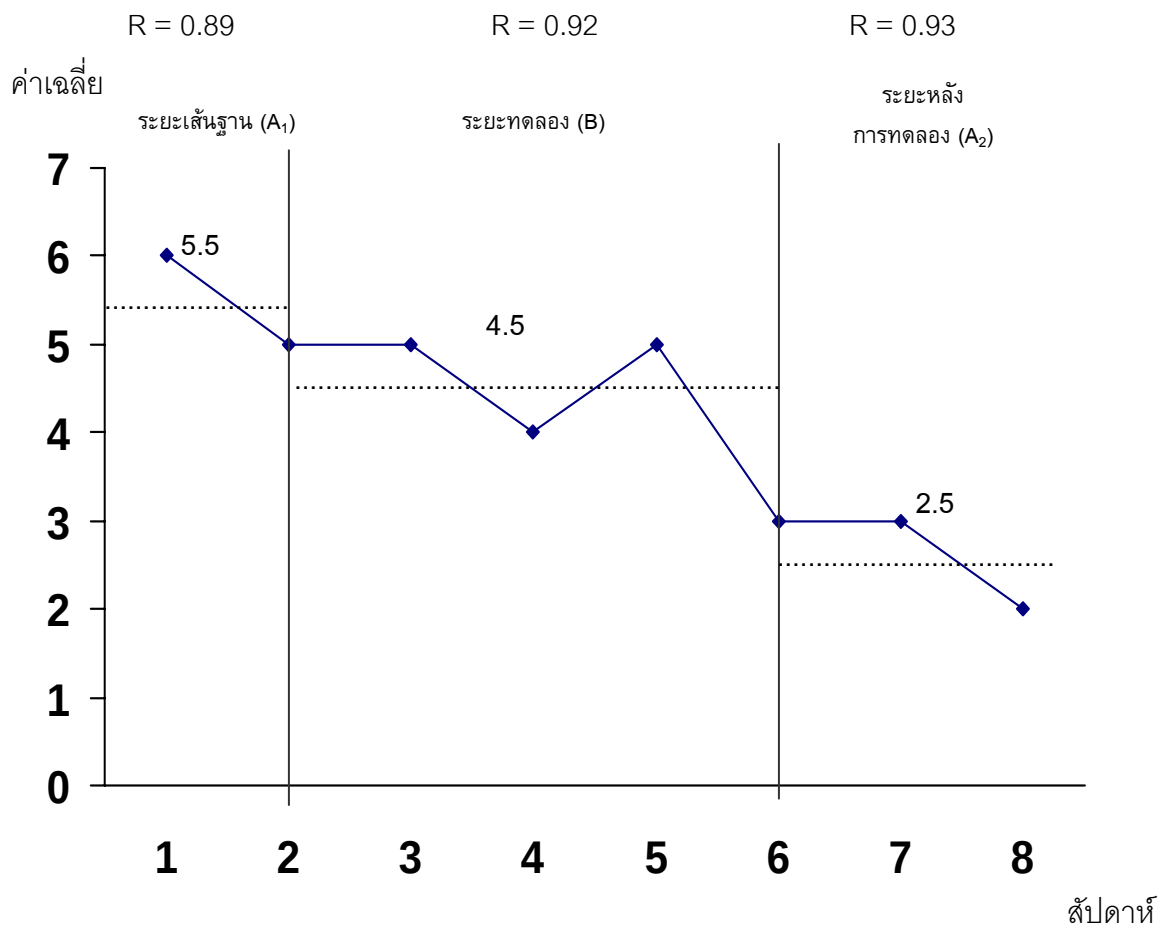
_____ ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง
 ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมก้าวร้าว

ภาพประกอบ 14 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มควบคุมคนที่ 4

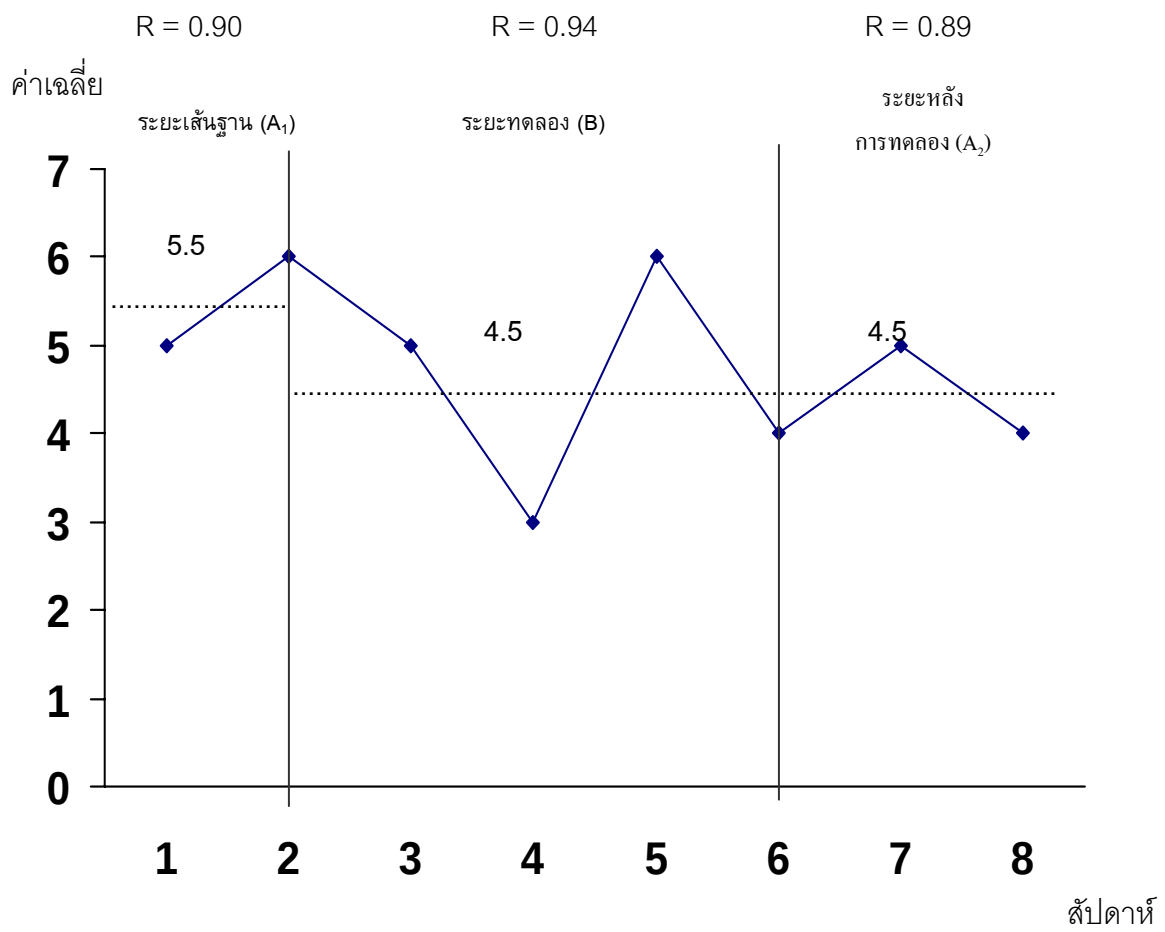

_____	ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
R	ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง
.....	ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมก้าวร้าว

ภาพประกอบ 15 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มควบคุมคนที่ 5

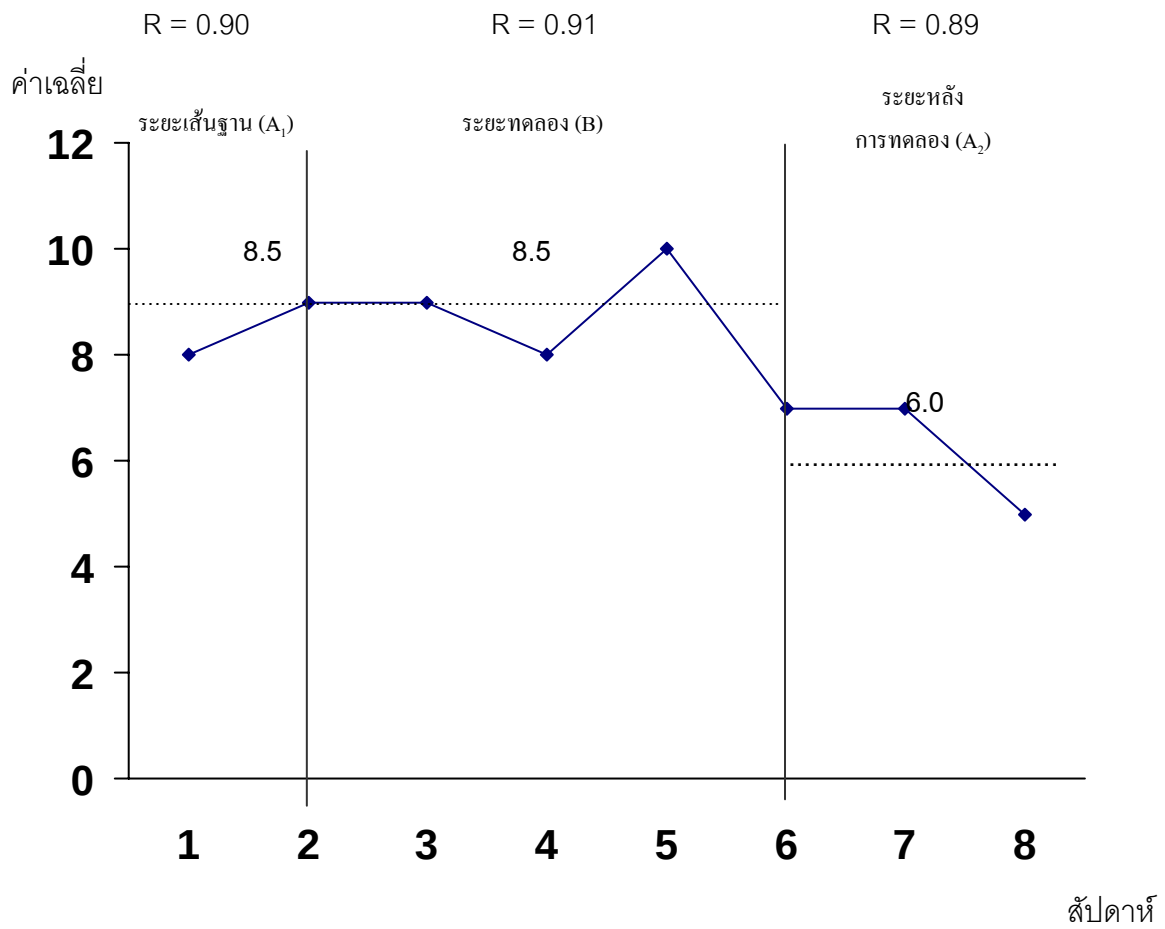

ภาพประกอบ 16 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มควบคุมคนที่ 6

_____	ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
R	ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง
.....	ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมก้าวร้าว

ภาพประกอบ 17 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มควบคุมคนที่ 7

————— ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์

R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง

..... ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมก้าวร้าว

ภาพประกอบ 18 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มควบคุมคนที่ 8

ประวัติของผู้วิจัย

ประวัติของผู้วิจัย

ชื่อ – นามสกุล	นางสาวรัชดาภรณ์ ไกรกริ่ง
เกิดวันที่	20 กรกฎาคม 2517
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	218/15 ถนนเฉลิมจอมพล ตำบลศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี 20110 โทร. 01 – 7040854
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โทร. 038 - 327699
ตำแหน่ง	ครู คศ. 1 (ครูและบุคลากรทางการศึกษา ระดับ 1)
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2536	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
พ.ศ. 2540	ครุศาสตรบัณฑิต (วิชาเอกภาษาไทย) มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2549	การศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร